

DANSK MILJØRET

BIND V

REGISTERBIND

Hovedredaktion

W. E. v. EYBEN

AKADEMISK FORLAG
UNIVERSITETSFORLAGET I KØBENHAVN

1978

DANSK MILJØRET

bind 5

Registerbind

© W. E. von Eyben 1978

**Bogen er sat med Linotype Times
og trykt i Krohns Bogtrykkeri, København**

ISBN 87-500-1759-4

Forord

Hermed afsluttes Dansk Miljøret. I dette registerbind er samarbejdet alle registre fra bind 1–4. Herudover er tilføjet et fælles lovregister med henvisninger til de steder i værket, hvor der er særlige fortolkningsbidrag til en lovbestemmelse.

I dette bind er medtaget rettelser og tilføjelser til bind 1–4, herunder også hvad der følger af love, vedtaget i maj og juni 1978.

Juni 1978

v. Eyben

Indholdsfortegnelse

Bind I

§ 1. <i>Almindelige synspunkter (Bent Christensen)</i>	7
I. <i>Indledning</i>	7
A. Hvad er miljøret? (7–19).	
1. Principiel afgrænsning (7–9).	
2. Almindelig oversigt over lovgivningen (9–19).	
a. Forurening (10–12).	
b. Brug og bevaring af naturressourcer (12–15).	
c. Brugen af landet til bebyggelse og transportanlæg (15–18).	
d. Andre tilfælde (18–19).	
B. Baggrund. Ideologiske faktorer (19–26).	
1. Miljøbestræbelser som afværgning af industrialiseringens skadevirkninger. Afvejning (20–21).	
2. Konflikter. Miljøværn og økonomisk vækst. Vekslede vurderingsgrundlag (21–24).	
3. Helhedssyn (24–25).	
4. Offentlig sektor/privat sektor (25–26).	
C. Baggrund. Nogle faktiske oplysninger (26–37).	
1. Offentlig sektor/privat sektor (27–28).	
2. Arealanvendelsen (28–33).	
a. Fordeling efter formålet (28–29).	
b. Fordeling mellem privat og offentlig sektor (29–30).	
c. Arealer planlagt til bebyggelse (30–32).	
d. Fordeling efter ejere (32–33).	
3. Andre oplysninger (33–36).	
4. Nogle konkluderende bemærkninger (36–37).	
D. Oversigt over indholdet af resten af bindet (37).	
II. <i>Offentlig regulering af miljørelevant adfærd i den private sektor. Reguleringsmidler</i>	38
A. Retlig regulering (38–68).	
a. Variationsmuligheder (38–44).	
b. Yderpunkter og mellemformer (44–46).	

c. Typer (46–66).	
1. Generelle regler, hvis overholdelse påses efterfølgende (46–49).	
2. Generelle regler, hvis overholdelse påses forudgående (49–50).	
3. Løbende tilladelser (koncessioner) (50–55).	
4. Undtagelser (55–56).	
5. Konkrete forbud/påbud (56–59).	
1) Forbud/påbud som konkretisering af regler m v (56–58).	
2) Forbud/påbud som originært reguleringsmiddel (58–59).	
6. Stedplaner (60–66).	
1) Definition og forskellige typer af stedplaner (60–63).	
2) Udviklingstendenser (64–66).	
d. Variationsmuligheder på andet grundlag (66–68).	
B. Tilskyndelse (68–73).	
1. Tilskyndelse ved fordele (68–71).	
2. Tilskyndelse ved ulemper (71–73).	
C. Råden over det offentlige ressourcer (73–81).	
1. Råden over fast ejendom (74–80).	
a. Transformation og anden afhændelse af offentlig ejet fast ejendom for at ændre brugen af denne (74–77).	
b. Erhvervelse som alternativ til retlig regulering (77–78).	
c. Påvirkning ved den faste ejendom, der forbliver offentlig (78–80).	
2. Andre tilfælde (80–81).	
D. Andre midler (81–89).	
1. Uforbindende udtalelser (81–85).	
a. Forhåndsudtalelser og udtalelser under forhandlinger med myndigheden (82–83).	
b. Efterfølgende udtalelser (83).	
c. Uforbindende udtalelser, som ikke kan afgives som forvaltningsakter (83–84).	
d. Uforbindende udtalelser med generelt indhold (84–85).	
2. Aftaler (85–86).	
3. Besværliggørelse (86–88).	
4. Påvirkning af den almindelige opinion (88–89).	
III. Den offentlige sektors forhold	89
A. Offentlig servicevirksomhed på miljøværnets område (89–91).	
B. Det offentlige som miljøforstyrrer (91–95).	

1. Kompetencefordeling inden for den offentlige sektor (92–94).	
2. Planer (94–95).	
3. Offentlighed og medbestemmelse (95).	
C. Koordinering og styring inden for den offentlige sektor (95–105).	
1. De involverede forvaltningsorganer (96–98).	
a. Lokal forvaltning (96–98).	
b. Central forvaltning (98).	
2. Central styring af kommunerne (98–105).	
a. Ordrestyring (99–100).	
b. Budgetstyring (100–101).	
c. Planstyring (101–103).	
d. Godkendelse, call-in, administrativ rekurs (103–104).	
IV. <i>Nogle almindelige offentligretlige problemer</i>	105
A. Sagbehandling (105–116).	
1. Anordninger (105–108).	
2. Stedplaner (108–112).	
3. Forvaltningsakter (112–116).	
a. Meddelelse om rejsning af en sag, der rejses af forvaltningen (112–114).	
b. Inddragelse i sagens forberedelse på myndighedens initiativ af andre interesserede end adressaten (114–116).	
B. Hjemmelsspørgsmål (116–124).	
1. Formålsbestemmelser (116–118).	
2. Skønsmæssige enkeltafgørelser og planer, generelle tjenestebefalinger, vejledninger eller praksis (118–124).	
a. Indsigelse mod regeldannelse ved skønsmæssige afgørelser (118–120).	
b. Indsigelse mod fravigelse af regler, dannet ved skønsmæssige afgørelser (120–124).	
C. Administrativ rekurs (124–128).	
D. Beskyttelse imod indgreb i »velerhvervede rettigheder« (128–154).	
1. Indledning (128–130).	
2. Situation 1. Miljøretlige foranstaltninger hindrer fordelagtige ændringer i igangværende virksomhed (130–138).	
a. Om situationen (130–131).	
b. »Tilbagevirkende kraft« (131).	

c. Erstatning (132–138).	
1° Tabet (132).	
2° Erstatning for mistet byggechance (132–136).	
3° Andre tab (136–137).	
4° Afskæring af fordelagtige ændringer og ekspropriation (137–138).	
3. Situation 2. Miljøretlige foranstaltninger kræver ændringer i igangværende virksomhed (138–147).	
a. Om situationen (138–140).	
b. »Tilbagevirkende kraft« (140–144).	
c. Erstatning (144–147).	
4. Erstatning på andet grundlag end miljørettens positive lovregler (148–154).	
a. Indledning (148).	
b. Grundlovens § 73 (149–154).	
Domsregister	155
Sagregister	156

Bind II

§ 1. <i>Byplansystemet (Vagn Rud Nielsen)</i>	7
I. <i>Begrebsmæssig og historisk baggrund</i>	7
A. Udvikling fra Byplanlov til Kommuneplanlov (7–13).	
1. Byplanlægning (7–9).	
2. Byplanlovens historie (9–13).	
B. Reformer af planlægningslovgivningen (13–17).	
II. <i>Planlægningssystemet</i>	17
A. Sammenhængen i systemet (17–19).	
B. Lands- og regionplanlægningen samt kommune- og lokalplanlægningen (19–21).	
C. Plansystemets hovedprincipper (21–24).	
1. Kommunalisering (21–22).	
2. Decentralisering (22–23).	
3. Rammestyling (23–24).	
D. Det retlige miljøbegreb i relation til den fysiske planlægning (24–26).	
E. Vejledning og normer (26–27).	

<i>Indholdsfortegnelse</i>	11
III. <i>Fysisk planlægning over grænserne</i>	27
§ 2. <i>Lands-, region- og kommuneplanlægning (Bendt Andersen)</i> . .	29
I. <i>Begreber</i>	29
A. Fysisk og økonomisk planlægning (29–32).	
B. Sektorplanlægning og sammenfattende fysisk planlægning (32–34).	
C. Oversigtlig fysisk planlægning og detailplanlægning (35).	
II. <i>Landsplanlægning</i>	35
III. <i>Regionplanlægning</i>	42
A. Før Lands- og regionplanloven (42–44).	
B. Obligatorisk regionplanlægning efter Lands- og regionplanloven (44).	
C. Regionplaners indhold (44–48).	
1. Uden for hovedstadsområdet (44–46).	
2. I hovedstadsområdet (46–48).	
D. Regionplaners retsvirkninger (48–50).	
1. Uden for hovedstadsområdet (48–49).	
2. I hovedstadsområdet (49–50).	
E. Regionplaners tilvejebringelse (51–56).	
1. Uden for hovedstadsområdet (51–55).	
2. I hovedstadsområdet (55–56).	
F. Fortsat regionplanlægning (56–57).	
IV. <i>Kommuneplaner</i>	57
A. Dispositionsplanerne før Kommuneplanloven (57).	
B. De nye kommuneplaner (58).	
C. Kommuneplaners indhold (58–62).	
D. Kommuneplaners retsvirkninger (62–63).	
E. Kommuneplaners tilvejebringelse (63–66).	
F. Fortsat kommuneplanlægning (66).	
G. Det midlertidige decentraliseringsgrundlag (§ 15-rammerne) (66–68).	
V. <i>Lokalplaner</i>	68
A. Den nye plantype (68–70).	
B. Lokalplanernes indhold (70–87).	
1. § 18's emne-katalog (70–82).	
2. Emne-katalogets udvidelse (83).	
3. Det geografiske område for en lokalplan (83).	

4. Krav til indholdet af en lokalplan (83–87).	
5. Redegørelse m v (87).	
C. Lokalplaners retsvirkninger (87–100).	
1. Skal overholdes ved fremtidige handlinger (87–91).	
2. Foreløbige retsvirkninger af et forslag til lokalplan (91–92).	
3. Begrænset virkning på jordbrugsejendomme (92–93).	
4. Ingen erstatningsmæssige konsekvenser (93–94).	
5. Kommunal overtagelsespligt (94–96).	
6. Ekspropriation (96–100).	
D. Lokalplaners tilvejebringelse (100–112).	
1. Kommunernes planmonopol (100–101).	
2. Udarbejdelse af forslag (101).	
3. Kommunalbestyrelsens vedtagelse af forslaget og forslagets offentliggørelse (101–106).	
4. Indsigelsesfrist (106–108).	
5. Kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse af lokalplanen (108–111).	
6. Offentlig bekendtgørelse og tinglysning (111–112).	
E. Lokalplanpligten (112–115).	
1. Til sikring af kommuneplanen (112)	
2. Ved større udstykninger og bygge- og anlægsarbejder (112–115).	
3. I øvrigt (115).	
4. Lokalplanpligtens nærmere omfang (115).	
F. Foreløbigt forbud (116–117).	
G. Servitutregulering (117–125).	
H. Klage, søgsmål, dispensation, overtrædelser (125–136).	
1. Klage (125–129).	
2. Søgsmål (130–131).	
3. Dispensation (131–134).	
4. Overtrædelser (134–136).	
VI. Fortsat gældende byplanvedtægter m v	136
§ 3. By- og landzoneloven (Vagn Rud Nielsen)	140
I. Lovgivningen om arealanvendelse i det åbne land	140
A. Introduktion af By- og landzoneloven (140–141).	
B. Baggrunden for By- og landzoneloven og loven af 1949 om regulering af bymæssige bebyggelser (141–146).	
1. Byspredningen (141–143).	

2. Byreguleringsloven fra 1949–1969 (143).	
3. By- og landzoneloven og andre love af 1969 (144–145).	
4. By- og landzoneloven i tiden fra 1970 til 1.2.1976 (145–146).	
C. Andre bestemmelser for det åbne land end By- og landzone- loven (149).	
D. By- og landzonelovens zoner (147–152).	
1. Byzoner (147–150).	
2. Sommerhusområder (150–151).	
3. Landzoner (151–152).	
E. Sammenhængen mellem zoneudlæg og anden planlægning (152–156).	
1. Lovens formål og kompetencefordeling (152–154).	
2. Baggrunden for de administrative hovedsynspunkter (154–156).	
II. <i>Ændring af zonegrænser</i>	156
A. Fra landzone til byzone eller sommerhusområde (156–160).	
1. Fra landzone til byzone (156–158).	
2. Fra landzone til sommerhusområde (158).	
3. Frigørelsesafgift (158–160).	
B. Tilbageførsel fra byzone eller sommerhusområde til landzone (160–162).	
1. Tilbageførsel efter ejerens anmodning (161).	
2. Tilbageførsel ved pålæg som led i en regionplans gennem- førelse (161–162).	
C. Overførelse fra sommerhusområde til byzone og omvendt (162–164).	
III. <i>Landzonebåndet</i>	164
A. Almindeligt vedrørende By- og landzonelovens §§ 6–8 (164–170).	
B. § 6 om udstykninger (171–173).	
1. Udstykninger (171–172).	
2. Skelforandringer (172–173).	
C. § 7 om tilladelse til bebyggelse (173–175).	
1. Hovedreglen om bebyggelse (173–174).	
2. Undtagelser for landbrugsbyggeri og lignende (174–175).	
D. § 8 om tilladelse til ændret anvendelse (175–177).	
1. Overgang til andre formål (175–176).	
2. Aflagte landbrugsbygninger (176–177).	
E. By- og landzonelovs-myndighederne (177–181).	

1. Tilladelser (177–179).	
2. Klageadgang (179–181).	
3. Overtrædelse og straf (181).	
F. Engangserstatning som følge af By- og landzonelovens gennemførelse (181–192).	
1. Erstatningspligtens baggrund og systematiske indpasning (181–184).	
2. Erstatningskravs indgivelse (184–185).	
3. Erstatningspligtens indhold og erstatningsbetingelserne (185–189).	
4. Erstatningsberegningen (189–190).	
5. Suspension af erstatningskrav (190–191).	
6. Taksationsmyndighederne (191–192).	
IV. <i>Byudviklingsproblemer</i>	192
A. Byggegrunde og planlægning (192–193).	
B. Tilbudspligt (193–194).	
V. <i>Sommerhusloven</i>	194
A. Sommerhuslovens baggrund (194–195).	
B. Hvad kræver tilladelse (195–196).	
C. Ministeriets praksis (196–199).	
D. Udlejning påbegyndt før lovens ikrafttræden (199).	
E. Erhvervsmæssig udlejning, der ikke kræver tilladelse (199–201).	
§ 4. <i>Almindelige byggeforskrifter (Bendt Andersen)</i>	202
I. <i>Systemet</i>	202
II. <i>Grundstørrelser</i>	205
III. <i>Friarealer</i>	210
IV. <i>Bebyggelsens omfang</i>	212
A. Bebyggelsesprocent (212–219).	
B. Bygningshøjde (219–221).	
1. Vandret højdebegrænsning (219–220).	
2. Skrå højdegrænseplaner (220–221).	
3. Fællesbestemmelser om overskridelse af højdegrænseplanerne (221).	
V. <i>Bebyggelsens placering på grunden</i>	221
A. I forhold til naboskel (221–223).	
B. I forhold til vej (223–224).	

<i>Indholdsfortegnelse</i>	15
VI. Tekniske forskrifter	224
VII. Bebyggelsens ydre fremtræden	226
VIII. Terrænregulering	228
IX. Bebyggelsens og grundens benyttelse	229
X. Vedligeholdelse	234
XI. Nedrivning af bebyggelse	239
XII. Klage, søgsmål, dispensation, overtrædelser	239
A. Klage (239–240).	
B. Søgsmål (240–241).	
C. Dispensation (241–246).	
D. Overtrædelser (246).	
§ 5. Byggeloven (Bendt Andersen)	247
I. Byggelovgivningen og dens formål	247
A. Historisk udvikling i korte træk (247–248).	
B. Opbygning og formål (248–250).	
II. Byggelovens saglige område	250
A. Ny bebyggelse (250–253).	
B. Eksisterende bebyggelse (253–255).	
C. Terrænændringer (255)	
III. Formelle regler	255
A. Byggetilladelse (257–267).	
B. Kommunalbestyrelsens tilsyn med byggearbejdets udførelse (267–269).	
C. Tilladelse til at tage i brug (269–271).	
IV. Klage, søgsmål, dispensation, overtrædelser	271
A. Klage (272–275).	
B. Søgsmål (275).	
C. Dispensation (275–278).	
D. Tjenestebefalinger (278–279).	
E. Ejerens pligt til at lovliggøre (279–281).	
F. Strafansvar for overtrædelser (281–282).	
§ 6. Boligtilsyn og sanering (Bendt Andersen)	283
I. Lovgivningen	283

II. Boligtilsyn	286
A. Boligtilsynslovens stedlige og saglige område (286–287).	
B. Myndighederne (287–288).	
C. Boligtilsynslovens materielle bestemmelser (288–290).	
D. Boligtilsynets pligter og beføjelser (290–299).	
E. Retsstillingen for lejere og panthavere i kondemnerede bygninger (299–301).	
III. Saneringsloven	301
A. Formål og afgrænsning. Saneringsmetoder og -kriterier (301–305).	
B. Saneringsplaner (305–319).	
1. Hvem kan forestå saneringer? (305–306).	
2. Saneringsområdets afgrænsning (306).	
3. Saneringsplaners tilvejebringelse (306–308).	
4. Saneringsplaners indhold (308–312).	
5. Saneringsplanens retsvirkninger (312–319).	
C. Saneringsforberedelse (319–322).	
D. Ejerlavssanering (323).	
E. Saneringslovens regler om statsstøtte (323–325).	
F. Genhusning (325–328).	
G. Gårdrydning (328–331).	
Litteraturfortegnelse	332
Domsregister	333
Sagregister	335

Bind III

§ 7. Miljøbeskyttelse (Claus Haagen Jensen)	7
I. Introduktion	7
A. Hvad forstås ved miljøbeskyttelse? (7–16).	
B. Et historisk rids (16–22).	
1. Udviklingen op til 1960'erne (16–21).	
a. Sundhedslovgivningen (16–18).	
b. Lovgivningen om vandløb og vandforsyning (18–19).	
c. Anden lovgivning (19).	
d. En vurdering (19–21).	
2. Reformbestræbelser (21–22).	

C. Miljøpolitiske hovedsynspunkter (22–29).	
1. Mål for forureningsbekæmpelsen (22–23).	
2. Den økonomiske byrdes fordeling (23–25).	
3. Miljøpolitiske midler (25–27).	
4. National eller lokal miljøbeskyttelse (27–29).	
D. Fremstillingens afgrænsning (29–30).	
II. Den administrative organisation	30
A. Lokale og regionale organer (30–34).	
B. Centrale myndigheder (34–36).	
C. Bistandsorganer (36–38).	
D. Delegation (38–41).	
E. Overordnet administrativ styring (41–51).	
1. Generelle forskrifter (43–44).	
2. Planer (44–48).	
a. Indledning (44–45).	
b. Den amtskommunale miljøkvalitetsplanlægning (45–46).	
c. Den kommunale spildevandsplanlægning (46–48).	
3. Indgreb ex officio (49–50).	
4. Rekurs (50).	
5. Andre midler (50–51).	
6. Samlet vurdering (51).	
III. Regulering af ejerråden	51
A. Konkret regulering (51–112).	
1. Særligt forurenende virksomheder (52–98).	
a. Godkendelsesregler (52–81).	
1° Område (52–54).	
2° Godkendelsespligt (54–60).	
3° Frivillig godkendelse (60–61).	
4° Forholdet til lovens kapitel 4 (61–63).	
5° Godkendelsesmyndighed (63–65).	
6° Bedømmelsesgrundlag (65–76).	
a° Mindstemålssynspunktet (65–67).	
b° Områdets karakter (67–68).	
c° Miljøstyrelsens vejledninger (68–70).	
d° Samfundsnyttehensynet (70–73).	
e° Særlig modtagelighed (73–75).	
f° Særligt om udvidelser af listevirksomhed (75–76).	
7° Tidsbegrænset godkendelse (76–77).	
8° Vilkår (77–80).	
2. Miljøret, bind V	

- 9° Godkendelsens retsvirkning (80–81).
- b. Påbuds- og forbudsregler (82–98).
 - 1° Ikke godkendte virksomheder, anlæg og indretninger (82–90).
 - a° Myndigheden (82).
 - b° Bedømmelsesgrundlag (82–85).
 - c° Indgrebets karakter (85–90).
 - 2° Godkendte virksomheder (91–98).
 - a° Vilkår for godkendelse overtrådt (91–92).
 - b° Virksomheden drives i overensstemmelse med stillede vilkår (92–98).
 - 1) Virksomhedens emission større end forudsat (94).
 - 2) Miljøkvaliteten ønskes forbedret (94).
 - 3) Teknisk-videnskabelig udvikling (94–95).
 - 4) Virksomhedens forurening farligere end antaget (95).
 - 5) Virksomhedens omgivelser bliver mere sårbare (95–98).
- 2. Reglementsvirksomhed (98–101).
 - a. Reglernes områder (99).
 - b. Myndighed (99).
 - c. Bedømmelsesgrundlag (99–101).
 - d. Indgrebets karakter (101).
 - e. Afvisningsregel (101).
- 3. Afledning af spildevand (101–112).
 - a. Miljøbeskyttelseslovens §§ 17 og 18 (102–103).
 - b. Etablering og udvidelse af spildevandsanlæg samt tilslutning til eksisterende anlæg (103–107).
 - 1° Etablering og udvidelse af offentlige spildevandanlæg (105).
 - 2° Etablering og udvidelse af private spildevandsanlæg (106–107).
 - 3° Tilslutning til fælles spildevandsanlæg (107).
 - c. Ekspropriationer til spildevandsanlæg (108–109).
 - d. Indgreb over for eksisterende spildevandsudledninger (109–111).
 - e. Kommunalbestyrelsens pligt til etablering af offentlige spildevandsanlæg eller overtagelse af private anlæg (111–112).

B. Generelle forskrifter (112–113).	
IV. Sagsbehandlingsregler	113
A. Sagsoplysning. Forurenerens medvirken i sagsoplysningen (113–122).	
1. Officialprincip og oplysningspligt (113–114).	
2. Oplysningspligt for private (114–121).	
a. Forureneren (114–121).	
1° Generelle foranstaltninger (114–115).	
2° Tilladelser (115–117).	
3° Påbud og forbud (117–121).	
b. Andre private (121).	
3. Oplysningspligt for offentlige myndigheder (121–122).	
B. Kontradiktion (122–125).	
C. Offentlighed (125–131).	
1. Projektoffentlighed (125–127).	
2. Dokumentsoffentlighed og tavshedspligt (128–131).	
D. Bekendtgørelse og kommunikation (131–132).	
E. Klagevejledning (132).	
V. Rekurs	132
A. Hvilke beslutninger kan påklages? (133–136).	
1. Generelle afgørelser (133–135).	
2. Formalitetsafgørelser (136).	
B. Klageinstanser (136–140).	
1. Miljøstyrelsen (136–137).	
2. Miljøankenævnet (137–138).	
3. Miljøministeriet (138–140).	
C. Klageberettigelse (140–149).	
1. Afgørelsens adressat (140–141).	
2. Kommunale råd (141).	
3. Andre offentlige myndigheder (141–142).	
4. Individuelt interesserede (142–148).	
a. Forurenings- eller genevirkning (143–148).	
1° Enkeltpersoner (143–145).	
2° Juridiske personer (145–147).	
3° Et vejledende synspunkt (147–148).	
b. Konkurrencevirkning og andre økonomiske virkninger (148).	
5. Myndigheder i andre lande (149).	
D. Klagefrister (149–150).	

E. Suspensiv virkning af klage (150–152).	
F. Nye oplysninger (152–153).	
G. Omgørelsesmuligheder (153–154).	
VI. Gennemtvangelse af krav til forurenerne	154
A. Overvågelse (155–156).	
1. Forurenerens egen overvågelse (155).	
2. Anden privat overvågelse (155).	
3. Tilladelsesordninger (155–156).	
4. Inspektion fra offentlige myndigheder (156).	
B. Tvangsmidler (156–157).	
1. Straf (156–157).	
2. Andre tvangsmidler (157).	
VII. Fordeling af den økonomiske byrde ved miljøbeskyttelse ...	157
A. Udgangspunkt og problemstilling (157–158).	
B. Miljøbeskyttelsesafgørelser – ekspropriation eller erstatningsfri regulering? (158–162).	
1. I forhold til forureneren (158–161).	
2. I forhold til den, der udsættes for forurening (161–162).	
C. Fordelingen af udgifter til fælles miljøbeskyttelsesforanstaltninger (162–168).	
1. Indledning (162).	
2. Fælles spildevandsanlæg, Miljøbeskyttelseslovens §§ 27–29 (162–166).	
a. Indledning (162–163).	
b. Kommunalbestyrelsens kompetence i medfør af § 27, stk 1 (163).	
c. Begrænsninger i adgangen til at opkræve bidrag (164–165).	
d. Offentlige tilskud (165–166).	
3. Husaffald (dagrenovation) (166–167).	
4. Andet affald (167).	
5. Skattefinansiering (167–168).	
D. Forurenerens erstatningsansvar (169).	
§ 8. <i>Naturfredning (J. Garde)</i>	170
I. Indledning. Især om formål før og nu	170
A. Indledende bemærkninger om Naturfredningslovens karakteristiske træk (170–173).	
B. Hovedtræk af udviklingen på lovens hovedområder (174–180).	

1. Fredningsobjekter og fredningshensyn (174–175).	
2. Færdsels- og opholdsrettigheder, byggelinier og andre almindelige bestemmelser (175–176).	
3. Planlægningens stilling. Almindelig beskyttelsesregulering (176–180).	
II. Egentlige fredninger	180
A. Initiativ til rejsning af fredningssager (180–181).	
B. Betingelser for fredning (181–182).	
C. Fredningsbestemmelsernes indhold. Offentlige erhvervelser (182–186).	
D. Fredningserstatningen (186–198).	
1. Fredningserstatningens fastsættelse og fordeling (186–192).	
2. Erstatning for mistet byggechance (192–196).	
a. Baggrund. Loven af 1961 § 22 (192).	
b. Erstatningsopgørelse i praksis. Andre myndigheders stilling (Zoneloven) (193–196).	
3. Særlige erstatningsspørgsmål (196–198).	
a. Erstatning for forsinkelse, hvor fredning opgives (196–197).	
b. Sagsomkostninger (197–198).	
E. Naturfredningslovens anvendelsesområde (198–201).	
1. Grænseområder for anvendelse af Naturfredningsloven (198–199).	
a. Søterritoriet (198–199).	
b. Fredning af hensyn til bygninger og i byer (199).	
2. Konflikt mellem fredningskendelser og afgørelser truffet i henhold til anden lovgivning (199–200).	
3. Fredning af arealer i offentlig eje (200–201).	
4. Frivillige fredninger (201).	
III. Beskyttelses- og byggelinier samt andre almindelige begrænsninger	201
A. Indledende bemærkninger, især om reglernes baggrund (201–205).	
B. Begrænsninger, der navnlig tjener bevaringshensyn (205–215).	
1. Strandbeskyttelseslinien, strandbyggelinien, § 46 (205–210).	
a. Lovens hovedregel (205–207).	
b. Undtagelser fra forbudet (207–209).	
c. Telte (209–210).	
d. Allerede eksisterende bebyggelse (210).	

2. Byggelinien ved skove, ferske vande og veje (210–213).	
a. Lovens hovedregel, § 47, stk 1, jfr § 47 a, stk 1 (210–211).	
b. Undtagelser (212–213).	
3. Reklamer, § 57 (214–214).	
4. Forskellige fredninger (af planter og dyr m v) (214–215).	
C. Naturfredningslovens generelle regler om færdsels- og opholdsret (215–221).	
1. Retten til færdsel og ophold på stranden, § 54 (215–219).	
a. Lovens hovedregel (215–217).	
b. Undtagelser fra færdselsretten (217–218).	
c. Offentlig overtagelse (218–219).	
2. Skove, § 55 (219–220).	
3. Udyrkede arealer, § 56 (220–221).	
D. Beslægtede frednings- og sikringslove. Klitfredning (221–223).	
IV. Anlægsarbejder i det åbne land	223
A. Indledning. Den tidligere lovgivning (223–224).	
B. Naturfredningslovens regler om anlæg i det åbne land (224–227).	
1. Offentlige anlæg (224–225).	
2. Private anlæg (225–227).	
a. Anlæg, der kan nægtes erstatningsfrist (226).	
b. Andre private anlæg (227).	
V. Fortidsminder	227
1. Indledning (227–229).	
2. Loven af 1969 kap VII (229–231).	
a. Hovedbestemmelserne om jordfaste fortidsminders beskyttelse, kategorier af fortidsminder, § 48, jfr § 52 (229–230).	
b. Beskyttelseszonen efter § 53 (230).	
c. Fund af jordfaste fortidsminder under gravning, § 49 (230–231).	
d. Andre bestemmelser (231).	
VI. Planlægningsforanstaltninger	232
A. Lovens bestemmelser (232–233).	
B. Fredningsplanlægningens arbejdsmetode (233–234).	
C. Fredningsplanlægningens historie (234).	
VII. Myndigheder og proces	234
A. Fredningsmyndighederne (234–236).	

1. De i henhold til Naturfredningsloven nedsatte fredningsorganer, lovens kapitel II (234–236).	
2. Andre naturfredningsmyndigheder (236).	
B. Fredningsmyndighedernes kompetence (236–237).	
C. Fredningsprocessen (237–245).	
1. Egentlige fredningssager (234–243).	
a. Fredningssagers rejsning (237–239).	
b. Fredningssagers behandling for fredningsnævnene (239–240).	
c. Klage og forelæggelse for overfredningsnævnet (240–241).	
d. Fredningserstatningens fastsættelse og udbetaling (241–243).	
e. Indbringelse for domstolene (243).	
2. Fredningsudgifternes behandling af andre sager (243–245).	
D. Fredningsudgifternes fordeling på de offentlige kasser (245).	
E. Fredningskendelsers gennemførelse. Administrationsudgifter (245–246).	
F. Ophævelse af fredninger. Dispensationer (246–248).	
 § 9. Skov- og klitlovgivning (Helge Wulff)	249
I. Indledning	249
II. Skovlovgivning	249
A. Almindelige bemærkninger, skovbegrebet (249–250).	
B. Fredskovpligten (250–253).	
C. Hugstbegrænsning efter køb (253).	
D. Overtrædelser af loven (254).	
E. Bestemmelser om deling af skov (254).	
III. Sandflugtsloven	254
 § 10. Vand	257
I. Vandforsyning (J. Barfod)	257
A. Vandforsyning og vandforsyningslovgivning. Almindelig udvikling (257–258).	
B. Vandforsynings og vandforsyningslovgivningens udvikling i Danmark. (Tilstanden før vandforsyningsloven af 1926. Lovene af 1926 og 1969 og Lovbekendtgørelsen af 1973. Almindelige spørgsmål: Er en vandindvindingsret en ejendomsret? Er den	

lovbestemte erstatning for skader ved grundvandstandssænkning en naboretserstatning?) (258–264).	
C. Nugældende dansk vandforsyningslovgivning (264–274).	
1. Vandforsyningsplanlægning (Lovbekendtgørelse 1973 § 6–8) (264–265).	
2. Retten til indvinding af grundvand (265–272).	
3. Retten til indvinding af overfladevand (§ 36) (272–273).	
4. Beskyttelse af grundvandet mod forurening. (Miljøbeskyttelseslovens kapitel 3) (273–274).	
5. Andre bestemmelser i Vandforsyningsloven (274).	
II. Vandløb (<i>Fl Tolstrup</i>)	275
A. Vandløbslovgivningens udvikling (275).	
B. Lovens område (276–277).	
C. Administration og sagsbehandling (277–279).	
D. Vedligeholdelse (279–281).	
1. Vandløb (279–281).	
2. Andre anlæg (281).	
E. Regulering og nyanlæg (281–286).	
1. Alm regulering og anlæg af nye vandløb (282–284).	
2. Udpumpningsanlæg (284–285).	
3. Rørlægning og bygværker (285).	
4. Tilslutning (286).	
F. Opstemning, dambrug, vanding (286–288).	
1. Opstemningsanlæg (286–287).	
2. Dambrug (287–288).	
3. Vanding (288).	
 § 11. Udnyttelse af råstofressourcer (<i>Birgit Herslund</i>)	289
Historik, afgrænsning og definitioner	289
I. Indvinding af råstoffer, der har været undergivet privatøkonomisk udnyttelse her i landet før den 23/2 1932	292
A. Indledning (292–294).	
B. Formålet med lovgivningen (294–295).	
C. Råstofeftersforskning (295–296).	
D. Kontrollerende og rådgivende organer (297).	
1. Folketingsudvalg (297).	
2. Råstofrådet (297).	
E. Myndigheder (297–298).	

- F. Råstofindvinding i jorden (298–307).
 - 1. Erhvervsmæssig indvinding i henhold til tilladelse (298–301).
 - 2. Erhvervsmæssig indvinding i henhold til anmeldelse (301–305).
 - a. Udnyttelsesrettigheder, erhvervet før råstofloven (301–305).
 - 1° § 5, stk 1, nr 1 (302–303).
 - 2° § 5, stk 1, nr 2 (303–304).
 - 3° § 5, stk 1, nr 3 (304–305).
 - b. Vilkår (305).
 - c. Forbud (305).
 - 3. Indvinding til eget brug (306).
 - 4. Tilbagekaldelse (306).
 - 5. Anke (306–307).
 - G. Råstofindvinding fra havbunden (307–310).
 - 1. Individuelle tilladelser (307–309).
 - 2. Eneretstilladelse (309–310).
 - H. Straffebestemmelser (310–311).
- II. Indvinding af råstoffer, der ikke har været undergivet privat-
økonomisk udnyttelse her i landet før den 23/2 1932 311
- A. Indledning (311–312).
 - B. Efterforskning og indvinding (312–318).
 - 1. Eneretsbevilling (312–315).
 - a. Bevillingens meddelelse (312).
 - b. Betingelser for en eneretsbevilling (312).
 - c. Bevillingens gyldighed før og efter udløbet af efterforskningsperioden (312–314).
 - d. Meddelte eneretsbevillinger (314).
 - e. Grønland (315).
 - 2. Meddelelse om dybdeboringer til Danmarks geologiske Undersøgelse (315).
 - 3. Fortabelse af bevillingen (315).
 - 4. Tilsyn (315–316).
 - 5. Ekspropriation og tvangsgennemførelse uden arealafståelse (316–317).
 - 6. Bevillingshaverens erstatningsansvar for skade, forvoldt ved efterforskning eller indvinding (317).
 - 7. Sikkerhedsforanstaltninger (317).
 - 8. Straffebestemmelser (317–318).

C. Forhandling m v af naturgas og olie (318).	
1. Lov om naturgasforsyning (318).	
2. Lov om oplysnings- og salgsplicht vedrørende kulbrinter (318).	
<i>§ 12. Jordpolitiske grundregler (Fl Tolstrup)</i>	319
I. Indledning	319
II. Kontrol med arealændringer	320
A. Matrikulering (320–322).	
B. Formelle delingsregler (322–323).	
C. Materiel delingskontrol (323–325).	
D. Kontrol med arealforøgelser (325–326).	
III. Landbrugsejendomme	326
A. Indledning (326–329).	
B. Ejerens forpligtelser (329–332).	
C. Ejerens rettigheder (332).	
D. Ejendomsændringer (332–334).	
IV. Koncessionsregler	334
A. Erhvervelsesbegrænsninger (334–339).	
B. Procedureregler (339–341).	
V. Offentlig forkøbsret	341
A. Formål og afgrænsning (341–343).	
B. Rettens omfang (343–344).	
C. Procedureregler (344–345).	
D. Forholdet mellem parterne (345).	
VI. Tilbudsplicht	346
A. Formål og afgrænsning (346–349).	
B. Pligtens omfang (349–353).	
C. Procedureregler (353–356).	
<i>§ 13. Bygningsbevaring (Veit Koester)</i>	357
I. Indledning	357
A. Begreb og kriterier (357–358).	
B. Oversigt over bygningsbevaringslovgivningen. Myndigheder og organisation (358–359).	
II. Bygningsfredningsloven	359

A. Indledende bemærkninger (359–360).	
B. Genstand (360–363).	
C. Bygningsfredningsmyndighederne (363–364).	
D. Fredningsproceduren (364–365).	
E. Bygningsfredningens retsvirkninger (365–371).	
1. Efter bygningsfredningsloven (365–369).	
2. Retstvirkninger i henhold til anden lovgivning (369–371).	
F. Støttevirksomhed – bevaringsdeklaration (371–373).	
G. Ophævelse af bygningsfredninger (373).	
H. Andre bestemmelser (374).	
III. Byplanlovgivningen	374
A. Kommuneplanlægningsloven (374–376)	
B. Den tidligere lovgivning om byplanlægning (377–378).	
IV. Den øvrige planlægningslovgivning	378
A. Lovgivning om regionplanlægning og Zoneloven (378–379).	
B. Naturfredningsloven (379–380).	
C. Saneringsloven (380–381).	
Litteraturfortegnelse	382
Domsregister	384
Sagregister	386

Bind IV

§ 14. Ekspropriationsindgrebet (Orla Friis Jensen)	7
I. Afgrænsning af begrebet ekspropriation	7
A. Anvendelse af ordet ekspropriation i lovgivningen (7–9).	
B. Grænsedragningen til de erstatningsfri reguleringer (9–17).	
1. Intensitetskriteriets anvendelse i lovgivningspraksis (10–13).	
2. Om intensitetssynspunktet i retsanvendelsen (13–17).	
C. Tvangsmomentet (17–19).	
D. Ekspropriationsbetingelserne (19–20).	
II. »Ifølge lov«	20
A. Om hjemmel i skreven ret (22–26).	
1. Ekspropriationsindgreb med støtte i sædvane og nødret (22–23).	

2. Retspraksis om ulemper i naboforhold. Ekspropriations- eller naboretlig synsvinkel? (23–26).	
B. Om hjemmelens præcighed (26–27).	
C. Konklusion (28).	
III. <i>Ekspropriationshjemmelens udformning i dansk lovgivning</i> . .	28
A. Indledning. Kodifikationsbehov og dobbelthjemmel (28–31).	
B. Ekspropriationsformålet (31–39).	
1. Nogle lovbestemmelser om anlægsekspropriationer (32–35).	
2. Særlig om Kommuneplanloven (35–39).	
C. Hvem kan ekspropriere? (39–42).	
D. Hvad kan være genstand for ekspropriation? (42–44).	
E. Hvornår kan ekspropriation finde sted? (44–47).	
IV. <i>Nødvendighedskravet</i>	47
A. Ekspropriationsforetagendets nødvendighed (48–50).	
B. Ekspropriationsaktens omfang (50–53).	
C. Ekspropriation som middel (53–57).	
V. <i>Opgivelse af ekspropriationsformålet eller ekspropriationsforetagendet</i>	57
A. Opgivelse af ekspropriationsformålet (59–61).	
B. Særligt om bortfald af servitutformål (61–65).	
§ 15. <i>Ekspropriationserstatningen (v. Eyben)</i>	66
I. <i>Værdien af det afståede</i>	69
A. Salgsværdien (70–78).	
B. Brugsværdien (78–80).	
C. Genanskaffelsesværdien (80–83).	
II. <i>Erstatning for ulemper</i>	84
III. <i>Erstatning for driftstab</i>	91
IV. <i>Fordele som følge af ekspropriation</i>	98
A. Ekspropriation af hele ejendomme (98–100).	
B. Delekspropriation (100–105).	
1. Fordele og ulemper af samme art (100).	
2. Andre tilfælde (101–105).	
V. <i>Kun økonomisk tab vedrørende det eksproprierede erstattes</i> . .	105
VI. <i>Tidspunktet for vurderingen</i>	106

VII. Erstatningsfastsættelsen ved enkelte grupper af rettigheder ..	110
§ 16. Ekspropriationsprocessen (Orla Friis Jensen)	118
I. Ekspropriation	118
A. Fremgangsmåden ved ekspropriation (118–136).	
1. Proceduren ved statens ekspropriationer (119–129).	
a. Ekspropriationsproceslovens anvendelsesområde (119–120).	
b. Sagens gang (120–122).	
c. Ministerens kompetence (122–123).	
d. Projektprøvelsen ved ekspropriationskommissionen (123–126).	
e. Forholdet til Kommuneplanloven (126–129).	
2. Proceduren ved kommunale ekspropriationer (129–134).	
a. Indledning (129–130).	
b. Vejloven (130–133).	
c. Rekurs (133–134).	
3. Specialprocedurer (134–136).	
B. Forholdet til anden lovgivning (136–142).	
C. Ekspropriationens retsvirkninger (143–155).	
1. Forbud til sikring af ekspropriationsformålet (143–145).	
2. Retsforholdet mellem parterne efter ekspropriationsbeslutningens meddelelse (145–150).	
3. Nogle forskelle i forhold til erhvervelser ved aftale (150–155).	
a. Forholdet til begrænsede rettighedshavere (151–153).	
b. Andre forskelle (153–155).	
II. Taksation	155
A. Taksationsorganer (155–159).	
B. Kompetence (159–162).	
C. Sagsbehandling (162–172).	
1. Sagens rejsning (162–165).	
2. Sagens ramme (165–167).	
3. Undersøgelsesprincippet (167–169).	
4. Kontradiktion (169–172).	
D. Begrundelse (172–177).	
E. Retsmidler (177–183).	
1. Rekurs (177–181).	
2. Genoptagelse (181–182).	

3. Indbringelse for domstolene (182–183).	
III. <i>Sagsomkostninger</i>	183
A. Ekspropriation (183–185).	
B. Taksation (185–189).	
§ 17. <i>Ejendommenes vejforhold (Erik Andreas Abitz)</i>	190
I. <i>Almindelige synspunkter</i>	190
A. Offentlige og private veje (190–194).	
B. Vejenes administration og grundejerne (194–199).	
1. De administrative beslutninger (194–196).	
2. Erstatningsretlige konsekvenser af administrative beslutninger eller medbestemmelsesret (196–199).	
C. Ret til veje (199–203).	
1. Almenhedens færdselsret (199–200).	
2. Grundejernes vejret (200–201).	
3. De almene veje (201–203).	
D. Udgifterne til vejes anlæg og vedligeholdelse (203–204).	
1. Offentlige veje (203).	
2. Private veje (203–204).	
II. <i>Vejbestyrelsernes beslutninger om anlæg og nedlæggelse af offentlige veje</i>	204
A. Beslutning om anlæg af veje (204–206).	
B. Byggelinier (206–211).	
C. Astedsforsretning før ekspropriationsbeslutning (211–212).	
D. Nedlæggelse af offentlige og almene veje (213–216).	
III. <i>Adgangsretten til offentlige veje</i>	217
A. Retten til eksisterende adgang (217–223).	
B. Adgang til nye veje (223–228).	
IV. <i>Udlæg og anlæg af private fællesveje</i>	228
A. Privatvejslovens anvendelsesområde (228).	
B. Godkendelseskravet (229).	
C. Byzoneveje og landzoneveje (230–231).	
D. Godkendelse af landzoneveje (231–232).	
E. Godkendelse af byzoneveje (232–238).	
1. Vejfortegnelsen (232–234).	
2. Godkendelsesbetingelserne (234–235).	
3. Udlæg efter krav fra vejmyndigheden (235–236).	

4. Godkendelsesproceduren (236–238).	
F. Vejenes anlæg og udgifterne derved (238–240).	
V. <i>Vedligeholdelse af private veje</i>	240
A. Vedligeholdelsespligtens indhold og anvendelsesområde (240–250).	
1. Vedligeholdelsen uden for byområder (241–246).	
2. Vedligeholdelsesarbejdernes iværksættelse og omfang (246–247).	
3. Vedligeholdelsen i byområder (247–250).	
B. Kommunernes ansvar for private fællesvejes tilstand (250–252).	
C. Sammenfatning af de private fællesvejes status (252–253).	
VI. <i>Grundejerbidrag til offentlige veje</i>	253
A. Almindelige synspunkter (253–254).	
B. Lovens gyldighedsområde og de af bidragspligten omfattede ejendomme (255–257).	
C. Bidragsfastsættelsen og pålygningsproceduren (257–259).	
D. Klager (259–260).	
VII. <i>Forbud og påbud vedrørende vejarealernes anvendelse</i>	260
A. Bestemmelser, der gælder for alle veje (260–264).	
B. Bestemmelser for enkelte grupper af veje (264–266).	
VIII. <i>Naboretten ved vejene</i>	266
A. Naboulempen fra vejene (266–272).	
B. Facadejernernes naboretlige pligter (272–275).	
1. De almindelige naboretlige pligter (272–273).	
2. De særlige pligter efter vejlovgivningen (273–275).	
C. Tankanlæg (275–278).	
D. Hegn (278–280).	
§ 18. <i>Naboret (v. Eyben)</i>	281
I. <i>Indledning</i>	281
II. <i>Mindstemålet for, at naboen kan reagere</i>	284
A. Ulempen overstiger, hvad der er sædvanligt på det pågældende sted, kompensationssynspunktet (284).	
B. Ulempen må ikke kunne forventes under tilsvarende forhold andetsteds (284–285).	
C. Væsentlighed (285).	
D. Om øget modtagelighed ændrer grænsen (285–286).	

E. Om nedsat modtagelighed ændrer grænsen (287).	
F. Passivitet (287).	
G. Skadehensigt (287).	
H. Ulempens art (288).	
J. Prioritetsprincippet (288–291).	
Domspraksis (289–291).	
III. <i>Virkningerne, når mindstemålet er passeret</i>	291
A. Forbud mod de forulepende foranstaltninger (291–297).	
1. Undtagelse ud fra frembringelsessynspunkter (292–293).	
2. Undtagelse, hvis almene samfundsinteresser taler for foranstaltningens bevaring (293–295).	
3. Retspraksis (295–297).	
B. Erstatning (297–309).	
1. Culpaansvar (300–301).	
2. Objektivt ansvar ud fra frembringelses- eller samfunds- synspunkter (301–302).	
3. Objektivt ansvar for tekniske fejl og farlige handlinger (302–306).	
4. Objektivt ansvar i øvrigt (306–308).	
C. Straf (308–309).	
IV. <i>Privat påtale ved tilsidesættelse af særlige lovforskrifter</i>	309
V. <i>Særlige tilfælde</i>	311
A. Skel, hegn og træer (311–313).	
B. Vandløb (313).	
C. Ejerlejligheder (313).	
D. Naboulempen ved nye vejanlæg og anlæg uden for kystlinien (313–317).	
1. Vejanlæg (314).	
2. Inddæmninger (314–317).	
a. Foretagendet tilsigter at varetage en almen interesse (315).	
b. Foretagendet tilsigter at varetage private interesser (315–316).	
c. Mellemløsningen (316–317).	
§ 19. <i>Servitutter (v. Eyben)</i>	318
I. <i>Begreb</i>	318
A. Rådigheds-, tilstands- og tilegnelsesservitutter (318–319).	
B. Private og offentlige servitutter (319).	

C. Afgrænsning over for andre rettigheder (320).	
D. Personelle og reelle servitutter (321).	
E. Synbare og usynbare servitutter (321).	
F. Ejerservitutter (321–322).	
II. <i>Stiftelse</i>	323
A. Aftale, hævd og ekspropriation (323–324).	
B. Tinglysning (324).	
C. Særlige betingelser for stiftelse ifølge lovgivningen (324–327).	
D. Habilitet, gyldighed og kompetence (328).	
III. <i>Genstanden for servituten</i>	328
IV. <i>Påtaleret</i>	329
A. TL § 10, stk. 5 (329–330).	
B. Fortolkning af aftaler (331–334).	
C. Virkninger af påtale (334–335).	
D. Straf (335).	
V. <i>Indhold</i>	336
A. Villaservitutter (338–341).	
B. Ulempestervitutter (341–342).	
C. Erhvervsservitutter (343–345).	
D. Færdselsservitutter (345–347).	
VI. <i>Prioritetsstilling</i>	347
VII. <i>Ændring i servituttens indhold</i>	348
A. Forøgelse af ulemper (348–349).	
B. Udvidelse af den herskende ejendom (349).	
C. Deling af den tjenende ejendom (349).	
E. Ændring i udøvelsen (350).	
F. Ændringer i lovgivningen (350).	
VIII. <i>Ophør</i>	350
A. Ifølge indhold (350–351).	
B. Ved viljeserklæring (351–353).	
C. Ved ændrede forhold (353–355).	
D. Ekspropriation (355–356).	
E. Hævd (356).	
F. Fortifikation og præklusion (356).	
G. Bortfald efter Kommuneplanloven (356–357).	

§ 20. <i>Hævd (v. Eyben)</i>	358
I. <i>Hævdinstituttet og dets begrundelse</i>	358
II. <i>Hvilke rettigheder kan erhverves ved hævd</i>	360
A. Stiftelse af rettigheder med fuldstændig fortrængning af den oprindelig berettigedes ret (360–362).	
1. Ejendomshævd vedrørende fast ejendom (360).	
2. Panterettigheder og fordringsrettigheder (361).	
3. Ejendomshævd og forældelse vedrørende løsøre (361–362).	
4. Ophavsrettigheder (362–363).	
B. Stiftelse af en begrænset ret i forhold til den oprindelig berettigedes ret (363).	
1. Brugsret (363).	
2. Panterettigheder og fordringsrettigheder (363).	
3. Servituthævd (363).	
4. Grundbyrder (363).	
III. <i>Rådigheden</i>	364
A. Aktivitet – passivitet (364–370).	
B. Regelmæssig råden (367–368).	
C. Afbrydelser (368–369).	
D. Ændringer i rådigheden (369–370).	
E. Rådighed gennem repræsentanter (370).	
IV. <i>God tro</i>	370
A. Krav om god tro? (370–374).	
B. Slutningsbestemmelsen i DL 5-5-1 (374–377).	
V. <i>Hævdstiden</i>	377
A. Sædvanedannelse (380–381).	
B. Alderstidshævd (381–385).	
1° Til fordel for en større gruppe (381–384).	
2° Til fordel for enkelte (384–385).	
C. 20 års hævd (385–387).	
VI. <i>Hævd i strid med offentligretlige regler</i>	388
VII. <i>Hævdens retsvirkning</i>	388
VIII. <i>Forældelse – hævd</i>	391

<i>Indholdsfortegnelse</i>	35
§ 21. <i>Information om faste ejendommers retsforhold (v. Eyben)</i> . . .	393
I. <i>Koncentration</i>	393
II. <i>Svensk EDB-registrering</i>	395
Oversigt over det svenske system	401
Svensk fastighetsbevis	402
Svensk pantebrev	404
<i>Litteraturfortegnelse</i>	406
<i>Domsregister</i>	408
<i>Sagregister</i>	415

Bind V

Samlet indholdsfortegnelse for bind I–IV	7
Lovregister	38
Register over retsafgørelser	45
Litteraturfortegnelse	54
Sagregister	57
Rettelser og tilføjelser	75

Lovregister (lovbestemmelser med fortolkningsbidrag)

Boligreguleringslov (77 af 18/5 1977):
§ 60: II 299, 319

Boligtilsynslov
(362 af 3/7 1974 med ændringer):

§ 1: II 286 f

§ 2: II 287 f

§ 3: II 290

§ 8–10: II 288 ff

§ 11: II 292

§ 12: II 292 f

§ 13: II 294 f

§ 14: II 295

§ 17: II 293

§ 21: II 298 f

§ 25: II 288

§ 28: II 300

Brandsikringslov (77 af 26/5 1977):
II 294 ff

Brunkulslov (192 af 7/6 1958):
§ 1: III 290, 294

Byggelinielev (275 af 28/11 1928):
§ 2: IV 196 f

Byggelov (530 af 25/10 1976):

§ 1: II 249 f

§ 2: II 250 ff

§ 3: II 251 f

§ 4: II 265, IV 326 f

§ 6: II 76

§ 8: II 222 f

§ 9: II 220 f

§ 12: II 228 f, 239, 267 f

§ 13: II 229, 255

§ 14: II 234 f, 237 f

§ 15: II 285, 328 ff

§ 16: II 256–263, 269–271

§ 17: II 235, 262, 277, 279 ff

§ 18: II 235 ff, 278 f

§ 21: II 281 f

§ 22: II 212, 246, 275 ff

§§ 23–24: I 126 f, II 251, 272 ff

§ 25: II 275, IV 309

§ 26: II 266

§ 27: II 264 f

§ 28: II 264

§ 30: II 281 f

Byggelov

(tidligere lov 361 af 17/2 1972 med
ændringer):

§ 43: III 357, 377

By- og landzonelov (494 af 19/9 1975):

§ 1: II 152 ff

§ 2: II 147 ff

§ 2a: II 160 f

§ 2b: II 161 f

§ 4: II 156

§ 6: II 155 f, 164 ff, 171 ff

§ 7: II 155 f, 164 ff, 172 ff, 253

§ 8: II 155 f, 164 ff, 175 ff

§ 9: I 121 f, II 145, 147, 177 ff, V 76

§ 10: II 179

§ 11: II 179 ff, V 76

§ 12: I 133 ff, II 181 ff, V 76

§ 13: II 190 f

§§ 14–15: II 191 f

§ 17: I 133 f

§ 18: II 190 f

§ 18a: II 162

§§ 23–24: II 181

Bygningsfredningslov – BFL

(195 af 8/6 1966 med ændringer):

§ 1: III 360 ff

§ 2: III 363

§ 3, stk 1: III 364 f, 373

§ 3, stk 2: III 363

§ 4: III 365, 373

§ 5: III 365

§ 6, stk 1: III 367 f, 374

§ 6, stk 2: III 362, 364, 369, 372

- § 6, stk 3: III 368
 § 8: III 367
 § 9: III 367
 § 10: III 365 ff, 369
 § 12: III 368, 372, 373
 § 16: III 372 f
 § 21: III 359, 374
- Byplanlov* (63 af 20/2 1970):
 § 2, stk 3: III 357, 377 f
 § 9: I 85 f, 88
- Danske Lov*
 3-13-13: IV 377 ff
 5-5-1 og 2: IV 358 ff, 368 ff, 377 ff
 5-5-1 in fine: IV 374
 5-10-21: IV 377 ff
- Ejendomsskyld til staten*
 (183 af 20/4 1970 med ændringer):
 § 9: III 370 f
- Ejerlejlighedslov* (408 af 29/6 1977):
 § 10, stk 1: III 369 f
 § 11: III 348 f, 352
 § 13: III 355
 § 14: III 355 f
- Ekspropriationslov*
 (186 af 4/6 1964 med ændringer):
 § 1: IV 119
 § 3: IV 135
 § 9: IV 168
 § 10: IV 158 f
 §§ 11–15: IV 120 ff
 § 16: IV 51 f, 159 f
 § 17, stk 1: IV 170 f
 § 17, stk 4: IV 70, 78, 82, 172 ff
 § 19, stk 3: IV 165 f, 171 f
 § 20: IV 88 ff, 161 f
 § 21: IV 88 ff, 149, 181 f
 § 22: IV 109
 § 25: IV 151 f, 355
 § 29: IV 183 ff
 § 32, stk 1, nr 3: IV 58
- Fast ejendom, Lov om erhvervelse af – EL*
 (344 af 23/12 1959 med ændringer):
 § 1: III 335
 § 5: III 340 f
- Frigørelsesafgiftslov* (301 af 12/6 1970):
 II 158 ff
- Fritidsformål, lov om erhvervelse af fast ejendom til – FL*
 (230 af 7/6 1972 med ændringer):
 III 185
 § 4: III 342 ff
- Færdsekslov*
 (287 af 10/6 1976 med ændringer):
 § 2: IV 261
 § 92: IV 200, 262 f
 § 95: IV 262
 § 97: IV 262
 § 100: IV 263
- Færøsk fortidsminde- og bygningsfredningslagtingslov*
 (19 af 19/6 1948 med ændringer):
 III 374
- Grundlov* (169 af 5/6 1953):
 § 73: I 149 ff, II 93 f, III 158 ff, 299, IV 7 ff, 118, 185, 220 f
- Grønlandsk fredningslov*
 (266 af 22/5 1974):
 III 374
- Grønlandsk minelov*
 (397 af 16/7 1969):
 III 312, 315
- Hegnslov*
 (259 af 27/5 1950 med ændringer):
 IV 311 f
 § 10: IV 279
 § 10: IV 278
- Hovedstadsregionplanlov*
 (478 af 19/9 1975):
 § 1: II 44, 47
 § 2: II 46 f, 154
 §§ 4–7: II 55 f
 § 8: II 56
 § 10: II 49 f
 § 14: II 50
 § 17: II 49 f

Jordfremskaffelse – JL

(181 af 28/4 1971 med ændringer):

§ 20: III 341 ff

§ 23: III 345

§ 49: II 130 f, IV 309, 335

§ 51: II 23 f, 26 f, 61, 84 f, III 376

§ 54: II 89, 135 f

§ 55: II 136

§ 59: II 69 f, 137 ff, III 377

Kommuneplanlov – Kmpl

(287 af 26/6 1975):

§ 1: II 8, 18, 23, 60 f

§ 2: II 20, 58

§ 3: II 58 ff, III 296, 374

§ 5: II 20, 62, III 374

§§ 6–11: II 22, 63 ff

§ 10: I 139, II 61, 217 f

§ 13: I 138 f, II 22, 49, 62 f

§ 14: II 66

§ 15: II 66 ff

§ 16: II 22, 63, 100 ff, 109 f, 112 ff, III 376, IV 126 ff

§ 17: II 116 f, IV 144

§ 18: II 70–85, 92 f, 115, 123, 156 ff, III 375 f, IV 15, 324 ff

§ 19: II 20, 85 ff

§ 21: II 87, 102 f

§ 22: II 91 f, 102

§ 23: II 104 ff

§ 24: II 102, 106 f

§ 25: II 24, 41, 107

§ 27: II 107 ff

§ 28: II 20, 27, 107 f, 110, 157 f

§ 29: II 27

§ 30: II 111 f

§ 31: II 82, 87 ff

§ 32: II 73, 94 f, IV 15 f, 37, 148 f, 356 f

§ 33: II 95, III 375 f

§ 34: II 96 ff, 115, IV 35 ff, 42 f, 44, 151 f

§§ 36–38: II 117 ff, 134 f, 260, IV 326 f

§ 40: II 205 ff

§ 41: II 211

§ 42: II 212 ff

§ 43: II 219 ff

§ 44: I 142, II 226 ff

§ 45: II 231 ff

§ 46: II 134

§ 47: II 21, 23, 71, 115, 131 ff, 241 ff

§ 48: I 125 ff, II 21, 23, 125 ff, 240

Kommunal ejendomsskat, lov om

(307 af 30/5 1973 med ændringer):

§ 21: III 371

Kontinentalsokkelov

(259 af 9/6 1961 med ændringer):

§ 1, stk 1: III 296, 307, 311

§ 2, stk 1: III 296, 307, 311, 312

§ 2, stk 3: III 309

§ 2, stk 4: III 309

§ 2, stk 5: III 308

§ 2, stk 7: III 310

§ 3: III 318

§ 4, stk 1: III 317

§ 4, stk 2: III 317

§ 4, stk 3: III 317

§ 5, stk 1: III 310, 317

§ 5, stk 2: III 317

§ 6a, stk 1: III 310

§ 6a, stk 2: III 310

§ 6a, stk 3: III 310

Kulbrintelov (165 af 7/5 1975):

III 318

Kystfredningslov (292 af 23/5 1973):

§ 1, stk 1: III 298

§ 2: III 306

§ 3, stk 1: III 298

§ 3, stk 2: III 299

§ 4: III 306

§ 5, stk 1: III 300

§ 5, stk 2: III 300 f, 306

§ 6, stk 1: III 306

§ 6, stk 2: III 307

§ 7: III 310

Landarbejderboliglov – AL

(449 af 23/9 1947 med ændringer):

§ 21: III 339, 340 f

§ 31: III 339

- Landbrugslov – LL* (458 af 2/8 1973):
- § 2: III 328
 - § 3: III 328
 - § 4: III 291, 294, 333
 - § 7: III 291, 294, 303, 305, 329 f
 - § 9: III 330 f
 - § 16: III 336 f
 - § 17: III: 338
 - § 18: III 294, 340 f
 - § 20: III 294
 - § 21: III 340 f
- Lands- og regionplanlov* (477 af 19/9 1975):
- § 1: II 8, 17, 41
 - §§ 2–5: II 37 ff
 - § 4: II 19
 - § 6: II 44
 - § 7: II 44, 154, III 295
 - § 8: II 46
 - § 9: II 19, 45
 - §§ 10–14: II 23, 51 ff
 - § 10: II 19
 - § 15: II 20, 48
 - § 16: II 56
- Lejelov* (23 af 14/2 1967 med ændringer):
- § 57 b: III 347 f, 351 f, 354 f
- Ligningslov* (500 af 16/9 1977 med ændringer):
- § 15 G, stk 7: III 370
- Luftfartslov* (252 af 10/6 1960 med ændringer):
- § 61, stk 2: IV 122 f
 - § 64: IV 13
- Mark- og Vejfredslov* (107 af 31/3 1953 med ændringer):
- § 17: IV 199, 244 f, 262
- Miljøbeskyttelseslov – Mbl* (372 af 13/6 1973 med ændringer):
- § 1, stk 3: I 116 f, III 23, 70 ff, 84, IV 25
 - § 2: III 8 ff
- § 3: II 232 f, III 67 f
 - §§ 4 og 5: I 116, III 14 ff, 98 ff
 - § 6: I 99 f
 - § 11: III 273 f
 - § 12: III 274
 - § 14: III 268, 274
 - § 25: III 61 ff, 109 ff
 - § 27: III 30 f, 162 ff, V 77 f
 - § 29: III 24
 - § 30: II 209
 - § 31: III 108 f
 - § 35: III 52 ff, 61 ff, 65 ff
 - § 37: III 60 f
 - § 38: III 59 ff
 - § 39: III 63 f
 - § 40: III 115 ff
 - § 41, stk 2: III 77 ff, 91
 - § 41, stk 3: III 76 f
 - § 42: III 91 f
 - § 44: I 139, III 61 ff, 82 ff
 - § 44, stk 4: III 92 ff, 109 ff
 - § 45: III 38 ff
 - § 46: III 40 f
 - § 52: III 114 f, 117 ff
 - § 54: III 121 f
 - §§ 61–64: II 34, III 45 f
 - § 65: III 131 f
 - § 68: I 115, III 122 ff
 - § 70: III 132 ff, 138 ff
 - § 71: III 149 f
 - § 72: III 150 ff, V 77
 - § 74: III 140 ff
 - § 76: III 137 f
 - § 80: III 140 ff
 - § 85: III 128 ff, V 77
 - § 87: III 65
- Naturfredningslov* (520 af 1/10 1975):
- § 1: III 174 f, 181 f, 199 f, 379
 - § 2: III 234 f
 - § 3, stk 2: III 235
 - § 4, stk 1: III 235 f
 - § 6: III 178 f, 236, 239
 - § 8: III 238
 - § 11: III 237 f
 - § 12: III 239
 - § 13: III 196 f, 238, IV 17, 144
 - § 17: III 201, 239

- § 19: III 184, 199 f
 § 20: III 182 ff
 § 21, stk 1–3: III 186 ff, 189
 § 21, stk 5: III 189
 § 23: III 240, 245 f
 § 24: III 240
 § 27: III 241
 § 29: III 201, 241 f
 § 32: III 242
 § 33: III 245
 § 34: III 246 ff, IV 65, 140 f
 § 35: III 232 ff, 380
 § 36: III 232 ff
 § 42: III 224 f
 § 43, stk 1–3: III 226
 § 43, stk 4: III 244
 § 46, stk 1–3: III 205 ff, 294, 298, 306
 § 46, stk 4: III 207 f
 § 46, stk 5: III 210
 § 46, stk 6: III 203, 208
 § 46, stk 7: III 208
 § 46, stk 8: III 209 f
 § 46, stk 9: III 208
 § 47: III 204, 210 ff
 § 47 a: III 210 ff, 294, 306
 § 48: III 229 ff, 360, 379
 § 49: III 230 f
 § 53: III 230, 294, 306
 § 54: III 215 ff
 § 55: III 219 ff
 § 56: III 220 ff
 § 57: III 213 ff
 § 58: III 243 f
 § 60: III 198 f
 § 62: III 246
 § 63: III 246
 § 14 b: V 76
 § 65 a: III 236, 244
- Ændringslov (219 af 24/5 1978):*
 V 78 ff
- Naturgasforsyning, lov om*
 (294 af 7/6 1972):
 III 318
- Norsk ekspropriationslov*
 (4 af 26/1 1973):
 §§ 4 og 5: IV 76 ff
 §§ 9 og 10: IV 69, 83
- Private fødselsrettigheder, lov om*
 (143 af 13/4 1938):
 IV 217, 244
- Privatvejslov (lbkg 587 af 20/11 1975):*
 § 1: IV 192, 261
 § 2: IV 228
 § 3: IV 229
 § 4: IV 202
 § 7: IV 238
 § 9: IV 228
 § 13: IV 230 f, 241, 255
 § 14: IV 228 ff, 232
 § 15: IV 202
 § 17: IV 214, 247
 § 18: IV 244, 262
 § 19: IV 202 f, 245
 § 20: IV 247, 250
 § 21: IV 233
 § 22: IV 232 f
 § 23: IV 235 ff, 239
 § 24: IV 229, 234 f
 § 25: IV 233 f
 § 29: IV 217, 233, 239
 § 30: IV 235, 239
 § 31: IV 237
 § 32: IV 237
 § 33: IV 252
 § 34: IV 238, 252, 274
 § 35: 233, 237 ff
 § 37: IV 235, 272
 § 39: IV 229, 233, 239
 § 40: IV 204, 235 f, 239
 § 41: IV 234, 238
 § 44: IV 200
 § 45: IV 260
 § 46: IV 261, 279
 § 47: IV 266
 § 48: IV 266
 § 49: IV 264 f, 273 f
 § 50: IV 265 f
 § 51: IV 261
 § 52: IV 265 f
 § 57: IV 247, 249
 § 58: IV 249, 262
 § 60: IV 248
 § 61: IV 249, 250
 § 66: IV 243

*Regionplanlov se Lands- og regionplanlov**Råstoflov (237 af 8/6 1977):*

- § 4: III 296
- § 5: III 296
- § 6: III 296
- § 12: III 307
- § 14: III 301
- § 17: III 310
- § 18: III 310
- § 22: III 301
- § 28: III 307
- § 29: III 307

Råstoflov

(285 af 7/6 1972 med ændringer):

- § 1, stk 1: III 292
- § 1, stk 2: III 294
- § 1, stk 4: III 297, 310
- § 2: III 295
- § 3: III 297
- § 4, stk 1: III 298 f
- § 4, stk 2: III 297 f, 299, 306
- § 5, stk 1: III 301 ff, 306
- § 5, stk 2: III 301, 306
- § 5, stk 3: III 305
- § 5, stk 4: III 305, 306
- § 6, stk 1: III 295
- § 7, stk 1: III 299
- § 7, stk 2: III 299 f, 306
- § 7, stk 3: III 299
- § 8, stk 1: III 306
- § 8, stk 2: III 307
- § 9: III 296, 307 f
- § 10: III 296
- § 11: III 308
- § 12: III 310

Sandflugtslov

(84 af 25/3 1961 med ændringer):

- III 207, 221 f
- §§ 1 og 2: III 255
- § 5: III 255
- § 6: III 225 f, 290, 294

Saneringslov (356 af 3/7 1975):

- § 1: II 302

§ 3: I 97, II 291, III 381

§ 4: I 97, II 320

§ 7: II 303 f, 306

§ 8: II 308 ff

§ 9: II 305 ff

§ 9 a: II 307 f

§ 14: II 320 f

§ 15: II 291 f

§ 16: II 322

§ 17: II 321

§ 20: II 310, 314, 317

§ 21: II 312 ff

§ 23: II 312

§ 24: II 317

§§ 26–30: II 302

§ 32: III 380

§§ 37–43: II 315 f

§§ 44–46: II 305

§ 55: II 326, 328

Skovlov

(164 af 11/5 1935 med ændringer):

- § 1: III 250 f
- § 6: III 251 f, 300
- § 7, stk 2: III 290, 294
- § 10, stk 3: III 252 f
- § 11: III 253 f

Sommerhuslov – SL (495 af 19/9 1975):

§§ 1–2: I 120, II 195 ff

§ 4: II 207

§ 7 a: II 163, 234

§ 8: III 335, 340 f

§ 12: II 207

Stempellov

(74 af 3/2 1976 med ændringer):

§ 83: IV 155

Stilov (595 af 13/11 1940):

III 186

Straffelov

(69 af 8/2 1974 med ændringer):

§ 6, stk 1: III 318

§§ 75–77: III 310

- Stærkstrømslov*
(256 af 30/7 1949 med ændringer):
§ 89: IV 261
§ 10: IV 261
- Særlig indkomstskattelov*
(454 af 19/7 1977):
§ 7 A, stk 6: IV 154 f
- Telegraf- og telefonlov*
(84 af 11/5 1897 med ændringer):
§ 9: IV 261
- Tilbudspligtslov* (328 af 18/6 1969):
§ 1: III 346 f, 349 f, 353
§ 2: III 350 f
§ 3: III 351
§ 4: III 353 f
- Tinglysningslov – TL*
(464 af 14/9 1976 med ændringer):
§ 10, stk 5: IV 329 ff
§ 15, stk 3: II 124
§ 20: II 91, 120, IV 348
§ 26, stk 3: IV 388 ff, 348
§ 40: IV 347 f
- Udstykningslov – UL* (6 af 7/1 1977):
§ 1: III 324, 328
§ 2: III 324
§ 4: IV 217
§ 8: III 323
- Undergrundslov* (181 af 8/5 1950):
§ 1: III 311
§ 2, stk 1: III 312
§ 2, stk 2: III 312
§ 2, stk 3: III 312
§ 2, stk 5: III 313
§ 3: III 315
§ 4, stk 1: III 313, 315 f
§ 4, stk 2: III 313
§ 4, stk 3: III 313
§ 4, stk 4: III 313 f
§ 5: III 315
§ 6: III 312
§ 7: III 316
§ 8: III 316 f
- § 9: III 317
§ 10, stk 1: III 317
§ 10, stk 2: III 317
- Vandforsyningslov*
(524 af 26/9 1973 med ændringer):
§ 6: III 265
§ 9: III 265 f, 296
§ 10: III 266
§ 11: III 266 f
§ 12: III 267
§§ 13–17: III 267 f
§ 19: III 269 f
§§ 21–23: III 270 f
§ 25: III 271
§ 34: III 272
§ 35: III 272
§ 36: III 272 f
- Vandløbslov – VL*
(523 af 26/9 1973 med ændringer):
§ 1: III 276
§ 2: III 276, 278, 283
§ 3: III 276, 278, 284
§ 4: III 276, 278, 285
§ 20: III 282
§ 21: III 283
§ 35: IV 261
§ 93: III 276
§ 100: III 280
- Vedligeholdelse af kirker og kirkegårde, lov om*
(455 af 23/9 1974 med ændringer):
§ 6: III 361
- Vejbestyrelseslov* (95 af 29/3 1957):
§ 35: IV 224, 226, 254
- Vejbidragslov* (586 af 20/11 1975):
§ 1: IV 192
§ 5: IV 256
§ 6: IV 255
§ 10: IV 255 ff
§ 11: IV 256, 259
§ 14: IV 258
§ 15: IV 258
§ 17: IV 259

Vejlov (585 af 20/11 1975):

- § 1: IV 192, 261
- § 4: IV 204 f, 208, 212, 214, 225
- § 5: IV 204 f
- § 8: IV 193
- § 23: IV 201
- § 31: IV 211
- § 34: IV 206 f
- § 35: IV 207
- § 36: IV 207 f
- § 37: IV 208 f
- § 38: II 94, IV 16 f, 149 f, 165, 209, 226, 271
- § 43: IV 32 f, 36, 208, 218, 274
- § 44: IV 151 f
- § 47: IV 131 ff, 211 f, 266
- § 48: IV 131 ff, 212
- § 49: IV 131 ff, 212
- § 51, stk 2: IV 101
- § 51, stk 4: IV 51 f
- § 52: IV 163
- § 53, stk 2: IV 170 f
- § 53, stk 3: IV 165 f, 171 f
- § 53, stk 4: IV 172 ff
- § 56: IV 51 f, 161 ff
- § 59, stk 2: IV 168
- § 60: IV 157 ff
- § 61: IV 185 ff
- § 68: IV 227
- § 69: IV 52, 95, 219 ff, 264
- § 70: IV 225 ff
- § 71: IV 226
- § 74: IV 254
- § 75: IV 224
- § 78: IV 225, 272
- § 90: IV 212 ff
- § 93: IV 203
- § 94: IV 203
- § 95: IV 203
- § 101: IV 265, 273 f
- § 102: IV 265, 274
- § 103: IV 260 f
- § 104: IV 275 f
- § 106: IV 265
- § 111: IV 278 f
- § 113: IV 265
- § 114: IV 265

Vurdering af faste ejendomme, lov om
(363 af 1/7 1976):

- § 10, stk 1: III 370

Zonelov se By- og landzonelov

Register over retsafgørelser m v

UGESKRIFT FOR RETSVÆSEN

U 1868.467 H IV 384, 385	U 1888.1184 IV 385	U 1904 A. 211 IV 313
U 1871.621 H IV 383	U 1889.95 H IV 349	U 1904 A. 227 IV 290
U 1873.615 IV 383	U 1890.110 H IV 253	U 1904 A. 231 I 153
U 1873.983 IV 35, 45	U 1890.141 IV 287, 288, 290, 300	U 1904 B. 375 IV 350
U 1874.268 IV 383	U 1890.951 IV 383	U 1904 A. 437 IV 356
U 1874.321 IV 385	U 1891.69 H IV 381, 382	U 1904 A. 741 IV 383
U 1874.335 (Olvk) I 153, III 255	U 1891.472 IV 385	U 1905 A. 443 IV 290
U 1874.709 H IV 376	U 1891.688 H IV 333	U 1905 A. 602 IV 388
U 1874.798 IV 385	U 1891.755 I 153	U 1906.927 IV 388
U 1875.41 H IV 384	U 1892.322 IV 381, 382	U 1907.11 H IV 363
U 1875.98 H IV 376	U 1892.1254 H IV 316	U 1907.35 H IV 290, 292
U 1876.153 IV 353	U 1893.286 IV 374, 376	U 1907.271 H IV 385
U 1877.868 IV 386	U 1893.580 IV 382	U 1907.250 H IV 368
U 1878.157 H IV 363	U 1893.1059 I 147	U 1907.673 IV 352
U 1878.163 H IV 363	U 1894.389 H IV 348	U 1907.678 IV 351
U 1878.675 IV 385	U 1894.1148 IV 381, 382	U 1907.843 IV 363
U 1879.844 IV 328	U 1894.1232 H IV 386	U 1908.73 H IV 333
U 1880.1066 IV 21	U 1895.842 I 153	U 1908.292 IV 382
U 1881.471 H IV 353	U 1895.932 H IV 333	U 1908.314 H I 147, III 87, 88, 89
U 1881.558 IV 381	U 1896.249 IV 332	U 1908.337 H IV 368
U 1881.1106 IV 21	U 1896.361 IV 332	U 1908.568 H IV 369
U 1882.394 H IV 384, 386	U 1897.248 H IV 382	U 1908.651 IV 332
U 1882.419 IV 386	U 1897.455 H IV 379, 381, 383	U 1908.870 IV 363
U 1883.70 H IV 67	U 1897.507 IV 386	U 1908.873 IV 332
U 1883.542 IV 381, 382	U 1898.314 IV 376	U 1909.30 H IV 363
U 1883.688 IV 380	U 1898.680 H III 88	U 1909.42 IV 356
U 1883.729 IV 383	U 1898.753 IV 386	U 1909.223 IV 272, 297
U 1883.895 H IV 21	U 1899.195 IV 312	U 1909.226 H IV 381
U 1883.1054 H IV 348	U 1899.906 H IV 333	U 1909.422 H IV 332
U 1884.158 H IV 376	U 1899.952 IV 381	U 1909.440 H IV 346, 386, 387
U 1884.372 IV 347	U 1900.236 H IV 370	U 1909.708 IV 306
U 1884.1129 H I 147	U 1900.569 H IV 46	U 1909.782 IV 328
U 1884.1131 H IV 370, 386	U 1900.626 IV 383	U 1909.930 H IV 333
U 1885.558 IV 335	U 1902 A. 112 IV 383	U 1909.954 H IV 332, 354,
U 1885.637 H IV 383	U 1902 A. 715 IV 332, 354	U 1910.77 IV 18
U 1886.201 H IV 386	U 1903 A. 125 IV 345	U 1910.144 H IV 379, 382
U 1886.965 H IV 376	U 1903 B. 182 H III 88	U 1910.182 H I 147
U 1887.1044 IV 380, 386	U 1903 B. 257 H IV 345	U 1910.200 H IV 343
	U 1904 A. 179 IV 388	

- U 1910.329 IV 340
 U 1910.693 H IV 383
 U 1910.960 IV 272
 U 1911.101 IV 386
 U 1911.531 H IV 380
 U 1911.788 H IV 18,
 296, 302
 U 1911.789 H IV 22
 U 1911.986 IV 272
 U 1912.161 IV 344
 U 1912.201 IV 272
 U 1912.258 IV 45
 U 1912.285 IV 351
 U 1912.780 IV 332
 U 1913.18 IV 315, 316
 U 1913.38 IV 290, 292
 U 1913.173 H IV 383
 U 1913.228 H III 88
 U 1913.550 H IV 332
 U 1913.556 H IV 290,
 297, 302
 U 1913.804 IV 352
 U 1913.842 IV 383
 U 1914.21 H IV 315, 316
 U 1914.60 H IV 386
 U 1914.158 IV 363
 U 1914.331 III 88
 U 1915.31 IV 332
 U 1915.88 IV 368
 U 1915.248 H IV 352
 U 1915.257 IV 272
 U 1915.296 IV 300
 U 1915.328 IV 328
 U 1915.341 IV 305
 U 1915.406 III 323
 U 1915.472 IV 332
 U 1915.583 H IV 301
 U 1915.589 H IV 383,
 387
 U 1915.831 III 250
 U 1915.982 IV 340, 342
 U 1915.1012 IV 388
 U 1916.406 H IV 376
 U 1916.705 IV 379
 U 1916.835 IV 370
 U 1917.10 H III 253
 U 1917.11 H IV 328
 U 1917.33 H III 253
- U 1917.131 IV 290, 292
 U 1917.186 H IV 386
 U 1917.217 H IV 332
 U 1917.445 H IV 345
 U 1917.534 IV 300
 U 1917.866 H IV 368
 U 1918.53 H IV 374
 U 1918.191 H IV 384
 U 1918.321 IV 170
 U 1918.429 IV 386
 U 1918.468 I 153
 U 1918.475 IV 345
 U 1918.629 IV 332
 U 1918.843 IV 250, 253
 U 1918.903 H IV 282,
 302
 U 1918.953 H IV 117
 U 1918.957 H IV 117
 U 1919.215 IV 306
 U 1919.296 H III 253
 U 1919.306 H III 253
 U 1919.313 H IV 346
 U 1919.494 H III 253
 U 1919.780 IV 307
 U 1919.790 IV 342
 U 1920.33 IV 78
 U 1920.849 IV 290, 296
 U 1921.148 H IV 18
 U 1921.225 H IV 352
 U 1921.233 H IV 78
 U 1921.447 H IV 368
 U 1921.550 IV 376
 U 1921.668 H IV 369,
 376, 384, 386, 387
 U 1921.675 H IV 368,
 380
 U 1921.880 IV 343
 U 1922.805 III 189
 U 1922.945 IV 340, 342
 U 1923.56 H IV 388
 U 1923.531 H IV 306
 U 1923.667 IV 343
 U 1923.736 III 250
 U 1923.760 IV 347
 U 1924.175 IV 269
 U 1924.254 H IV 286
 U 1924.679 IV 306
 U 1925.217 IV 315, 376
- U 1925.240 H IV 43
 U 1925.326 H IV 332,
 339
 U 1925.507 IV 342
 U 1925.853 H IV 315
 U 1925.929 H II 130,
 IV 310, 311
 U 1926.122 IV 107
 U 1926.429 IV 342
 U 1926.524 IV 380
 U 1926.946 H IV 376
 U 1927.206 IV 296, 300
 U 1927.261 H IV 352
 U 1927.484 IV 362
 U 1927.485 IV 46
 U 1927.750 IV 320
 U 1927.954 H I 153 f
 U 1928.378 III 261
 U 1928.799 III 369
 U 1928.1079 H IV 320
 U 1928.1144 III 216
 U 1928.1144 IV 382
 U 1929.139 IV 348
 U 1929.149 IV 348
 U 1929.605 IV 378, 385
 U 1929.814 IV 363
 U 1930.127 IV 372
 U 1930.201 III 189
 U 1930.261 H IV 338
 U 1930.265 H II 135
 U 1930.495 IV 332, 342
 U 1930.551 III 373
 U 1930.557 IV 330
 U 1930.784 IV 356
 U 1930.1017 H IV 386
 U 1930.1059 IV 286,
 288, 290, 307
 U 1931.439 H IV 354
 U 1931.447 H IV 33, 45
 U 1931.531 IV 272
 U 1931.594 IV 335, 340
 U 1931.626 IV 343
 U 1931.708 H IV 300
 U 1931.719 H IV 332,
 343
 U 1931.790 IV 329
 U 1932.39 H IV 372,
 373

U 1932.165 IV 248, 343	U 1938.160 IV 320	U 1941.746 H IV 386,
U 1932.175 IV 382	U 1938.317 H IV 288,	387
U 1932.302 H IV 370	289	U 1941.871 IV 305, 306
U 1932.429 IV 310	U 1938.370 IV 332, 354	U 1941.1076 H IV 27
U 1933.228 H IV 290	U 1938.398 IV 329	U 1942.32 IV 374
U 1933.398 H IV 349	U 1938.533 H IV 315	U 1942.273 H I 148
U 1933.434 H IV 288,	U 1938.548 H IV 347	U 1942.356 H IV 290
290, 292	U 1938.664 IV 329	U 1942.628 IV 75, 92
U 1933.483 IV 246	U 1938.730 H IV 352	U 1942.764 H IV 289
U 1933.571 IV 346, 388	U 1938.817 IV 352	U 1943.137 IV 300
U 1933.644 H III 161,	U 1938.827 IV 289	U 1943.169 IV 290
IV 24, 88, 161, 271	U 1938.867 IV 346, 347,	U 1943.241 H IV 344,
U 1934.66 H IV 349	388	352
U 1934.1104 IV 300	U 1938.1002 IV 348	U 1943.301 H IV 289,
U 1935.121 IV 349	U 1939.1 H IV 45	290, 295, 301
U 1935.276 H IV 374	U 1939.131 I 148, II 263	U 1943.492 H IV 386,
U 1935.663 H IV 300	U 1939.147 IV 310	387
U 1935.686 H IV 301	U 1939.177 IV 270	U 1943.769 H IV 27
U 1935.722 H IV 292	U 1939.180 IV 53	U 1943.798 H IV 75
U 1935.817 IV 306	U 1939.180 II 98	U 1944.169 IV 302
U 1935.840 IV 354	U 1939.252 IV 350	U 1944.320 H IV 27
U 1935.1040 H IV 50	U 1939.292 H IV 329	U 1944.336 IV 340
U 1935.1053 IV 333	U 1939.353 IV 43	U 1944.421 H II 263
U 1935.1148 IV 332, 354	U 1939.390 IV 354	U 1944.440 IV 354
U 1936.43 H IV 333	U 1939.630 IV 387	U 1944.568 IV 347
U 1936.87 H IV 312, 315	U 1939.735 H IV 51	U 1944.667 IV 306
U 1936.94 H IV 354	U 1939.1032 IV 290,	U 1944.671 IV 345
U 1936.264 H IV 300	296	U 1944.1069 H IV 369
U 1936.397 IV 323	U 1939.1086 H IV 86	U 1944.1195 IV 339
U 1936.441 IV 306	U 1939.1178 IV 343	U 1945.217 IV 43
U 1936.446 IV 309, 310	U 1939.1092 H II 317	U 1945.387 IV 367
U 1936.651 IV 159	U 1939.1093 H II 317	U 1945.399 IV 136, 170
U 1936.782 IV 286, 289	U 1940.736 H IV 338,	U 1945.478 H IV 288,
U 1936.1030 H III 86	344	289, 290, 295, 302
U 1936.1050 H IV 333	U 1940.830 IV 389	U 1945.481 III 250
U 1937.39 H IV 350	U 1940.943 IV 310	U 1945.547 IV 306
U 1937.103 IV 35	U 1940.977 IV 217	U 1945.568 IV 288
U 1937.309 III 252	U 1940.1036 H IV 210	U 1945.865 IV 346
U 1937.316 H IV 86	U 1940.1051 H III 88	U 1945.881 IV 55
U 1937.327 H I 153	U 1940.1051 H IV 285,	U 1946.82 II 315
U 1937.568 IV 361	290	U 1946.132 IV 349, 360,
U 1937.616 IV 347	U 1940.1124 IV 322	373
U 1937.730 H IV 332	U 1941.204 IV 300	U 1946.273 H IV 290
U 1937.806 IV 152, 356	U 1941.370 IV 313	U 1946.434 IV 380, 385
U 1937.825 IV 333	U 1941.428 III 217	U 1946.442 IV 26, 27
U 1937.1068 H IV 333	U 1941.479 H IV 22	U 1946.581 H IV 344
U 1938.111 H IV 333,	U 1941.661 I 148	U 1946.713 IV 323
354	U 1941.680 H IV 345	U 1946.844 III 199

- U 1946.851 H IV 339
 U 1946.944 IV 305
 U 1946.953 IV 387
 U 1946.983 IV 343
 U 1947.467 H III 251, IV 138
 U 1947.721 H IV 76
 U 1947.767 IV 320
 U 1947.776 IV 340, 342, 344
 U 1947.778 IV 250
 U 1947.893 IV 385
 U 1948.202 H IV 361
 U 1948.258 IV 291, 368, 372, 376
 U 1948.285 IV 329
 U 1948.445 H II 98, IV 27, 37
 U 1948.931 III 230
 U 1948.1005 IV 289, 290, 292, 301, 333
 U 1948.1021 H IV 57, 342
 U 1948.1056 H IV 340
 U 1949.43 H II 293
 U 1949.488 IV 286, 305, 306
 U 1949.658 IV 366
 U 1949.960 IV 386, 387
 U 1949.1103 H IV 117
 U 1949.1052 IV 342
 U 1950.259 IV 286
 U 1950.262 IV 312
 U 1950.498 H IV 179
 U 1950.624 H II 135, IV 334, 335, 339, 344, 353
 U 1951.29 H IV 342
 U 1951.36 H IV 332, 353
 U 1951.178 IV 305, 306
 U 1951.218 IV 107, 108
 U 1951.226 IV 243
 U 1951.454 H III 212
 U 1951.824 IV 201, 242, 246
 U 1952.641 IV 374
 U 1952.781 H II 73
 U 1952.1101 II 275, IV 310, 311
 U 1953.40 H IV 381
 U 1953.45 H IV 251
 U 1953.173 IV 352
 U 1953.253 IV 377
 U 1953.357 IV 80
 U 1953.518 H IV 201, 242, 246
 U 1953.532 H IV 243, 352
 U 1953.576 IV 296
 U 1953.611 IV 246, 247
 U 1953.905 IV 290, 339
 U 1953.915 IV 285, 306
 U 1954.164 III 189
 U 1954.200 IV 342
 U 1954.241 H III 331
 U 1954.253 H IV 360
 U 1954.484 IV 373
 U 1954.798 IV 305
 U 1954.1040 IV 388
 U 1955.13 H IV 64
 U 1955.104 H III 31
 U 1955.160 III 230
 U 1955.184 II 316
 U 1955.230 IV 389
 U 1955.246 H IV 170
 U 1955.308 IV 376, 386
 U 1955.478 H IV 289, 290, 292, 295, 301
 U 1955.572 III 240
 U 1955.880 IV 339
 U 1956.42 H IV 217
 U 1956.67 H IV 342
 U 1956.168 IV 45
 U 1956.268 H IV 243
 U 1956.281 H IV 243
 U 1956.512 H IV 58, 61
 U 1956.609 H IV 311
 U 1956.640 H IV 290
 U 1956.734 H IV 11
 U 1956.937 IV 182
 U 1956.975 IV 350
 U 1956.1071 H I 148
 U 1956.1092 III 253
 U 1957.286 H IV 68, 70, 71, 143
 U 1957.469 IV 88, 100
 U 1957.897 IV 352
 U 1957.1045 H IV 27, 30, 50
 U 1958.212 IV 294
 U 1958.213 IV 307
 U 1958.300 H IV 306
 U 1958.322 IV 388
 U 1958.365 H III 169, IV 298
 U 1958.401 IV 306
 U 1958.412 IV 45
 U 1958.535 H IV 368
 U 1958.765 H II 317
 U 1958.894 H IV 26, 27, 30
 U 1958.946 II 245, 266
 U 1958.1103 H IV 273, 298
 U 1958.1168 III 325
 U 1958.1231 IV 361
 U 1959.124 H IV 100, 215
 U 1959.228 III 369
 U 1959.404 H IV 243
 U 1959.547 II 88, 130
 U 1959.549 II 96
 U 1959.815 IV 366, 367
 U 1959.929 IV 342
 U 1960.73 H III 325
 U 1960.220 IV 354
 U 1960.231 IV 291
 U 1960.275 IV 63
 U 1960.459 IV 312
 U 1960.576 H IV 299
 U 1960.829 H IV 52, 218
 U 1960.855 III 214
 U 1960.878 IV 340
 U 1961.213 H II 246, IV 211
 U 1961.218 III 212
 U 1961.337 H IV 111, 114
 U 1961.361 IV 297
 U 1961.497 H IV 75
 U 1961.528 H IV 251
 U 1961.531 H IV 138
 U 1961.558 H IV 91, 145, 173
 U 1961.684, IV 312

- U 1961.939 IV 306
 U 1961.943 IV 291
 U 1962.20 H IV 111
 U 1962.110 H II 78
 U 1962.140 III 334
 U 1962.223 III 214
 U 1962.276 H I 151
 U 1962.409 IV 206
 U 1962.427 IV 336, 343
 U 1962.529 IV 70, 166
 U 1962.722 II 227, 251
 U 1962.785 II 130
 U 1962.791 IV 80
 U 1962.805 IV 354
 U 1962.864 H I 153,
 IV 208
 U 1962.901 III 206
 U 1962.910 III 214
 U 1963.6 H IV 82
 U 1963.31 H IV 267
 U 1963.159 H IV 344
 U 1963.195 III 34, 340
 U 1963.199 IV 369
 U 1963.216 IV 250
 U 1963.230 IV 111
 U 1963.232 III 14,
 IV 288, 290, 310
 U 1963.308 IV 336, 343
 U 1963.349 II 13,
 H IV 62
 U 1963.360 H IV 70
 U 1963.398 III 251
 U 1963.668 II 251
 U 1963.685 III 195,
 IV 100
 U 1963.756 H IV 270,
 346
 U 1963.806 H III 169
 U 1964.61 H II 315
 U 1964.143 H II 130,
 IV 283, 288
 U 1964.153 H IV 311
 U 1964.222 IV 178
 U 1964.413 II 250
 U 1964.483 IV 354
 U 1964.484 II 267
 U 1964.485 III 250, 252
 U 1964.742 III 334
 U 1964.776 II 101
 U 1964.854 IV 70, 177
 U 1964.878 II 132
 U 1965.19 H IV 58
 U 1965.61 H IV 189
 U 1965.209 IV 51, 57,
 274
 U 1965.253 H I 82,
 II 130, 258, 263
 U 1965.275 H IV 82
 U 1965.293 H I 151
 U 1965.362 IV 312
 U 1965.363 IV 312
 U 1965.477 H IV 71
 U 1965.659 H II 78, 89
 U 1965.696 I 147, II 88
 U 1965.761 H IV 282,
 286, 287, 288, 291,
 300, 305
 U 1965.784 IV 107
 U 1965.811 II 262
 U 1965.807 III 325
 U 1965.893 III 334
 U 1965.898 IV 329
 U 1965.912 III 214
 U 1966.46 H II 258,
 III 324
 U 1966.71 H II 78, 89
 U 1966.193 III 199, 240
 U 1966.196 II 120
 U 1966.209 II 280
 U 1966.311 II 280
 U 1966.364 IV 242, 243
 U 1966.384 H IV 352
 U 1966.499 II 78, 89
 U 1966.595 IV 330
 U 1966.603 IV 226
 U 1966.663 IV 349
 U 1966.682 II 279
 U 1966.802 H IV 343
 U 1966.817 H II 287
 U 1966.882 II 280,
 III 217
 U 1967.15 H I 148, IV 27
 U 1967.67 II 274
 U 1967.101 H IV 93, 94,
 95, 178
 U 1967.104 IV 175
 U 1967.243 H IV 76,
 107, 108, 176
 U 1967.423 IV 334, 355
 U 1967.427 III 198
 U 1967.429 III 194,
 IV 72
 U 1967.495 H IV 286,
 288, 300, 305
 U 1967.563 IV 246, 346,
 348
 U 1967.586 II 130, 241
 U 1967.592 II 268
 U 1967.715 IV 312
 U 1967.742 IV 339, 342
 U 1967.748 IV 334, 355
 U 1967.865 III 340
 U 1967.929 III 230
 U 1968.63 H IV 70
 U 1968.84 H IV 282,
 286, 303, 306, 307
 U 1968.362 II 317
 U 1968.409 H II 277,
 IV 309
 U 1968.420 H IV 289,
 321
 U 1968.535 IV 71, 72
 U 1968.558 H IV 73
 U 1968.844 II 89, 132,
 IV 289, 290
 U 1969.25 H III 335
 U 1969.65 H IV 334
 U 1969.148 H IV 71
 U 1969.187 II 279
 U 1969.223 IV 31
 U 1969.231 II 279, 281
 U 1969.275 IV 154
 U 1969.280 IV 154
 U 1969.285 IV 154
 U 1969.288 IV 154
 U 1969.293 IV 154
 U 1969.428 H II 155,
 172, 174, 258
 U 1969.481 IV 352
 U 1969.502 III 325
 U 1969.648 IV 114
 U 1969.747 IV 246, 347
 U 1969.800 IV 332
 U 1969.802 IV 334, 355

- U 1969.837 II 190
 U 1969.923 III 169, 274, IV 300
 U 1969.979 II 136, 279, III 211, 212
 U 1969.981 IV 346
 U 1970.23 H II 317, IV 114
 U 1970.56 H IV 70, 75
 U 1970.135 H IV 101, 104
 U 1970.225 III 325
 U 1970.340 H II 279
 U 1970.508 H III 214
 U 1970.556 IV 354
 U 1970.699 II 186
 U 1970.716 IV 17
 U 1970.817 H III 325
 U 1970.837 II 273, III 132
 U 1970.867 IV 355
 U 1971.73 H II 317, IV 114
 U 1971.87 H II 132, IV 336, 341
 U 1971.91 H II 132, IV 336, 341
 U 1971.106 H III 325
 U 1971.126 H IV 71, 148, 166, 172, 173
 U 1971.155 IV 109
 U 1971.211 IV 94
 U 1971.253 H IV 17
 U 1971.361 II 226
 U 1971.457 H IV 73, 108
 U 1971.666 I 143
 U 1971.671 III 214
 U 1971.830 IV 173
 U 1971.899 IV 153
 U 1971.908 II 214
 U 1972.93 IV 132
 U 1972.189 H I 153, II 93, III 218
 U 1972.192 H I 153, II 93, III 218, 220
 U 1972.314 H II 222, 241, 274, 275
 U 1972.478 II 263
 U 1972.554 H IV 183
 U 1972.603 H III 207, IV 14
 U 1972.727 H II 300
 U 1972.785 III 325
 U 1972.794 III 334
 U 1972.801 II 136, III 156
 U 1972.918 II 132, IV 330, 342
 U 1972.940 IV 291, 337
 U 1973.14 H IV 46, 108
 U 1973.86 II 172
 U 1973.123 H II 184
 U 1973.170 H II 136, 279, 280
 U 1973.183 IV 108
 U 1973.201 II 251, 267, IV 137, 138
 U 1973.355 II 119, 264
 U 1973.442 IV 174
 U 1973.503 H II 121, IV 326
 U 1973.657 H IV 48, 219
 U 1973.725 IV 334, 354
 U 1973.762 II 241, 251, 275
 U 1973.839 III 214
 U 1973.841 IV 329
 U 1973.855 II 118, 124, IV 327
 U 1973.936 II 236
 U 1974.30 H IV 95, 219
 U 1974.322 H I 138, IV 73, 75
 U 1974.351 IV 75
 U 1974.393 III 230
 U 1974.423 II 254
 U 1974.482 H IV 75
 U 1974.539 H IV 70
 U 1974.754 III 336
 U 1974.912 H IV 71, 95
 U 1974.923 II 267
 U 1974.957 H IV 113
 U 1974.965 III 214
 U 1974.1053 II 89, 132, IV 291, 339
 U 1975.5 H III 220
 U 1975.59 H III 370
 U 1975.297 II 260, III 325
 U 1975.361 III 336
 U 1975.369 H II 180, 258, III 57
 U 1975.388 H IV 303, 304
 U 1975.415 H II 252
 U 1975.454 II 131, 132
 U 1975.474 II 249
 U 1975.488 I 148, II 132, 133
 U 1975.541 H IV 70, 108
 U 1975.718 H IV 73, 74
 U 1975.722 IV 73, 74
 U 1975.743 H II 77, 83
 U 1975.1033 H III 324
 U 1975.1035 II 73
 U 1975.1036 H III 324
 U 1975.1039 H III 324
 U 1975.1041 H III 324
 U 1975.1118 IV 135
 U 1975.1132 IV 142
 U 1975.1137 H II 130, III 202
 U 1976.1 H IV 336
 U 1976.15 H II 250
 U 1976.39 H IV 95, 215
 U 1976.52 H II 76, 254
 U 1976.86 H IV 20, 24, 222, 304
 U 1976.121 H IV 95
 U 1976.173 H III 196
 U 1977.183 III 169
 U 1976.444 II 269
 U 1976.459 H IV 188
 U 1976.705 II 196
 U 1976.849 II 131, 132, 133, 135
 U 1976.870 H IV 259, 260
 U 1977.3 H IV 184
 U 1977.40 H IV 304
 U 1977.130 IV 334
 U 1977.257 H IV 72
 U 1977.644 H IV 88
 U 1978.331 HKK V 92
 U 1978.448 H V 81, 188

VESTRE LANDSRETS TIDENDE

VLT 1932.09364 IV 386	VLT 1945.206 III 253	290
VLT 1938.337 IV 386, 387	VLT 1949.249 IV 241	VLT 1953.198 IV 296,
VLT 1939.307 IV 53	VLT 1949.307 II 98	302
VLT 1941.138 IV 366	VLT 1950.33 IV 388	VLT 1955.374 IV 290,
VLT 1944.126 IV 388	VLT 1952.316 IV 363	305
	VLT 1953.190 IV 289,	VLT 1953.376 IV 300

JURIDISK UGESKRIFT

JU 1855.531 I 147, 153

UTRYKTE LANDSRETSDOMME

VLD 1958 26/11 IV 173	VLD 1971 18/3 IV 225,	ØLD 1975 5/5 III 57
VLD 1960 17/11 II 251	227	ØLD 1976 16/3 III 198,
VLD 1966 12/10 II 251	VLD 1971 15/9 II 263	IV 187
VLD 1968 16/5 II 251	VLD 1972 6/10 II 280	ØLD 1976 25/6 III 196
VLD 1970 9/10 IV 109		

TAKSATIONSKENDELSER

Efter Orla Friis Jørgensen: Taksationskendelser i ekspropriationssager, hæfte 1, 2 og 3 (I, II og III).

I.1 IV 25, 96, 124	I.67 IV 148	II.1 IV 74
I.3 IV 97, 100	I.70 IV 112	II.2 IV 100, 222
I.12 IV 181	I.74 IV 102	II.4 IV 215
I.14 IV 113	I.75 IV 91, 109	II.5 IV 96
I.15 II 318, IV 113	I.79 IV 96	II.7 IV 94
I.16 IV 112, 113	I.80 IV 103	II.9 IV 149, 181
I.19 IV 96, 215	I.88 IV 175	II.10 IV 181
I.23 IV 130	I.90 IV 175, 176	II.13 IV 98
I.24 IV 109	I.91 IV 100, 189	II.14 II 318
I.40 IV 96	I.97 IV 102	II.15 IV 209
I.48 IV 210	I.108 IV 181	II.18 II 317
I.49 IV 177	I.114 IV 91	II.30 II 317
I.50 IV 100, 158	I.118 IV 102	II.36 II 212
I.60 IV 102	I.121 IV 96, 215	II.42 II 299, 315
I.62 IV 76, 177, 182	I.126 IV 112	II.98 IV 91
I.63 IV 76	I.128 IV 95	II.107 III 195

II.109 III 188	II.118 III 189	III.93 II 315
II.109–110 III 191	II.120 III 188, 197	III.104 III 246
II.110, sp 1 III 191	II.120, sp 2 III 191	III.106 III 195
II.111 III 194, 195, 197	II.121 III 195	III.108 III 195
II.113 III 242	II.122 III 188 191	III.109 III 188
II.113, sp 1, 2 III 195	II.122, sp 2 III 191	III.111 III 188
II.114, sp 2 III 242	II.123 III 195	III.113 III 188
II.116 III 191	III.56 II 330	III.114 III 188
II.116, sp 2 III 191	III.59 II 293, 311, 314, 315	III.114, sp 2 III 191
II.117 III 188, 190, 191	III.84 II 318	III.312, sp 2 III 195

KENDELSER OM FAST EJENDOM

KFE 1975.95 II 188, 189	KFE 1976.64 IV 185	KFE 1976.147 II 233
KFE 1975.96 II 188	KFE 1976.67 IV 55	KFE 1976.149 II 233,
KFE 1975.98 II 186, 188	KFE 1976.69 II 288	III 67, 69, 72
KFE 1975.100 II 188	KFE 1976.81 IV 177,	KFE 1976.152 III 77, 79
KFE 1975.107 II 188	188	KFE 1976.153 III 77,
KFE 1975.108 II 188	KFE 1976.83 IV 182,	161
KFE 1975.109 II 188	271	KFE 1976.155 III 87
KFE 1975.111 II 188,	KFE 1976.85 IV 210	KFE 1976.157 III 69,
190	KFE 1976.87 IV 149	77, 147
KFE 1975.112 II 189	KFE 1976.88 IV 184,	KFE 1976.158 III 72, 74
KFE 1975.114 II 189	185	KFE 1976.163 II 233,
KFE 1975.115 III 63	KFE 1976.91 IV 62, 63,	III 61
KFE 1975.118 IV 178	174	KFE 1976.164 III 68,
KFE 1975.149 III 153	KFE 1976.93 IV 175,	69, 70, 74, 79
KFE 1975.161 III 166	215	KFE 1976.167 III 56
KFE 1975.165 IV 243	KFE 1976.95 IV 175,	KFE 1976.168 II 233,
KFE 1975.168 III 53, 99	189	III 70, 72, 74, 75, 80,
KFE 1975.170 III 53,	KFE 1976.98 IV 139	86, 121
99, 145, 147, IV 139	KFE 1976.103 II 330	KFE 1976.171 II 233,
KFE 1976.1 III 65, 76	KFE 1976.106 II 188	III 70, 153
KFE 1976.3 II 232,	KFE 1976.109 II 190	KFE 1976.172 III 53,
III 68	KFE 1976.115 II 186	143
KFE 1976.7 III 53, 54,	KFE 1976.144 II 231,	KFE 1977.40 IV 149,
80	233, III 66, 69	184
KFE 1976.59 IV 25, 162,	KFE 1976.145 III 69,	KFE 1977.43 IV 141,
271	72, 73, 75, 79	142
KFE 1976.61 II 319,	KFE 1976.147 III 66,	KFE 1978.110 V 82
IV 177	68, 69, 79, 145	KFE 1978.113 V 82

FOLKETINGETS OMBUDSMANDS BERETNINGER

FO 1956.142 II 13	FO 1959.41 III 132	FO 1962.52. II 13
FO 1958. 76 IV 262	FO 1960. 31 IV 262	FO 1964.123 II 262, 274

FO 1965.50 II 261	FO 1973.246 IV 265	FO 1974.386 II 113, 242
FO 1965.98 II 262	FO 1973.251 III 264	FO 1974.400 II 224
FO 1966.16 II 262, 274	FO 1973.292 II 212, 246	FO 1974.426 II 77, IV 38
FO 1966.23 II 220, 269, 277	FO 1973.294 IV 121	FO 1975.31 II 184
FO 1967.96 II 289	FO 1973.306 II 197	FO 1975.40 II 173
FO 1968.100 II 298	FO 1973.340 II 280	FO 1975.52 II 170
FO 1969.25 IV 121	FO 1973.344 II 173, 256, IV 138	FO 1975.62 II 170
FO 1969.29 III 255	FO 1973.348 IV 137	FO 1975.216 IV 160
FO 1969.33 IV 177	FO 1973.349 IV 140	FO 1975.220 IV 185
FO 1972.40 III 125	FO 1973.386 IV 133	FO 1975.290 II 172, 175
FO 1972.56 IV 179	FO 1974.40 II 212	FO 1975.310 II 102
FO 1972.72 III 88	FO 1974.52 II 172	FO 1975.378 II 170
FO 1972.84 II 172	FO 1974.113 II 212	FO 1975.380 III 164
FO 1972.203 II 184	FO 1974.119 II 173	FO 1975.448 I 118, II 170
FO 1973.50 II 262	FO 1974.123 IV 169	FO 1975.512 II 127, 132, 242, 272, 274
FO 1973.71 II 89	FO 1974.125 IV 132	FO 1975.526 II 272
FO 1973.170 II 89 256, 259, 271	FO 1974.194 II 175	FO 1975.533 II 97
FO 1973.215 III 114	FO 1974.277 II 170, IV 14	FO 1975.610 III 125
FO 1973.230 II 89, 135, 256	FO 1974.377 IV 139	FO 1976.86 III 125

NORSK RETSTIDENDE

NRt 1888.457 IV 74	NRt 1963.1288 IV 92	NRt 1970.306 IV 96
NRt 1916.366 IV 103	NRt 1964.134 IV 80	NRt 1970.1126 IV 92, 96
NRt 1916.381 IV 103	NRt 1964.1124 IV 92, 96	NRt 1970.1471 IV 83
NRt 1919.631 IV 99	NRt 1964.1319 IV 83	NRt 1972.74 IV 92
NRt 1923.208 IV 116	NRt 1965.134 83	NRt 1973.576 IV 83
NRt 1925.1014 IV 75	NRt 1966.1339 IV 83	NRt 1973.1052 IV 83
NRt 1929.1011 IV 116	NRt 1966.1364 IV 83	NRt 1973.1193 IV 92, V 94
NRt 1935.606 IV 116	NRt 1967.423 IV 83	NRt 1974.524 V 94
NRt 1935.608 IV 116	NRt 1967.1365 IV 92	NRt 1974.1006 IV 83
NRt 1955.571 IV 116	NRt 1967.1466 IV 92	NRt 1976.1 IV 76, 77, 78
NRt 1956.646 IV 92	NRt 1967.1556 IV 83, 92	NRt 1976.50 IV 50
NRt 1956.1329 IV 92	NRt 1968.411 IV 92, V 94	NRt 1976.57 IV 76
NRt 1957.400 IV 115		NRt 1976.464 IV 78
NRt 1958.646 IV 92	NRt 1969.12 IV 92	NRt 1976.815 IV 78
NRt 1960.59 IV 92	NRt 1969.357 IV 83	NRt 1976.1278 IV 78
NRt 1960.568 IV 83	NRt 1969.643 IV 92	NRt 1976.1507 IV 76
NRt 1961.459 IV 92	NRt 1969.787 IV 116	NRt 1977.1155 V 94
NRt 1962.893 IV 92	NRt 1970.254 IV 92	

Litteraturfortegnelse

FORKORTELSER

- Abitz*: E. A. Abitz: Ekspropriationssager. I. Proceduren, 1969.
- Algreen-Ussing*: T. Algreen-Ussing: Læren om Servitutter og andre dermed beslægtede Ejendomsbyrder efter de danske Love, 1836.
- Andenæs*: Johs. Andenæs: Statsforfatningen i Norge, Oslo 1976.
- Andersen, Bendt*: Kommuneplanloven – Bendt Andersen, Kommuneplanloven, 1977.
- Andersen, Ernst*: Ernst Andersen, Forfatning og sædvane, 1947.
- Andersen, Poul*: Poul Andersen: Dansk Forvaltningsret. Almindelige emner, 5. udg, 1965.
- Andersen, Poul*: Statsforfatningsret – Poul Andersen: Dansk Statsforfatningsret, 1954.
- Arnholt III*: Carl Jacob Arnholt: Privatrekt III. Almindelig obligasjonsrett, 2. udg., Oslo 1971.
- Aschehoug*: T. H. Aschehoug: Norges nuværende Statsforfatning I–III, Christiania, 1891–1893.
- Blok*: Peter Blok: Ejerlejligheder, 1969.
- Boas I*: Vejbestyrelsesloven. Lov nr 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje med kommentarer af F. J. Boas, 1962.
- Boas II*: Tillæg til samme.
- Borre, Niels*: Niels Borre: Miljøbeskyttelsesloven, 1973.
- Bouvin*: Åke Bouvin, Bengt Hedman og Hans Stark: Ekspropriationslagen. Förfatningstexter med kommentarer, Stockholm 1975.
- Brækhus-Hærem*: Sjur Brækhus og Axel Hærem: Norsk Tingsret, Oslo 1964.
- Bygningsbevaringshåndbogen*: Veit Koester (red): Bygningsbevaring. Vejviser i lovgivning, myndigheder, institutioner, foreninger, fonde og legater, 1975.
- Bygningsfredningslovens revision*: Per Hansen, Veit Koester og Viggo Nielsen: Bygningsfredningslovens revision – status og perspektiver, 1975.
- Castberg*: Frede Castberg: Norges statsforfatning I–II, Oslo, 3. udg, 1964.
- Christensen, Bent*: Bent Christensen: Nævn og råd, 1958.
- Dansk Retshistorie*: Ditlev Tamm og Jens Ulf Jørgensen: Dansk Retshistorie i hovedpunkter, II. Oversigt over retsudviklingen, 1974.
- Eckhoff*: Torstein Eckhoff: Retskilderne, Oslo 1971.
- Ekspropriationsvederlaget: Fyrelesingar av Halvor Husaas, Torkel Opsahl, Knut Robberstad, Ingolf Vislie, Oslo 1968.
- ER I–III*: Fr. Vinding Kruse: Ejendomsretten, 3. udg, 1951, bd 1–3.
- Expropriationsmål: Domar i expropriationsmål 1951–60, Statens offentliga utredningar 1963:73, Stockholm 1963.
- von Eyben*: Formuerettigheder – W. E. v. Eyben: Formuerettigheder, 5. udg, 1977.
- von Eyben*: Panterettigheder – W. E. v. Eyben: Panterettigheder, 5. udg, 1976.
- FER*: Fast ejendoms regulering, 3. udg, 1971.
- FER 1*. udg: Fast ejendoms regulering og beskatning 1. bd, 1965.

- FER* 2. udg: Fast ejendoms regulering og beskatning, 1. bd, 1967.
- Fleischer*: C. A. Fleischer: Ekspropriationserstatning, Oslo 1974.
- Fleischer*: Grunnlovens grenser – C. A. Fleischer: Grunnlovens grenser, Oslo 1968.
- Friis Jensen*: Orla Friis Jensen: Taksationsproces, 1975.
- Gjelsvik*: N. Gjelsvik: Norsk Tingsrett, 3. udg ved Erik Solem, Oslo 1936.
- Gomard*: Fogedret – Bernhard Gomard: Fogedret, 2. udg, 1966.
- Gomard*: Civilproces – Bernhard Gomard: Civilprocessen, 1977.
- Gram*: Formueret I–III – F. T. J. Gram: Den danske Formueret I, 2. udg, 1858, II, 1860, III, 1864.
- Hagerup*: Den norske Panteret – Hagerup: Den norske Panteret, 3. udg, Kristiania, 1917.
- Harder*: Kommunens lov og ret, 2. samling – Erik Harder: Kommunens Lov og Ret, 2. samling, 1965.
- Hedfelt*: Erik Hedfelt: Expropriation för tätbebyggelse, Stockholm 1950.
- Hillert*: Sten Hillert: Servitut: Förmån och Last, Stockholm 1950.
- Hurwitz-Gomard*: Stephan Hurwitz og B. Gomard: Tvistemål, 4. udg, 1965.
- Haagen Jensen*: Claus Haagen Jensen: Kommunalret, 1972.
- Illum, Knud*: Knud Illum: Dansk Tingsret, 3. udg, 1976, ved Vagn Carstensen.
- Illum* 1. udg I–II: Knud Illum: Dansk Tingsret bd 1–2, 1952.
- Illum*: Servitutter – Knud Illum: Servitutter, 1943.
- Illum*: Tinglysning – Knud Illum: Tinglysning, 3. udg, 1973.
- Jordabalk I–IV*: Lagberedningens forslag till Jordabalk m m I. Lagtekst, II. Motiv till balken, III. Motiv till lagen om införande av nye Jordabalken m m. Statens offentliga utredningar, 1960:24–26, Stockholm 1960. Revideret förslag till Jordabalk m m, 1963:55, Stockholm 1963.
- Juridisk Grundbog*: W. E. v. Eyben: Juridisk Grundbog, 3. udg, I–III 1975.
- Jørgensen, Stig*: Stig Jørgensen: Erstatningsret, 2. udg, 1972.
- KFE*: Kendelser om fast ejendom.
- Kendelser*: Kendelser om fast ejendom.
- Komm*: Fl. Tolstrup og J. Barfod: Vandløbs- og vandforsyningsloven, 1975.
- Kommenteret naturfredningslov*: Viggo Nielsen, Bo Brix, Veit Koester og Ole Plougmann: Naturfredningsloven. Almindelig fremstilling og kommentarer, 1973.
- Krarup og Mathiassen*: Ole Krarup og Jørgen Mathiassen: Elementær forvaltningsret, 1973.
- Larsen, Egon*: Egon Larsen: Ekspropriationserstatningen, 1958.
- Larsen, J. E.*: Samlede Skrifter – J. E. Larsen: Samlede Skrifter I–IV, 1857–61.
- Ljungman*: Expropriationsrätt – Seve Ljungman og Per Stjernquist: Den rättsliga kontrollen över mark och vatten, II, Stockholm 1961.
- Ljungman*: S. Ljungman: Om skada och olägenhet från grannfastighet, Uppsala 1943.
- Lødrup*: Peter Lødrup: Luftfart og ansvar, Oslo 1966.
- Löken, Per*: Per Löken: Om ansvar i naboforhold. Norsk Forsikringsjuridisk For- enings publikasjoner 35/1955.
- Magnussen, O. K.*: O. K. Magnussen: Naboretlige Studier, 1950.
- Matzen*: Henning Matzen: Forelæsninger over den danske Tingsret, 2. udg, 1891.
- Meyer, Poul*: Poul Meyer: Ejendomsretten i støbeskeen, 1957.

- NAT*: Nordisk Administrativt Tidsskrift.
- Nielsen, Thøger*: Thøger Nielsen: Studier over ældre dansk formueretspraksis, 1951.
- NL*: Fr. Vinding Kruse: En nordisk lovbog, 2. udg, 1962.
- Norsk bet*: Innstilling om skjønnsordningen og om erstatningsutmåling ved ekspropriasjon, Oslo 1969.
- Nørgaard, Carl Aage*: Forvaltningsret – Carl Aage Nørgaard: Forvaltningsret, Sagsbehandling, 1972.
- Ott, Stephan*: Planlægning. Debat eller brosten, 1978.
- Ross*: Ret og retfærdighed – Alf Ross: Om ret og retfærdighed, 1953.
- Ross*: Statsret I–II – Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret, 2. udg, I–II, 1966.
- Schjødt*: Magne Schjødt: Norsk Ekspropriationsrett, Oslo, 2. udg, 1947.
- Secher*: A. V. Secher: Samling af Kongens Rettertingsdomme 1595–1604, 1881–1883.
- Strahl*: Ivar Strahl: Fyra expropriationsrättsliga uppsatser, Stockholm 1962.
- Sørensen, Max*: Max Sørensen: Statsforfatningsret, 2. udg, 1974, ved Peter Germer.
- Taksationskendelser (TK) I–III: Orla Friis Jensen: Taksationskendelser i ekspropriationssager 1, 1958–1967, 1967, 2. 1967–1970, 1971, 3. 1970–1974, 1975.
- Taksationsproces: se *Friis Jensen*:
- Tolstrup*: Flemming Tolstrup: Landboret, 3. udg, 1968.
- Tolstrup*: Landbrugsejendomme – Flemming Tolstrup: Landbrugsejendomme, Landbrugspligten, 1968.
- Tolstrup*: Forkøbsret – Flemming Tolstrup: Forkøbsret og Koncession, Jordpolitiske studier, 1961.
- Tolstrup*: Servitutter – Flemming Tolstrup: Servitutter i Håndbog for landinspektører, 1972.
- Torp*: Carl Torp: Dansk Tingsret, 2. udg (ved L. A. Grundtvig), 1905, optryk 1916 (1. udg 1892).
- Troels G. Jørgensen*: Troels G. Jørgensen: Erstatning for Ejendomsafståelse, 1905.
- Trolle*: Risiko og Skyld – Jørgen Trolle: Risiko og skyld, 2. udg, 1969.
- Ussing*: Aftaler – Henry Ussing: Aftaler på Formuerettens områder, 3. udg, 1950.
- Ussing*: Alm Del – Henry Ussing: Dansk Obligationsret, almindelig del, 4. udg v A. Vinding Kruse, 1961.
- Ussing*: Erstatningsret – Henry Ussing: Erstatningsret, 1937.
- Vagn Carstensen hos Illum*: Knud Illum: Dansk Tingsret, 3. udg, 1976, ved Vagn Carstensen.
- Vandløbs- og vandforsyningsloven*: Fl. Tolstrup og J. Barfod: Vandløbs- og vandforsyningsloven, 1975.
- Vinding Kruse*: Erstatningsret – A. Vinding Kruse: Erstatningsret, 3. udg, 1976.
- Vinding Kruse, Fr.*: Fr. Vinding Kruse, Ejendomsretten I–III, 3. udg, 1951.
- Vislie*: Ingolf Vislie: Om erstatning ved ekspropriasjon, Oslo 1974.
- Värdering vid expropriation*: Värdering vid expropriation, Stockholm 1954.
- Agesen*: Indledning – Andreas Agesen: Indledning til den danske Formueret (ved Evaldsen og Goos), 1881.

Sagregister

- Adgangsret*, veje, IV 199 f, 217 ff, 223 ff
Adkomstfortegnelse, ekspropriation, IV 153
Administrationsudgifter, fredning, III 245 f
Administrativ organisation, se *Myndigheder*
Administrativ rekurs, se *Rekurs*
Adressatkredsen, lokalplanforslag, II 104
Advokatbistand, ekspropriationsomkostninger, IV 184 ff
Afbrydelse, hævd, IV 368
Affald, III 18, 32
Affektionsværdi, erstatning, IV 105
Affolkning, landsbyer, II 169 f
Afgifter, forureningsbekæmpelse, III 26
 råstofindvinding fra havbunden, III 308
Afhændelse af off ejendom på vilkår, I 74 f
Afkortning, ekspropriationserstatning, IV 100
Afløb, se *Spildevand*
Afspærring, private veje, IV 261 f
Afståelsesvederlag, ekspropriation, skattelovgivning, IV 85
 se *Erstatning*
Aftale, i stedet for ekspropriation, IV 53 ff, 150 f
 – mellem private og det off som reguleringsmiddel I 85 f
Aktieselskaber, eneretstilladelser, III 309 f
Aktindsigt, miljøbeskyttelsessager, III 122 ff, 154
Alderstidshævd, IV 358, 367, 377 ff
Allokativ landsplanlægning, II 38 f
Almene veje, IV 201
 nedlæggelse, IV 213
Almenhedens færdselsret, naturområder, III 175 f, 184, 202, 215, 237, 256, IV 12, 199 f
Almennyttige boligselskaber, arealer ejet af – I 31 f
Almenvellet, ekspropriation, definition, IV 47
Almindelige bebyggelsesregulerende byggeforskrifter, se *Byggeforskrifter*
Almindelig naboret, III 12 f, 161
Amtskommunal miljøkvalitetsplanlægning, III 45
Amtslandinspektør, III 323
Amtsråd, II 177 ff
 se *Myndigheder*
Amtsvandinspektør, III 277
Andelsboligforeninger, II 133
Andelsselskaber, boligejendomme, IV 348
Anke, se *Rekurs*
Anlæg, forurenende, se *Forurening*
Anlæg, off veje, IV 204 ff
 private veje, IV 228 ff
 udgifter, IV 238 ff
Anlægsarbejde, det åbne land, III 223 ff
Anlægsekspropriation, IV 32 ff
Anordninger som styringsmiddel I 115 ff
Ansvar, kommunalt, private fællesveje, IV 250 f
Ansvar, overtrædelse af alm byggeforskrifter, II 246
 by- og landzoner, II 181
 lokalplaner, II 134 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 281 ff
Ansøgning, byggetilladelse, II 257 f
Anticiperet ekspropriation, IV 44
Antikvarisk lovgivning, III 358
Arbejderbeskyttelse, III 18
Arealanvendelsen, fordeling af – efter formål, I 29
 privat- offentlig sektor, I 29 f

- efter ejerkategorier, I 29 f
- Arealanvendelsesplanlægning*, II 7, 33 f, 140 ff
- Arealændringer*, III 320 ff
- Arv*, landbrugsejendomme, III 348, 354
- Atomanlæg*, I 11
- Baneanlæg*, ekspropriation, IV 33, 99
- Beboerforeninger*, lokalplaner, II 133
- Beboerrepræsentation*, III 347, 353
- Bebyggelse*, klitfredede arealer, III 255
 - fredninger, III 183 f
 - arealanvendelse for –, I 29 ff
 - tilladelse til –, II 173 f
 - se *Byggeloven* og *Byggeforskrifter*
- Bebyggelsesgrad*, II 215
- Bebyggelsesprocent*, II 61, 212 ff
- Befolkningstal*, II 169 f
- Begrundelsespligt*, taksationsafgørelser, IV 172 ff
- Bekendtgørelse*, forvaltningsakter vedr miljøbeskyttelse, III 131 f, 149
 - lokalplaner, II 104 ff, 111
- Belysning*, veje, IV 260
- Benzintankanlæg*, IV 275 ff
- Beplantning*, naboforhold, IV 311 f
 - ved vej, IV 266, 274, 278 f
- Besigtigelse*,
 - ekspropriationskommission, IV 120
 - taksation, IV 168
 - fredningsmyndigheder, IV 238
- Beskyttelseslinier*, III 201 ff, 237, 379
- Besværliggørelse* af uønsket adfærd
 - som styringsmiddel, I 86 ff
- Betalingsvedtægter*, III 162
- Betingelser*, ekspropriation, IV 19 ff
- Bevaringsdeklaration*, III 374
- Bidrag*, til miljøbeskyttelsesforanstaltninger, III 162 ff
- Blyindhold* i benzin, I 11
- Boliganvisning*, sanering, II 327
- Boligkommission*, boligtilsyn, IV 287
- Boligtilsyn og sanering*, II 283 ff
 - boligtilsynslovens områder, II 286
 - myndighederne, II 287 f
 - grunde til indskriden, II 288
 - tilsynets pligter og beføjelser, II 290 ff
 - oversigtsplan, II 291
 - kondemnering, II 292 ff, 237
 - panthaveres og lejerers retsstilling ved kondemnering, II 299
 - sanering, metoder, kriterier og formål, II 301 ff
 - saneringsplaner, indhold, tilvejebringelse, retsvirkninger m v, II 305 ff
 - erstatning, II 313
 - statslån, II 313, 325
 - saneringsekspropriationer, II 315
 - saneringsforberedelse, II 319 ff
 - tidsfølgeplan, II 320
 - oplysningspligt, ejere og brugere, II 320
 - statsstøtte, II 323 f
 - genhusning, II 325 ff
 - erstatningslejligheder, II 326
 - boliganvisning, II 327
 - gårdrydning, II 328
- Boligtilsynsråd*, II 288
- Boreplatform*, III 317
- Bortfald*, ekspropriationsformål, IV 57 ff
- Brugshævd*, IV 362
- Brugsrettigheder*, ekspropriationserstatning, IV 110 ff, 151
 - byggelinier, IV 208
- Brugsværdi*, erstatningsudmåling, IV 78 ff
- Budgetstyring*, I 100 f
- Byfornyelse*, II 301 f
- Bygge- og anlægsarbejde*, lokalplanpligt, II 112 ff
- Byggechance*, erstatning for mistet –, se *Erstatning*, By- og landzonelov
- Byggeforbud*, IV 206 ff, 237
- Byggeforskningsinstitut*, Statens, II 39
- Byggeforskrifter*, almindelige bebyggelsesregulerende, II 202 ff
 - grundstørrelse, II 205 ff
 - friarealer, II 210 ff
 - bebyggelsesprocent, II 212 ff
 - bygningshøjde, II 219 f
 - bebyggelses placering i forhold til naboskel, II 221 f
 - i forhold til vej, II 223 f, 73 f
 - byggetekniske forskrifter, II 224 f

- bebyggelses ydre fremtræden,
 II 226 ff
 terrænregulering, II 228 f, 78, 255
 benyttelse af grund og bebyggelse,
 II 229 ff, 76 f
 vedligeholdelse, II 234 ff
 nedrivning, II 239, 81, 255, 298 f
 klage, søgsmål, dispensation og
 overtrædelser, II 239 ff
Byggeforskrifter, tekniske II 202, 224 f,
 247 ff
Byggegrunde, by- og landzoner,
 II 192 ff
Byggelinier, II 223 ff, III 175, 201 f,
 237, 379, IV 12, 14, 206 ff
 erstatning, IV 196 ff
Byggeloven, historie, opbygning og
 formål, II 247 ff
 anvendelsesområde, II 250 ff
 terrænændringer, II 255, 288 f
 byggetilladelse, II 255 ff, 173 ff
 tilsyn med byggearbejde, kommunal-
 bestyrelse, II 267 f
 tilladelse til ibrugtagen, II 269 ff
 klage, søgsmål og dispensation,
 II 271 ff
 tjenestebefalinger, boligministers,
 II 278
 ejers pligt til lovliggørelse, II 279 ff
 overtrædelser, II 281 f
 gårdrydning, II 328
Bygge- og planlovgivningen, III 179
Byggelovgivningen, IV 34 ff, 139, 309
Byggemodning, planlægningens
 betydning for –, II 192 f
Byggeservitutter, IV 324
 se *Servitutregulering*
Byggetilladelse, II 173 ff, 255 ff
Bygninger, se *Byggeloven* og *Bygge-
 forskrifter*
Bygningsattest, II 269 ff
Bygningsbevaring, III 357 ff, V 93
Bygningsforandring, ekspropriation,
 IV 86
Bygningsfredningsfond, III 359 f, 364
Bygningshøjde, byggeforskrifter,
 II 114, 219 f
Bygningsreglement, II 220 ff, 229,
 248 ff
Bygningssyn, det særlige, III 360, 363
Bygningsvedtægt, II 69 f, 136 ff, 148 f,
 202 f, III 55
Byplanlovgivningen, III 179, 374 ff
Byplanlægning, se *Byplansystemet*
Byplansystemet, begreb og historie,
 II 7 ff
 det fysiske planlægningssystem,
 II 7 ff, 17 ff, 24 f, 29 ff
 planlovsreformen, II 13 ff
 kommunalisering, II 21 f
 decentralisering, II 22 f
 rammestyling, II 23 f
 det retlige miljøbegreb i forhold til
 den fysiske planlægning, II 24 f
 fysisk planlægning over grænserne,
 II 27 f
Byplanvedtægt, II 71, 131 f, 136 ff, 149,
 202 f
Byplanvedtægt, III 54 f
Byreguleringsloven 1949–1969, II 143
Byspredning, II 14, 141 f
Byudvikling, II 192 ff, 210, III 346,
 IV 39, V 76
Byudviklingsplan, II 71, 148, 193
Byudviklingsudvalg, II 14, 143 ff, 153
Byvedtægt, IV 230
By- og landzoner, II 140 ff, 71, III 301
 byspredning, II 141 f
 zoneinddelinger, byzoner, II 147 ff,
 71
 sommerhusområde, II 150 f
 landzone, II 151
 zoneudlæg, sammenhæng med anden
 planlægning, II 152 ff
 administrativ målsætning, II 154 ff,
 166
 ændring af zonegrænser, II 156 ff,
 160 ff
 frigørelsesafgift, II 158 ff, 152
 tilbageførsel af arealer inden for
 zonegrænserne, II 160 ff
 landzonebåndet, II 164 ff
 tilladelse, udstykninger, II 171 f
 skelforandringer, II 172
 bebyggelse, II 173 f, 255 ff
 landbrugsbyggeri, II 174 ff

- ændret anvendelse af bebyggelse
 og arealer, II 176 f
 råstofudnyttelse, II 176
 aflagte landbrugsbygninger,
 II 176 f
 myndighederne, afgørelse af til-
 ladelse og klageadgang, II 177 ff
 erstatning, II 181 ff
 taksationsmyndighederne, erstatning,
 II 191 ff
 byudvikling, byggegrunde og tilbuds-
 pligt, II 192 ff
 fredning i –, III 194 f
Byzonevej, IV 230, 232 ff
Bøde, fredningssager, III 246
 miljøbeskyttelse, III 156 f
 råstofudnyttelse, III 310, 317
 vandløbssager, III 279
Både, støjvoldende, III 214

Call-in, I 103, 123
Camping, koncession, III 335
Campingpladser, I 17, III 185
Campingvogne, II 194, 252, III 209,
 212
Centrale myndigheder, miljøbeskyt-
 telse, III 34 ff
Civil søgsmålsret, naboforhold, IV 309
 servitutkrænkelser, IV 334
Community Land Act, I 77
Comprehensive planning, I 25, 117 f
Culpa, ekspropriation, IV 90
 naboret, IV 90, 286, 297 ff
Culpaansvar, kommunalbestyrelse,
 II 93

Dagrenovation, III 166
Danmarks Geologiske Undersøgelse,
 III 315
Danmarks Naturfredningsforening,
 III 172
Decentralisering, plansystemet, II 22 f
Decentraliseringsgrundlag, det
 midlertidige i h t kommuneplaner,
 § 15 rammerne, II 66 ff
Deklarationer, II 150
Delegation, taksationskommission,
 IV 158

Delegationsadgang, miljøbeskyttelse,
 III 38 ff
Delekspropriation, lokalplaner, II 99
 erstatning, IV 76
 specifikation af erstatningsbeløb,
 IV 176
 værdiforøgelse, IV 100 f
Demarkationsservitutter, IV 64
Detailberegning, fredningserstatning,
 III 193
Detailplanlægning, II 35
Det Grønne Udvalg, III 177, 180
Digesikring, IV 40
Dispensation, alm byggeforskrifter,
 II 241 ff
 lokalplaner, II 131 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 275 ff
Dispensationer, fredninger, III 246
Dispositionsplan, II 12, 57 ff, III 55
 som styringsmiddel, I 84 f
Dobbeltadministration, III 34
Dobbelthjemmel, ekspropriation,
 IV 29 f
Dokumentoffentlighed, miljøbeskyt-
 telsessager, III 130
Domstolsprøvelse, alm byggefor-
 skrifter, II 240 f
 lokalplaner, II 130 f
 tekniske byggeforskrifter, II 275
 fredningssager, III 243
 ekspropriation, IV 48 ff, 114 118,
 141
 skelsætning, IV 311
 taksation, IV 161, 178, 182
Driftstab, ekspropriation, IV 85,
 92 ff, 111
Drikkevandsforsyning, III 18
Dumpning, III 28
Dyrearter, fredning, III 214

EDB, overførelse af matrikel og ting-
 lysning, IV 393 ff
EF, etableringsfrihed, II 194 f
 samarbejde om planlægning,
 II 27 f, 145
 miljøbeskyttelse, III 29
 etableringsret, III 335

- naturfredning, III 226
Effluent Limitations, I 66
Egnsplanlægning, II 42 ff
Ejendomshævd, IV 360 f
Ejendomsøvergang, ekspropriation, IV 146 f
Ejerlavssanering, II 305 ff, 323
Ejerlejligheder, naboret, IV 313
Ejerlejlighedslovgivningen, III 348, 352, 355
Ejerråden, regulering, III 51 ff, 320 ff
Ejerservitut, IV 321 f
Ekspropriation, IV 7 ff
 akten, IV 50 ff
 berettigede, IV 39 ff
 beslutning, tilbagekaldelse, IV 148
 bestemmelse, kodifikation, IV 29
 betingelser, IV 19 ff
 til boligformål, I 137 f
 ekstensionsret IV 51 f
 formål, IV 31 ff
 bortfald, IV 57 ff
 forretning, IV 122
 hjemmel, IV 22 ff, 28 ff
 dobbelthjemmel, IV 29 f
 iværksættelse, IV 44
 kommission, IV 88 f, 120 f, 123 ff, 163
 myndigheder, IV 88 f, 120 f, 123 ff, 163
 objekt, IV 42 f
 omkostninger, IV 183 f
 processen, IV 118 ff
 retsvirkninger, IV 143
 bygningsfredning, III 365
 miljøbeskyttelse, III 158 ff
 naturfredning, III 173, 184, 199
 råstoffer, III 299, 316
 spildevandsanlæg, III 108
 vandforsyning, III 268
 vandløb, III 283
 til byudvikling, II 193
 ved lokalplaner, II 96 ff
 ved saneringsplan, II 314 f, 317 f
 se *Erstatning*, *Taksation*
Ekstern delegation, III 38 ff
Ekstensionsret, ekspropriation, IV 51 f
Embedslæger, III 37, 141 f
Emissionsnormer, I 66 f, III 22, 43, 77, 94
Eneretstilladelse, råstofudnyttelse, III 309 f, 312 ff
Engangserstatning, By- og landzonelov, IV 140, 152, 162, 181 ff
Engrosmålestok, fredningserstatning, IV 193
Enkeltmandsvej, privat, afspærring, IV 200
Environmental Impact Statement, I 25
Erhvervelse, fast ejendom, III 334 ff
 off – af fast ejendom for at opnå miljøregulering, I 77 f
Erhvervslejemål, ekspropriation, III 113
Erhvervsmæssig udlejning af fast ejendom til fritidsformål, II 199 f
Erhvervsservitutter, IV 343 f
Erstatning, ekspropriation, IV 66 ff
 salgsværdi, IV 70 ff
 brugsværdi, IV 78 ff
 genanskaffelsesværdi, IV 81 ff
 ulempeerstatning, IV 84 ff
 servitutpålæg, IV 85
 driftstab, IV 85, 92 ff, 111
 forhold til alm erstatningsregler, IV 90
 fordele, IV 98 f
 afkortning i erstatning, IV 100
 affektionsværdi, æstetisk værdi m m, IV 105
 vurderingstidspunkt, IV 106 ff
 særlige rettigheder, servitutter m m, IV 110 ff
 vejreguleringer, IV 196 ff
 vejadgangsændring, IV 219 f, 304
 naboretlige forulempelser, IV 297 ff
 se *Taksation*
Erstatning, By- og landzonelov, I 133 ff, II 140, 152, 162, 181 ff
 lokalplaner, II 93
 saneringsplaner, I 147, II 313
 bygningsfredning, III 365
 forurenere culpaansvar, III 169
 fredning, III 186 ff, 241
 miljøbeskyttelse, I 145, III 98, 158 ff
 råstofudnyttelse, I 146, III 299, 305,

- 310, 316
 vandindvinding, III 269
 vandløb, I 145 f, III 279, 283
Ex officio indgreb, miljøbeskyttelse, III 49
Europæiske Fællesskaber, se *EF*
- Facadeejere*, bidrag, off. veje, IV 253 ff
 naboretlig pligter, IV 272 ff
 vejvedligeholdelse, IV 240 ff
Farefremkaldende mangler ved bebyggelse, II 235 ff, 253
 »*Farlig bedrift*«, naboforhold, IV 302 f
Faste konstruktioner og anlæg, bygge-
 lov, II 251
Ferske vande, byggelinier, III 210 f
Fingerplanen, II 14, 43
Fiskerilove, I 13
Fjerkræfarme, III 53
Flytteudgifter, ekspropriation,
 IV 86 ff, 177
Forbud, naboretlig forulempelser,
 II 291 ff
 vejarealers anvendelse, II 260 ff
 som reguleringsmiddel, I 56 f
Forbudsnedlæggelse, forhold i modstrid
 med lokalplan, II 116
 udstykninger, II 208 f
 byggelinier, IV 208
Fordele som styringsmiddel, I 68 f
Fordringsrettigheder, ekspropriations-
 erstatning, IV 110 ff, 151
Foreninger, som klageberettigede,
 III 145 f
Forhandling, naturgas, olie, III 318
Forhåndsbesked, fra reguleringsmyndighed, I 82
Forkøbsret, offentlig, III 19, 341
Forlig, i stedet for ekspropriation,
 III 53 f, 150 f
Formelle delingsregler, fast ejendom,
 III 322
Formelle krav, taksationsbehandling,
 IV 156 ff
Formelle mangler, påklagede miljø-
 beskyttelsesafgørelser, III 154
Formål, ekspropriation, 31 ff
 bortfald, III 57 ff
- Formålsbestemmelser*, I 116 ff
Forsanering, II 322
Forsinkelseserstatning, II 196, 241
Forskningsprojekter, miljøbeskyttelse,
 III 166
Forsvarsanlæg, beskyttelseslinier,
 III 207, 217
Fortegnelse, vej-, IV 232 f
Fortidsminder, fredning, III 176, 202,
 205, 227 ff, 237, 358
Forulempelser, naboforhold,
 se *Naboret*
Forurening, olie i havet, IV 19, 28 f
 støj, luft, vand, IV 175, 214
Forurening, virksomheder, III 52 ff
 oversigt over normer om, I 10 f
 godkendelsesregler, III 52 ff
 ikrafttræden, III 58
 ekspropriativt indgreb, III 60, IV 139
 frivillig godkendelse, III 60 f
 godkendelsesmyndighederne, III 63 f,
 82
 bedømmelsesgrundlag, III 65 ff, 82
 tidsbegrænsning, III 76 f
 vilkår, III 77 ff
 retsvirkninger af godkendelse, III 80 f
 påbuds-, forbudsregler, III 82 ff
 ikke godkendte virksomheder,
 III 82 ff
 godkendte virksomheder, III 91 ff
 spildevandsudledning, III 109 f
 rekurs, III 137
Forureningsafgifter, I 72 f
Forureningsbekæmpelse, målsætning,
 III 22 f
 byrders fordeling, III 23 f
 midler, III 25 f
Forureningsrådet, III 21
Forventningsværdi, ekspropriation,
 IV 72
Forældelse, IV 361, 364, 391
Fredning, III 170 ff, V 80 ff
 bygninger, III 357 ff
Fredningserstatning, III 186 ff, 241
Fredningskredse, III 234
Fredningsnavn, III 172, 179, 234 ff, 239
 ekspropriation, III 136
 taksation, III 157, 160

- Fredningsplaner*, III 177 f, 232 ff
 ikke godkendelse af – som
 styringsmiddel, I 84 f
Fredningsstyrelse, III 236 f, 298, 363
Fredningsudvalg, III 177 f, 232, 236 f,
 380, V 75, 85
Fredskovpligt, III 250 f
Frembringelseslæren, naboforhold,
 IV 292 f, 298
Fremleje, fast ejendom til fritidsformål
 II 195 f
Friarealer, byggeforskrifter, II 210 ff
Frigørelsesafgift, By- og landzoner,
 II 152, 158 ff
Frihedshævd, IV 366
Fritidsformål, fast ejendom, III 185,
 341
 udlejning, III 185, 341
Frivillig fredning, IV 181, 201
Fysisk planlægning, II 7 ff, 17 ff, 24 f,
 29 ff
Fællesanlæg, lokalplaner, II 79 f
Fællesmarkedet, etableringsfrihed,
 II 194 f
 samarbejde om planlægning,
 II 27 f, 145
 miljøbeskyttelse, III 29
 etableringsret, III 335
 naturfredning, III 226
Fællesvej, privat afspærring, IV 200
 udlæg og anlæg, 228 ff
Færdselsberettigede, veje, IV 202
Færdselsret, almenhedens, IV 199 f
 naturområder, III 175 f, 184, 202,
 215 ff, 219, 237, 256
Færdselsservitutter, IV 45 f

Gas, udvinding, III 311, ff, 318
Genanskaffelsesværdi, erstatnings-
 udmåling, IV 81 ff
Genbrug, I 18
Génepåbud, miljøbeskyttelse, III 87
Generelle eller konkrete indgreb,
 I 38 f, 49 f
Génevilkår, miljøbeskyttelse, III 78
Genhusning, sanering, II 325 ff
Genoptagelse, erstatningsafgørelse,
 IV 181

Genstand, for ekspropriation, IV 42
 for servitutter, IV 328
Giftlovgivning, III 19, 29
Godkendelse, forurenende virksomhed,
 se *Forurening*
Godtgørelse, fredede bygninger, III 371
God tro, frembringelseslære, naboret
 IV 293
 hævd, IV 370 ff
Godkendelse, byzoneveje, IV 232 ff
 landzoneveje, IV 231 f
Gravhøje, III 176, 202, 205, 227 ff
Grundbyrder, hævd, IV 363
 tilegnelsservitutter, IV 320
Grundejere, bidrag, off veje, IV 253 ff
 forhold til administration, IV 194 ff
 privatvejsvedligeholdelse, IV 240 ff
 vejret, IV 200
Grundejerforeninger, II 81, 133
Grundpriser, off påvirkning af –, II 193
Grundstørrelse, byggeforskrifter,
 II 205 ff
Grundvand, indvinding, IV 260, 265
 forurening, IV 273
Grusforekomster, brugsværdi, IV 96
Grønland, råstofindvinding, III 315
Grønne Udvalg, III 177, 180
Gårdrydning, II 303, 328 ff

Habilitet, taksationskommissions-
 medlemmer, IV 158
 »*Handel og vandel*«, værdiansættelse,
 IV 70 ff, 99
Havbunden, råstofudnyttelse, III 292,
 307 ff
Havneanlæg, beskyttelseslinier, III 217
Hearing, I 107
Hegn, erstatning ved ekspropriation,
 II 86
Hegnslovgivning, IV 311 f
 ved vej, IV 278 f
Herlighedsværdi, erstatning IV 95
Hjemmel, ekspropriation, IV 22 ff
Hovedstadsfond, II 49
Hovedstadsregionplan, II 44, 46 ff
Hovedstadsrådet, II 49 f, 146, 153. 161,
 177 ff
 se *Myndigheder*

- Hugstbegrænsning*, III 253
Husaffald, III 166
Husundersøgelse, III 156
Hygiejnekommission, III 21, 30
Hæk, naboforhold, IV 312
 ved vej, IV 266, 274, 278 f
Hævd, IV 358 ff
 ejendoms-, IV 360
 forældelse, løvsøre, IV 361
 brugshævd, IV 362
 panterettigheder, IV 361, 363
 servitutter, IV 363, 323, 337, 346
 rådighedskriteriet, IV 364 ff
 frihedshævd, IV 366
 afbrydelse, IV 368
 rådighed gennem repræsentant, IV 370
 god tro, IV 377 ff
 hævdstid, alderstid, IV 377 ff
 sædvane, IV 379, f, 387
 tyveårshævd, IV 385 ff
 i strid med lov, IV 388
 retsvirkninger, IV 388
Højdegrænseplan, byggeforskrifter, II 219 f
Høring, ekspropriation, IV 122, 131 f
 taksation, IV 163, 168
 miljøbeskyttelse, III 122 f

Ibrugtagen, tilladelse til, bebyggelse, II 269 ff
Immissioner, III 45, 78, 116, IV 282, 297
Inddæmninger, IV 314
Inderzoner, byregulering, II 143
Indflyvningsservitutter, IV 12
Indgreb ex officio, miljøbeskyttelse, III 49
Indhold, kommuneplaner, II 57 ff
 lokalplaner, II 70 ff
 regionplaner, II 44 f
 saneringsplaner, II 308 ff
Indkaldebeføjelse, miljøministere, III 49
Indsigelse, lokalplanforslag, II 106 ff
Indvarsling, ekspropriation, IV 122, 131 f, 163
 byzoneveje, IV 236

Inhabilitet, taksationskommissionsmedlemmer, IV 158
Inhabilitet, miljøbeskyttelsesafgørelse, III 154
Inkompetence, saglig, miljøbeskyttelsesafgørelser, III 154
Innoverende landsplanlægning, II 38 f
Intensitetskriteriet, ekspropriation, IV 10 ff
Internationalt samarbejde, miljøbeskyttelse, III 27 f
Internationalt samarbejde om planlægning, II 27 f
 se *EF*, *OECD*
Iværksættelse, ekspropriation, IV 44

Jagtlov, I 13
Jernbaneanlæg, ekspropriation, IV 33, 99
Jernbaneforordningen, IV 66, 119
Jernbaner, miljøproblemer, III 53
Jordbrugsejendomme, lokalplanforslag, II 92
Jordbrugskommissioner, III 340
Jordfaste fortidsminder, III 176, 202, 205, 227 ff, 237
Jordfordelingsplanlægning, IV 125
Jordfællesskab, IV 201
Jordlovgivning III 319 ff
Judiciel rekurs, fredningssager, III 243
 se *Domstolsprøvelse*
Juridiske personer, miljøbeskyttelse, rekurs, III 145
 overtrædelse, straf, III 156
Justitsministeriet, koncession, fast ejendom, III 340

Kataster, III 320
Kirkeministeriet, koncession, fast ejendom, III 339 f
Kirker, fredning, III 181, 183, 201, 361
Klage, alm byggeforskrifter, II 239 f
 by- og landzoner, II 179 f
 lokalplaner, II 125 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 272 ff
Klage, adm, se *Rekurs*
Klagevejledning, ekspropriation, IV 133

- ekspropriation til vej, IV 214
 grundejerbidrag, IV 259
 taksationsafgørelse, IV 178
 miljøbeskyttelsessager, II 132, 150
Klitlovgivningen, I 136, III 221 f, 254 f, 290
Kloakdispositionsplaner, III 46
Kodifikation, ekspropriationsbestemmelser, IV 29
Koleraepidemi, I 20
Kolonihaver, III 185
Kommission, ekspropriations-, IV 88 f, 120 f, 123 ff, 163
 taksations-, 13, 90, 156 ff
Kommunalbestyrelse, se *Myndigheder*
Kommunal ekspropriation, IV 129 ff
Kommunale tilskud, miljøbeskyttelsesforanstaltninger, III 165
Kommunal overtagelsespligt, II 94 f
Kommunal sanering, II 305 ff
Kommunalisering, plansystemet, II 21 f
Kommunalreform, II 10, 21
Kommunal spildevandsplanlægning, III 46 ff
Kommuneplaner, II 58 ff
 begreber, II 7 ff, 17 ff, 29 ff
 indhold, II 58 ff
 retsvirkninger, II 62 f
 tilvejebringelse, II 63 ff
 det midlertidige decentraliseringsgrundlag, § 15-rammerne, II 66 ff
 landzonebåndet, II 164 ff
 alm byggeforskrifter, II 202 ff
Kommuneplanlægning, III 55, 67, 347, 358, 374 ff, IV 34 ff, 44, 126 f, 143, 205, 309, 324 f
 se *Kommuneplaner* og *Lokalplaner*
Kommuner, ansvar for private fællesveje, IV 250 f
 tilsynspligt, IV 251 f
Kommunikation, forvaltningsakter vedr miljøbeskyttelse, III 131 f, 149
Kompensationssynspunkt, naboret, IV 284
Kompetenceregler, III 43
Koncessionsregler, I 50 ff, III 334 ff
Koncessioneret virksomhed, IV 40
Kondemnering, boligtilsynets ret til –, II 237, 292 ff
 lejerens og panthaverens stilling ved –, II 299 f
Konkrete eller generelle indgreb, I 38 f
Kontinentalsokkel, råstofudnyttelse, I 14, III 289, 291 f, 295, V 92
Kontradiktion, miljøbeskyttelse, III 122 ff
 ekspropriation, IV 122, 131 f
 taksation, IV 163, 169 ff
Kontrol, arealændringer, III 320 ff
 offentlig; miljøbeskyttelse, III 156
Koordinering i den off sektor, I 95 ff
Korsbækudvalget, III 35
Kortlægning, fast ejendom, III 321
Kreditorer, klageberettigede i miljøbeskyttelsessager, III 148
Kulbrinter, oplysnings-, salgsplicht, III 318
*Kvalifikation*er, ordrestyring, III 43
Kystadgang, IV 315
Kystfredning, III 291 f, 295
Kystinspektoratet, III 298
Landbrugsbyggeri, tilladelse, II 174 ff
Landbrugsejendomme, begreb, II 171 f, III 326 ff
 arealanvendelse til –, I 28
 råstofudvinding, III 302
 forureningsbestemmelser, I 13 f
Landbrugsministeriet, III 322, 339
Landbrugspligt, I 136, III 326 f
Landsbyer, affolkning, II 169 f
Landsbyggeloven, II 224 f
Landskabsanalyse, naturfredning, III 232 ff, 380
Lands- og regionplanlægning, II 35 ff
 fysisk og økonomisk planlægning, begreber, II 29 ff
 sektorplanlægning, begrebet, II 32 ff
 baggrund for –, II 35 ff
 landsplandirektiver, II 40 f
 regionplaner, indhold, retsvirkninger og tilvejebringelse, II 44 ff
 by- og landzoner, II 160 f
 landzonebåndet, II 164 ff
 veje, IV 205

- Landsplandirektiver*, II 19, 26, 40 f, 100, 165
- Landsplanudvalget*, II 15, 35 f
- Landvæsenkommissioner*, III 260, 277
- Landvæsensnævn*, III 277
- Landvæsensretter*, III 19, 277 f
- ekspropriation, IV 136
- taksation, IV 157
- Landzonebåndet*, II 164 ff
- Landzoner*, se *By- og landzoner*
- Landzoneveje*, IV 230 ff
- Legalitetsprincippet*, ekspropriation, IV 21 ff
- Lejelovgivning*, III 347, 351, 354
- Lejelovgivningen*, ekspropriation, IV 112 f
- Lejere*, retsstilling ved kondemnering, II 299 ff
- ved sanering, II 316 ff
- Levnedsmiddelkontrol*, I 19, III 36
- Listevirksomhed*, se *Forurening*, virksomheder
- Listevirksomheder*, ekspropriation, IV 139
- Lokal organisation*, miljøbeskyttelse, III 30 ff
- Lokalplaner*, II 68 ff, III 13, 54 f, 67, 305 f, IV 14 ff, 35 ff, 126, 143, 205, 264, 356
- stiftelse af servitutter, IV 324 f
- indholdet, anvendelsesområde, II 70 ff
- zonegrænseflytning, II 71 f
- bebyggelsen, II 75 f
- bygningernes anvendelse, II 77 f
- fællesanlæg, II 79 f
- grundejerforeninger, II 80 f
- detaljeringsgrad, II 84 f
- retsvirkninger, II 87 ff
- lokalplanforslag, II 91 f
- kommunal overtagelsespligt, II 94 f
- ekspropriation, II 96 ff
- tilvejebringelse, II 100 ff
- lokalplanforslag, II 101 ff
- lokalplanpligten, II 112 ff
- foreløbig forbud, forhold i modstrid med lokalplan, II 116
- servitutregulering, 117 ff
- klage, søgsmål og dispensation, II 125 ff
- overtrædelser, II 134 ff
- overførsel af områder til byzone, II 149
- udlæg af byzone, II 153 f
- Lokale nævn*, I 97
- Lossepladser*, III 53
- Lovhjemmel*, ekspropriation, IV 22 ff
- Lovliggørelsespligt*, Byggeloven, II 279
- Lufthavne*, III 53
- Mageskifte*, afskårne arealer, IV 126
- Magtfordrejning*, ekspropriation, IV 49 ff
- Mangler*, formelle, påklagede miljøbeskyttelsesafgørelser, III 154
- Markoverkørsler*, IV 226
- Materielle delingsregler*, fast ejendom, III 323
- Matrikelsystem*, svensk, IV 395 ff
- Matrikulering*, II 206, III 320 ff
- Meddelelse* til interesserede om, at sag rejses, I 112 ff
- Mellemzoner*, byregulering, II 143
- Midlertidigt forbud* som reguleringsmiddel, I 59
- Miljøankenævn*, se *Myndigheder*
- Miljøbegreb*, det retlige, 24 f
- Miljøbeskyttelse*, lovgivningen, II 10, 17, 24 f, 34, 75 f, 147, 202, 209, 230, 232 f
- Miljøbeskyttelseskonvention*, nordisk III 148
- Miljøbeskyttelsesreglement*, I 11, III 15, 112, 122
- Miljøkvalitetsplanlægning*, III 45 f
- Miljøministeriet*, se *Myndigheder*
- Miljøministeriets rapport 1977*, I 21, 25
- Miljøstyrelse*, se *Myndigheder*
- Ministerielle opgaver*, ekspropriation, IV 120 ff
- Mortifikation*, grundbyrder og servitutter, II 356
- Motorbåde*, støjvoldende, III 214
- Myndigheder*, bygningsfredning, III 363
- koncession, fast ejendom, III 339

- miljøbeskyttelse, III 30 ff, 82, 136 ff
 miljøbeskyttelse i andre lande, III 149
 naturfredning, III 172, 234 ff, V 79, 86 ff
 råstoffer, III 297
 vandforsyning, III 262
 vandløb, III 277
- Naboer*, inddragelse af – ved forberedelse af miljøafgørelser, I 114 f
Naboret, IV 281 ff
 ved vej, IV 266 ff
 pligter, facadeejere, IV 272
 forulempelsens mindstemål, IV 284 ff
 kompensationspunktet, IV 284
 væsentlighed, IV 285, 289 f
 skadehensigt, IV 287
 forbud, forulempelser, IV 291 ff
 frembringelseslæren, IV 292, 298, 301
 samfundssynspunkt, IV 293, 301
 erstatning, IV 90, 297 ff
 objektivt erstatningsansvar, I 148, IV 299, 301
 »farlig bedrift«, IV 302
 privat påtaleret, IV 309 f
 hegn, IV 311 f
 træer, IV 312
 vejanlæg, IV 313 ff
 inddæmninger, IV 314 f
 forhold mellem off og private indgreb, I 41 f
 forhold til miljølovgivning, III 12 f, 161
- Naboskel*, bebyggelses placering i forhold til –, III 221 ff
National Environmental Policy Act 1969, I 25
Naturfredning, lovgivning, I 15, II 15, 79, 144, 147, 153, 165, 168, 175, 202, III 170 ff, 358, 379
 ændringslov 219 af 24/5 1978, V 78 ff
Naturfredningsråd, III 235
Naturgas, forhandling, III 318
- Naturområder*, opholdsret, IV 12
Naturparker, III 174, 182
Nedlæggelse, off vej, IV 204 ff, 213
Nedrivning, bebyggelse, II 81, 95, 239, 255, 298 f
Nordisk miljøbeskyttelseskonvention, III 148
Normalbygningsvedtægt, II 257, III 377
Normalsundhedsvedtægt, III 18
Normer, styring, III 43 f
Norsk ekspropriationslovgivning, IV 66, 69, 76, 80, 91, 99
Nyanlæg, vandløb, III 281 ff
Næringsrettigheder, ekspropriationserstatning, II 110 ff, 151
 byggelinier, II 208
Næringstab, IV 79
Nødretsgrundsætning, ekspropriation, IV 20, 22 ff
Nødvendighedskrav, ekspropriation, IV 47
- Objektivt erstatningsansvar*, nabo-forhold, IV 299, 301 ff
OECD, samarbejde om planlægning, II 27 f, 145
Offentlig ctr privat ret, I 9
Offentlig forkøbsret, III 341 ff
Offentlig overtagelse, fast ejendom, I 77 f
 fritidsformål, III 185
 rekreative formål, III 184
Offentlig vej, adgangsret, IV 217 ff
 anlæg, nedlæggelse, IV 204 ff, 213
 grundejerbidrag, IV 253 f
 vedligeholdelse, IV 203
Offentlige servitutter, IV 319
Offentlige, det – som miljøforstyrrelser, I 91 ff
Offentlige spildevandsanlæg, III 105
Offentlige tilskud, forskningsprojekter, III 166
 fredede bygninger, III 371
 miljøbeskyttelsesforanstaltninger, III 165
 naturfredningsservitutter, III 191
 vandløb, III 280

- Offentligt anlægsarbejde*, åbne land, III 223 ff
- Offentligt tilsyn*, råstofudnyttelse, eneretsbevilling, III 315 f
- Offentliggørelse* af lokalplaner, II 104 ff, 111
- Offentlighed*, miljøbeskyttelsessager, III 125 ff
 projekt-, ekspropriation, IV 30
 ekspropriationskommission, IV 121
- Offentligretlige foranstaltninger*, miljøbeskyttelse, III 12 f
- Officialprincip*, miljøbeskyttelsessager, III 113 ff, 152
 ved taksation, IV 167 f
- Olieforurening*, havet, I 11, III 19, 28 f
- Olieindvinding*, III 311 ff, 318
- Ombygning*, tilladelse til, II 173
- Omdeling*, fast ejendom, III 326
- Omgørelsesadgang*, miljøministers, III 49
- Omkostninger*, fredning, III 245
 miljøbeskyttelsesforanstaltninger, III 162 ff
 ekspropriationssager, IV 183 f
 taksation, IV 185 ff
 advokatbistand, IV 186 f
- Ophavsrettigheder*, ekspropriations-
 erstatning, IV 110 ff, 151
 byggelinier, IV 208
- Opholdsret*, naturområder, III 175 f, 184, 202, 215 ff, 219, 237, 256, IV 12
- Ophævelse*, fredninger, III 246
- Ophør*, servitut, IV 350 ff
- Oplysningspligt*, sanering, ejere og brugere af fast ejendom, II 320
 miljøbeskyttelsessager, I 81, III 114 ff
- Oprykning*, servitutter, IV 348
- Opstemningsanlæg*, vandløb, III 286
- Opsættende virkning*, fredningssagers
 rejsning, III 238
 fredningssagers rekurs, III 239
 miljøbeskyttelsessager, klage, III 150 f
- Ordrestyring*, generel, I 99 f, III 43 f
- Organer*, administrative,
 se *Myndigheder*
- Overfladevand*, indvinding, III 260, 272 f
- Overfredningsnævn*, III 235 f, 240
 forhold til taksationskommission, IV 160
- Overkørsler*, IV 224, 226 f
- Overlandtvæsenskommissioner*, III 260, 277
- Oversigtsplan*, i h t Saneringslov, II 291
- Oversigtsservitutter*, IV 275
- Overtagelsespligt*, kommunal vedr
 ejendomme, II 94 f
- Overtagelsestidspunkt*, ekspropriation, IV 146 f
- Overtaksationskommissioner*, IV 156
- Overtrædelse*, alm byggeforskrifter, II 235 f, 246
 by- og landzoner, II 181
 lokalplaner, II 134 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 281 f
- Overvågningsmyndighed*, III 149
- Overvågningspligt*, III 155
- Panterettigheder*, byggelinier, IV 208
 ekspropriationserstatning, IV 110 ff, 151
 hævde, IV 361
 fredede ejendomme, III 189
- Panthavere* som klageberettigede i miljøbeskyttelsessager, III 148
 retsstilling ved kondemnering, II 299 ff
- Partielle bygningsvedtægter*, II 137
- Partshøring*, miljøbeskyttelsessager, III 122 ff
- Personelle servitutter*, IV 321
- Perspektivplanlægning*, II 30, IV 393
- Plakater*, naturfredning, III 175, 213, 237
- Planlovsreformen*, I 15 f, II 13 ff
- Planlægning*, amtskommunal miljø-
 kvalitets -, IV 45 f
 kommunal spildevands -, III 46 ff
- Planlægnings- og miljøudvalg*,
 regeringens, II 36
- Planmonopol*, kommuners, II 100 f
- Planstyrelsen*, II 179 f
- Planstyring*, I 101 ff

- Plantearter*, fredning, III 214
Politi, funktion ved miljøbeskyttelse, III 37
 samtykke til afspærring, IV 261 ff
Polluter Pays Principle, III 23, 158
Praksisdannelse ved løbende tilladelser, I 53 f
Pressure groups, I 110 f
Prioritetsprincip, forurenende virksomheder, III 85
Prioritetsstilling, servitutter, IV 347 f
Privat skifte, II 154 f
Privat søgsmålsret, naboforhold, IV 309
 servitutkrænkelse, IV 329 ff
Private servitutter, II 117 ff, IV 319
Private spildevandsanlæg, III 106
Privates ekspropriationsret, IV 41
Privates reaktion ved miljøkrænkelser, I 42 f
Privatret ctr off ret, I 8 f
Privatretlige miljøregler, III 12 f
Privatretlige servitutter, III 12 f
Privatvejslovgivning, IV 228 ff
 godkendelse, landzone- og byzone-veje, IV 231 ff
 anlægsudgifter, IV 238 ff
 vedligeholdelse, IV 240 ff, 204, 214
 ifølge servitutforpligtelse, IV 243, 249
 kommunalt ansvar for vejtilstand, IV 250 f
 afspærring, IV 264 f
Processuel skadevirkning, III 114
Produktionsnormer, III 43
Projektoffentlighed, miljøbeskyttelsessager, III 125 ff
 ekspropriation, III 30
Projektprøvelse, ekspropriation, IV 123
Præjudicielle spørgsmål, taksationskommission, IV 160
Prøveboringer, III 266
Public Utilities, I 28
Påbud, vejarealers anvendelse, IV 260 ff
 som reguleringsmiddel, I 56 ff
Påtaleret, naboforhold, IV 309
 servitutkrænkelse, IV 329 ff
 freningskendelser, III 248
Quorum, taksationskommissioner, IV 158
Radioaktive stoffer, I 11
Rammestyring, plansystemet, II 23 f
Ratihabition af mindreåriges retshandler, II 19 f
Recipientkvalitetsplanlægning, III 22, 33, 45 f, 67, 116, 135
Reelle servitutter, IV 321
Regeringens planlægnings- og miljøudvalg, II 36
Regional organisation, miljøbeskyttelse, III 30 ff
Regionalplaner, trafik anlæg, IV 205
 offentliggørelse, I 109 f
Regionplanlægning, III 67, 378
 se *Lands- og regionplanlægning*
Reglementsvirksomhed, III 98 ff
 myndigheder, III 99
 bedømmelsesgrundlag, III 99 f
Reguleret afståelsessum, IV 85
Regulering, ejerråden, III 51 ff
 vandløb, III 285
Reguleringsmidler, forureningsbekæmpelse, I 38 ff, III 251
Reklameskilte, III 175, 213 f, 237
Rekreative formål, offentlig overtagelse til –, III 184
Rekurs, lokalplaner, I 125 f
 miljøloven, I 127 f
 delegation af beføjelser, I 128
 som administrativt styringsmiddel, I 104
 fredningssager, III 240 ff
 koncession, fast ejendom, III 340
 miljøbeskyttelse, III 50, 132 f, 149 ff
 råstoffer, III 306
 alm byggeforskrifter, II 239 f
 by- og landzoner, II 179 f
 lokalplaner, I 141 ff, II 125 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 272 ff
 ekspropriation, IV 49 ff, 123, 133 f, 140
 grundejerbidrag, IV 259
 skelsætning, IV 311
 taksation, IV 177 ff
 vejadgang, IV 225 f

- Rengøringsmidler*, III 30
Renovation, husaffald, III 166
Repræsentant, hævdsråden, IV 370
Retligt miljøbegreb, II 24 f
Retssædvane, ekspropriation, IV 21 ff
forhold til hæv, 379 f, 387
Retsvirkninger, kommuneplaner,
II 57 ff
lokalplaner, II 87 ff
regionplaner, II 48 f
regionplanforslag, II 91 f
saneringsplaner, II 312 ff
Revisionsvilkår, III 78
Rigsantikvar, III 228, 336
Romtraktaten, etableringsfrihed,
II 194 f
Ruiner, III 176, 202, 205, 227 ff
Rørlægning, vandløb, III 285
Rådighedsrettigheder, fast ejendom,
III 145
Rådighedsservitutter, IV 318
Råstofeftersforskning, III 295, 312 ff
Råstoffer, udnyttelse, II 176
Råstofforekomster, brugsværdi, IV 96
Råstoflov, oversigt, I 14
Råstofplanlægning, III 296
Råstofråd, III 297
Råstofudnyttelse, lovgivningen,
III 289 ff, V 75
baggrund, III 289 ff
råstof-, kystfrednings-, kontinental-
sokkelov, III 292 ff
eftersforskning, III 295 f
myndigheder, III 297 f
indvinding i jorden, tilladelse,
anmeldelse, III 298 ff
vilkår, III 305
forbud, III 305
anke, III 306
indvinding fra havbunden,
tilladelse, III 307 ff
eneretstilladelse, III 309 f
gas-, olieindvinding, III 311 ff
eneretsbevillinger, III 312 ff
ekspropriation, III 316
sikkerhedsforanstaltninger, III 317
straffebestemmelser, III 317 f
forhandling af olie og gas, III 318
Sagkyndige, indkaldelse, taksation,
IV 168
omkostninger, IV 183 f, 189
Særlig inkompetence, miljøbeskyttelses-
afgørelser, III 154
Sagsanlæg, afbrydelse af hæv, IV 368
Sagsbehandling, bygningsfredning,
III 364
koncession, fast ejendom, III 339 f
miljøbeskyttelse, III 113 ff
naturfredning, III 237 ff
tilbudspligt, fast ejendom, III 353 ff
vandløbssager, III 278
Sagsomkostninger, ekspropriation,
IV 183 f
taksation, IV 185 ff
advokatbistand, IV 186 f
fredning, V 81
Salgsværdi, erstatningsudmåling,
IV 70 f
Saltvandsfiskerilovgivning, IV 43
Samfundsnyttehensyn, forurenende
virksomheder, III 70 f, 84
Sammenlægning, landbrugsejendomme,
III 333
Sammenstød, ekspropriationer, IV 142
Sandflugt, I 15, III 221 f, 254 f, 290
Sanering, se *Boligtilsyn og Sanering*
Saneringslovgivningen, I 84, II 380
ekspropriation, IV 115
Sanitet, omlægning ved ekspropriation,
IV 86
Sektorplan, III 374
Sektorplanlægning, II 18, 32 ff, IV 140
Selskabssanering, II 305 ff
Servicestation, IV 275 ff
Servicevirksomhed, offentlig, I 89 ff
Servitutregulering, offentlig, II 117 ff
Servitutter, IV 318 ff
forhold til lokalplaner, II 89 f, 99 f
fredede ejendomme, III 188
privatretlige, III 12 f
ejerservitutter, IV 321 f
stiftelse, IV 323 ff
tinglysning, IV 324
særlige betingelser for stiftelse,
IV 324 ff
habilitet, IV 328

- objekt for servitutter, IV 328
 påtaleret iflg dokument, IV 329 ff
 indhold, IV 336 ff, 348 f
 villa-, IV 338 f
 ulempe-, IV 341 f
 erhvervs-, IV 343 f
 færdsels-, IV 345 f
 prioritetsstilling, IV 347
 ophør, IV 350 ff, 356
 misligholdelse, IV 353 f
 ekspropriation, IV 355, 61 ff
 mortifikation, IV 356
 hævd, IV 363
 vedligeholdelse, forpligtelser,
 IV 243, 249
 servitutpålæg, erstatning, IV 85
Sikkerhedszoner, råstofindvindings-
 anlæg, III 317 f
Sikringsforanstaltninger, byggearbejde,
 II 267 f
Skadehensigt, naboforhold, IV 287
Skadeserstatning, forurenerens culpa-
 ansvar, III 169
 råstofudnyttelser, bevillingshaver,
 III 317
Skattelovgivning, ekspropriation, IV 85
Skel, afgørelse af spørgsmål om –,
 IV 311
Skelforandringer, II 171, 206, III 326
Skov, færdselsret, III 175 f, 184, 202,
 219 f, 237, V 83
 arealanvendelse, I 28
Skovbyggelinier, III 203, 210 ff, 237
Skovlovgivningen, I 13, III 249 ff, 290
 fredskovpligt, III 250 f
 hugstbegrænsning efter køb, III 253
 deling af skov, III 254
 deklaration om fredning, III 322
Skønsmæssige afgørelser, regeldannelse
 ved –, I 118 ff
 »Snigbrug«, hævd, IV 370
Sommerhusbebyggelse, IV 56
 fredning, III 183 f, 185
 koncession, III 335
Sommerhusloven, I 17 f, III 194 ff
 tilladelse til udlejning af ejendom til
 fritidsformål, II 195 f
 miljøministeriets praksis m h t til-
 ladelser, II 196 ff
 erhvervsmæssig udlejning, II 199 f
Sommerhusområder, planlægning,
 II 150 ff
Specialitetsprincip, det organisatoriske
 I 117
Specifikation, erstatningsafgørelser,
 IV 174
Spildevand, III 18 f, 32, 40 ff, 62 f,
 126, 175
 afledning, III 101 ff
 etablering af spildevandsanlæg,
 III 103 f
 offentlige spildevandsanlæg, III 105
 private spildevandsanlæg, III 106
 fælles spildevandsanlæg, III 107
 ekspropriation, III 108
 kommunalbestyrelses pligt til
 etablering af anlæg, III 111 f
 rekurs, III 137
 straf, III 156
 udgifter, III 162 f
 offentlige tilskud, III 165
 grundvandsforurening, III 273
 vandløb, III 279 f
 planlægning, III 134, 164
Spildevandscirkulæret, I 109
Spildevandsmængder, I 34 f
Standardvedtægt for by- og landzone-
 veje, IV 231
Statens Byggeforskningsinstitut, II 39
Statens Jordlovsudvalg, III 340
Statslig ekspropriation, IV 119 ff
Statslån, sanering, II 313, 325 f
Statsstøtte, sanering, II 323 f
Status-quo fredninger, III 182, V 81 f
Stedplaner, oversigt, I 60
Stempelafgift, ekspropriation, IV 155
Stendysser, III 176, 202, 205, 227 ff
Straf, overtrædelse, alm byggeforskrif-
 ter, II 246
 by- og landzoner, II 181
 lokalplaner, II 134 ff
 tekniske byggeforskrifter, II 281 f
 fredningssager, III 246
 miljøbeskyttelse, III 156 f
 råstofudnyttelse, III 310, 317
 skovloven, III 254

- vandløb, III 279
 naboret, IV 308 f
 servitutkrænkelser, IV 335 f
Strand, færdselsret ved –, III 175 f, 184, 202, 215 ff, 237, 256, IV 315, V 83
Strandbeskyttelseslinier, III 202, 205 ff, 237
Strandbred, råstofudnyttelse, III 295, 298
Styring, overordnet, administrativ, III 41 f
Stærkstrømslovgivning, IV 43, 135 f, 138
 taksation, IV 157
Støj, forurening, III 175, 214
Støjafskærmning, II 80
Støjulemper, erstatning, IV 91
Støtte, fredede bygninger, III 371
Sundhedskommissioner, III 17
Sundhedslovgivningen, III 15 ff, 52 f, 84
Superficiærfæste, III 347
Suspensiv virkning, fredningssagers rejsning, III 238
 klage i miljøbeskyttelsessager, III 150 f
 rekurs, fredningssager, III 239
Svensk ekspropriationslovgivning, IV 67, 70, 92
Svensk tinglysnings- og matrikelsystem, IV 395 ff
Svinefarme, III 53 f
Svovlindhold, brændsel, I 11, III 29
Synbare servitutter, IV 321
Sædvanedannelse, ekspropriation, IV 21 ff
 forhold til hævd, 379 f, 387
Særlige Bygningssyn, Det, III 360, 363
Søgsmål, alm byggeforskrifter, II 240 f
 lokalplaner, II 130 f
 tekniske byggeforskrifter, II 275
 civilt naboforhold, IV 309
 servitutkrænkelse, IV 334
Søterritoriet, naturfredning, III 198, 208, 214
 råstofudnyttelse, III 291
Taksation, IV 155 ff
 efter aftale, IV 153
 kommissioner; sammensætning, quorum m m, IV 156 ff
 kompetence, IV 159 ff
 sagens rejsning, IV 162 f
 bedømmelsesgrundlag, IV 165 ff
 undersøgelsesprincippet, IV 167
 kontradiktion, IV 169 ff
 begrundelsespligt, IV 172 ff
 specificering af beløbet, IV 174
 rekurs, IV 177
 genoptagelse, IV 181 ff
 sagsomkostninger, IV 183 ff
Taksationskommission, erstatning, by- og landzoner, II 191 ff
 ekspropriation, IV 235, 241 f, 310
Tankanlæg, IV 275 ff
Tavshedspligt, miljøbeskyttelsessager, III 128 ff, V 77
Tekniske byggeforskrifter, II 202, 224 f, 247 ff
Telte, naturfredning, III 209 f
Terrænregulering, II 78, 228 f, 255
Tidsfølgeplan, Saneringslov, II 320
Tidsprioritetsprincip, naboforhold, IV 288
Tilbagekaldelse, ekspropriationsbeslutning, II 148
Tilbagesøgningsret, eksproprieret ejendom IV 59 f
Tilbagevirkende kraft af miljøretlige indgreb, I 133 ff, 141 ff
Tilbudspligt, III 346
 større ejendomme, by- og landzoner, II 193, 210
Tilbygning, tilladelse til –, II 173
Tilegnelsesservitutter, IV 318, 320
Tilkørselsforhold, ændrede, erstatning, IV 95 f
Tillægsareal, II 213
Tillægsgjord, III 342 f
Tilskud, offentligt, se *Offentligt tilskud*
Tilskyndelse til miljøregulering ved fordele, I 65
 ved ulemper, I 68 ff
Tilstandsservitutter, IV 318, 320
 lokalplaner, II 82, 90, 100
 strid med lokalplan, II 356

- Tilsyn*, offentligt, fredede områder, III 246
 miljøbeskyttelse, III 156
 råstofudnyttelse, eneretsbevilling, III 315 f
Tilsyn med byggearbejde, II 267 f
Tilsynsnormer, III 43
Tilsynspligt, kommunal, fællesveje, IV 251 f
Tilvejebringelse, kommuneplaner, II 64 f
 lokalplaner, II 100 ff
 regionplaner, II 51 ff
 saneringsplaner, II 306 ff
Tingfæstning, afbrydelse af hævd, IV 368
Tinglysning, ekspropriation, IV 153 f
 lokalplaner, II 111
 servitutter, IV 324
 svensk system, IV 395 ff
Tjenestebefalinger, boligministers iflg Byggelov, II 278
 som styringsmiddel, I 100
Trafikanlæg, oversigt, I 17
Transformation af privat ejendom til off for at opnå miljøregulering, I 77
Transportable konstruktioner, Byggeloven, II 252
Transportforhold, værdiansættelse, IV 95 f, 98
Træer, naboforhold, IV 312
 ved vej, IV 266, 274, 278 f
Tvangsmidler, miljøbeskyttelse, I 40 ff, III 156
Tvangsmoment, ekspropriation, IV 17 ff
Typer af retlig regulering, I 46 ff
Tyvedårshævd, IV 358, 385 ff

Ubebyggede arealer, II 77 f
Udarbejdelse af planer, se *Tilvejebringelse*
Udgifter, fredning, III 245
 miljøbeskyttelsesforanstaltninger, III 162 ff
Udlæg, af private fællesveje, IV 228 ff
Udlændinge, erhvervelse af fast ejendom, III 335 f

Udmåling, ekspropriationserstatning, IV 69 ff
Udnyttelsesgrad, II 212 ff
Udpumpningsanlæg, III 284
Udstykninger, landbrugsejendomme, III 332 f
Udstykningsforbud, II 208 ff
Udstykningslov, skel, IV 311
Udstykningsmulighed, erstatningsudmåling, IV 71
Udvalg, råstoffer, III 297, 312, 317
Uforbindende udtalelser som styringsmiddel ved miljøværn, I 81
Ulempeerstatning, ekspropriation, IV 84 ff
Ulemper, naboforhold, se *Naboret*
Ulemperservitutter, IV 341 f
Undergrundslov, III 289
Underpanthavere, retsstilling ved hævd, IV 389
Underretning, lokalplaner, II 104 ff, 111
Undersøgelsesprincippet, miljøbeskyttelsessager, III 113 ff, 152
 taksation, IV 167 f
Uopdyrkede arealer, færdselsret, III 220, 237
Uskadelighedsattest, IV 348
Usynbare servitutter, IV 321

Vandforbrug, størrelse, I 34 f
Vandforsyning, erstatning, III 158 f
Vandforsyningslovgivningen, I 12, III 18 ff, 102 f, 257 f, V 91 ff
 planlægning, III 261, 264
 myndigheder, III 262
 vandindvinding, grundvand, III 260, 265 ff, 272 f
 ekspropriation, III 268 f
 indvinding, overfladevand, III 272 f
 forureningsbekæmpelse, grundvand, III 273 f
Vandforsyningsplaner, III 261
Vandkvalitetsnormer, I 66
Vandlovgivning, IV 41, 136, 157
Vandløbslovgivning, III 275 ff
 administration, III 277
 sagsbehandling, III 278

- vedligeholdelse, spildevandsudledning, III 279 f
 regulering og byanlæg, III 281 ff
 ekspropriation, erstatning, III 283
 udpumpningsanlæg, III 284
 rørlægning, III 285
Vandløbsretter, III 277
Vandværk, III 271, 274
Varsling, ekspropriation, IV 122, 131 f, 163
 byzoneveje, IV 236
Vedligeholdelse, veje, IV 203, 214, 240 ff, 250 f, 253 f
 fredede bygninger, III 367
 vandløb, III 279 f
 alm ejendomme, II 234 ff
 private veje, IV 240 f, 250 f
 servitutforpligtelse, IV 243, 249
Vedtægter, by- og landzoneveje, IV 230 f
Vejbyggelinier, III 210 f, 237
Veje, lovgivningen, IV 192 ff, 130 ff
 bebyggelses placering i forhold til –, II 223 f
 arealer af –, I 35 f
 administrationen, forhold til grundejer, IV 194 ff
 adgangsret, nye veje, IV 223 ff
 off veje, IV 217 ff
 anlæg, offentlige, IV 204 ff
 private, IV 228 ff
 ulempe, IV 84 ff, 238 f, 314
 vedligeholdelse, IV 238 ff
 anvendelse, påbud, forbud, IV 260 ff
 arbejde, off vej, IV 222
 belysning, IV 260
 bestyrelse, IV 203, 204
 fondstilskud, IV 223
 fortegnelse, IV 232
 myndigheder, IV 204
 naboret, IV 266 ff
 omlægning, erstatning, IV 219, 304
 ret, grundejere, IV 200
 synsforretning, IV 241 f
 udgifter, IV 238 ff
 vedtægt, IV 230 f
Vejledning, miljøstyrelsen, I 104 f, III 69 f, 83
Velerhvervede rettigheder, I 128 ff, 132 ff
Vilkår, forurenende virksomheder, III 77
Villaservitutter, IV 331, 338 ff
Virksomheder, særligt forurenende, se *Forurening*
Værdiansættelse, ekspropriation, IV 66 ff, 78 ff, 98 ff
 se *Taksation*
Værdiforøgelse, ekspropriation, IV 98 ff
Water Quality Standards, I 66
Yderzoner, byregulering, II 143
Ydre fremtræden, bygningers, II 226 ff
Zonegrænseflytning, II 71 f
Zoneinddeling, by- og landzoner, II 147 ff
Zoneloven, III 178 f, 194 f, 378
Zonelovstilladelser, II 177 ff
Zoneudlæg, by- og landzoner, II 152 ff
Zoner, fordeling af arealer mellem –, I 31
 se *By- og landzoner*
Økonomisk planlægning, II 7 f, 29 ff
Åbne land, arealanvendelse, II 140 ff
 anlægsarbejder, III 223 ff
Åstedsforretning, ekspropriation, IV 30, 211 f
 vejlovgivningen, IV 129, 131

Rettelser og tilføjelser til bind I-IV

BIND I

§ 1. Almindelige synspunkter

S 12, 51, 54, 62, 102, 116, 136 og 146: Lovforslag nr 143 om ændring af *Vandforsyningsloven* er gennemført som l nr 299 af 8/6 1978.

S 14, 62, 102 og 116: Lovforslag nr 112 om ændring af *Landbrugsejendomsloven* er gennemført som l nr 263 af 8/6 1978.

S 18, 67 og 73: Lovforslag nr 156 om *genanvendelse af papir- og drikkevareemballage samt begrænsning af affald* er nu gennemført som l nr 297 af 8/6 1978.

S 54, 94 og 97: Lovforslag nr 130 om ændring af *Naturfredningsloven* er nu gennemført som l nr 219 af 24/5 1978.

S 73: Lovforslag nr 26 om ændring af *Miljøbeskyttelsesloven* er nu gennemført som l nr 107 af 29/3 1978.

BIND II

§ 1. Byplansystemet

S 7: Ved lov nr 220 af 24/5 1978 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af ændringer i Naturfredningsloven er Lands- og regionplanloven, Hovedstadsregionplanloven og By- og landzoneloven ændret som følge af fredningsplanudvalgenes ophævelse pr 1/1 1979.

S 9: Til litteraturhenvisningen kan føjes: *Stefan Ott: Planlægning, Debat eller Brosten, Danmarks Naturfredningsforenings Forlag, 1978.*

§ 2. Lands-, region- og kommuneplanlægning

S 33: Lovforslaget om den lokale og regionale kollektive personbefordring er nu vedtaget som lov nr 114 af 29/3 1978.

Lovforslaget om råstoffer er vedtaget som lov nr 237 af 8/6 1977.

S 41: Landsplandirektivet om sommerhusbyggeri ved kysterne er kommet i miljømin cirk af 16/6 1977.

S 47: Hovedstadsregionplanlovens § 7, stk 2 og 3, er trykfejl for § 2, stk 2 og 3.

S 98 f: Lovforslaget om ekspropriation til byudvikling er vedtaget af folketinget den 25/5 1977, men stadfæstelsen er efter Grundlovens § 73, stk 2, udskudt til efter fornyet vedtagelse efter nyvalg til folketinget.

§ 3. By- og landzonenloven

S 141 f o g s 146: Ved lov nr 220 af 24/5 1978 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af ændringer i Naturfredningsloven er Zonenlovens §§ 9 og 11 ændret.

S 169: Til litteraturhenvisningen kan føjes: Problematikken omkring Zonenloven og afgørelser i medfør af denne behandles i »Nyt fra planstyrelsen« nr 6, 1978.

S 179: Zonenlovens § 9 er ændret ved lov nr 220 af 24/5 1978 (træder i kraft 1/1 1979).

S 186: Om Zonenlovens § 12, se også *Kai Skovgaard-Sørensen*, U 1977 B.393 ff og *Frants Thygesen* i U 1978 B.121 ff.

§ 4. Almindelige byggeforskrifter

S 208–210: Kommunalplanlovens § 40, stk 3, er trykfejl for § 40, stk 4.

S 210: Se ad s 98 f om lovforslaget om ekspropriation til byudvikling.

S 245: Kommunalplanlovens § 27 er trykfejl for § 47.

S 249 f: Ved lov nr 278 af 8/6 1977 om ændring af Byggelov udvidedes lovens formål til at omfatte fremme af foranstaltninger, som kan modvirke unødvendigt råstofforbrug i bebyggelser.

S 261, småtrykket: Se nu Naturfredningslovens § 64 b, indsat ved lov nr 219 af 24/5 1978.

S 284, 289 og 296 f: Brandsikringsloven af 25/2 1976 er ændret ved

love nr 617 af 17/12 1976 og nr 182 af 9/5 1977, se lovbkg nr 233 af 25/5 1977.

S 332: Yderligere forkortelse: *Andersen, Bendt*: Bendt Andersen: Kommuneplanloven, 1976.

BIND III

§ 7. Miljøbeskyttelse

S 25: Ved lov nr 199 af 3/5 1978 er Miljøstøtteloven ændret således, at støtte udelukkende ydes i form af tilskud, jfr herved også bkg nr 205 af 3/5 1978.

S 43: Under 2) rettes »Mbl § 8« til »Mbl §§ 4 og 8«.

S 48: I andet afsnits sidste linie rettes »III. C. 3. c.« til »III. A. 3. c.«.

S 128–31: Mbl § 85 er ved lov nr 107 af 29/3 1978 ændret og indeholder nu blot en reference til tavshedspligsreglerne i Straffelovens § 152 og § 264 b. Herefter findes der ikke længere i Mbl en »speciel tavshedspligtsregel« med de heraf følgende konsekvenser i henhold til Offentlighedslovens § 7.

S 151–52: Ved lov nr 107 af 29/3 1978 er Mbl § 72, stk 3, ændret. Efter den nye affattelse kan klagemyndigheden, når særlige omstændigheder taler derfor, og såfremt det i øvrigt skønnes ubetænkeligt, tillade påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder uden hensyn til hovedreglen om klagers opsættende virkninger. Fra denne hovedregel kan ministeren endvidere generelt undtage visse arter af mindre bygge- og anlægsarbejder.

S 156: Til fremstillingen under 4. kan føjes, at regler om løbende tilsyn fra forvaltningen nu også findes i bkg nr 143 af 30/3 1978 om badevand og badestrande.

S 162–68: Ved lov nr 107 af 29/3 1978 er Mbl §§ 27 og 28 ændret og udbygget på en række punkter. De vigtigste er følgende:

1. § 27, stk 2, 1. pkt, præciserer nu, at der ikke kan pålignes grundejerne større samlet bidrag end svarende til de samlede udgifter ved spildevandsanlæggene.

2. § 27, stk 2, 2. pkt, bestemmer, at driftsbidrag først kan opkræves, når den pågældende ejendom er tilsluttet spildevandsanlægget. Anlægsbidrag kan opkræves efter regler, der svarer til § 27, stk 3, i den tidligere lov.
3. § 27, stk 3, indeholder nogle regler om betalinger til private, fælles spildevandsanlæg, og om betalingen i tilfælde, hvor sådanne anlæg tilsluttes et offentligt spildevandsanlæg.
4. § 27, stk 6, foreskriver, at grundejernes anlægsbidrag skal reguleres, såfremt der sker væsentlige ændringer i den tilgrundliggende spildevandsplan, delplan eller i projektet.
5. § 27, stk 7, giver kommunalbestyrelsen mulighed for at opkræve bidrag for tømning af hustanke, men det er en klar forudsætning, at tømningsordningen økonomisk skal hvile i sig selv.
6. § 27, stk 8, udvider klageadgangen til at omfatte betalingen vedr alle dele af spildevandsanlæggene (ikke kun »rensningsanlæg«), men indskrænker samtidig klageadgangen til kun at vedrøre »retlige spørgsmål«.
7. § 28, stk 1, giver nu mulighed for udstedelse af bindende regler om fordeling af udgifterne til spildevandsanlæg, for udfærdigelsen af standardvedtægter og for at bestemme, at amtsrådene skal kunne afgøre uenighed mellem kommunalbestyrelser om fælleskommunale spildevandsanlæg.
8. § 28, stk 2, giver ministeren hjemmel til udstedelse af en bekendtgørelse om de forskellige spørgsmål, der opstår i forbindelse med tilslutninger til fælles spildevandsanlæg.

§ 8. Naturfredning

S 170–248:

Ved lov nr 219 af 24/5 1978 om ændring af lov om naturfredning er gennemført en lang række ændringer af Naturfredningsloven (i det følgende betegnet *L 78* i mods til den tidl lov, *L 75*) med ikrafttræden den 1/1 1979, den tredje ændring af 1969-loven på mindre end 10 år. Ændringerne falder i følgende hovedgrupper:

Fredningsplanudvalgene ophæves og deres beføjelser overføres til amtsrådene, visse beføjelser dog til miljøministeren (fredningsstyrelsen), nedenfor afsnit VI og VII.

Beskyttelsen af de ferske vande skærpes, nedenfor afsnit IV.

Fredningsproceduren ændres, nedenfor afsnit VII.

En lang række *andre ændringer* gennemføres.

Der redegøres hermed for ændringerne i overensstemmelse med de inddelinger og overskrifter, som er benyttet i 3. bd, s 170–248, § 8. Naturfredning. Sideangivelserne i det følgende henviser hertil.

Endvidere er foretaget enkelte andre ajourføringer.

Lovens kapitel- og paragrafinddeling er bibeholdt, dog at kap III Fredning, helt er omskrevet.

Ved lov nr 220 af 24/5 1978 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af ændringer i Naturfredningsloven, foretages de konsekvensændringer i andre love, som nødvendiggøres (Lands- og regionplanlov, By- og landzonelov, lov om sommerhuse og camping og Miljøbeskyttelsesloven).

I. Indledning. Især om formål før og nu

S 170–180:

De almindelige bemærkninger i dette afsnit om Naturfredningslovens karakteristiske træk og udviklingen på lovens hovedområder har stadig gyldighed, dog at fredningsplanudvalgene som nævnt bortfalder den 1/1 1979. Dette betegner en væsentlig *ændring i fredningsadministrationen* med øget indflydelse hos kommunale myndigheder. Ændringerne af 1978 er også i øvrigt – også i det små – præget af tilnærmelser til 1970'ernes love på miljørettens område, der alle har betydet øgede kommunale beføjelser, dog med temmelig forskellige løsninger fra område til område, jfr *Claus Haagen Jensen* i 3. bd § 7. II. E. 3–4 (s 51) og *Chr. S. Nissen* og *Marianne Viltoft* i J 1978.177.

Samtidig er lovens kap IV omskrevet, således at fredningsplanlægningen udformes som en regional sektorplanlægning med formaliseret tilblivelsesprocedure, jfr nedenfor.

Den mest betydningsfulde ændring i 1978-loven i øvrigt er den skærpede *beskyttelse af de ferske vande*, lovens kap V Anlæg m v. Dette kapitel indeholder de væsentligste enkeltbeføjelser for fredningsplanudvalgene, fra 1/1 1979 altså amtsrådene.

Det fremhæves i lovforslagets bemærkninger, der er overordentlig udførlige og oplysende (over 50 sider), at den skete ændring i administrationen betegner en nyordning af naturfredningsmyndighederne med amtskommunerne i en central rolle. Det hedder nærmere:

»Denne ordning skulle gerne skabe ro om naturfredningens administrative forhold, men lovforslaget i øvrigt må ses på baggrund af den for relativt nylig gennemførte planlovsreform. Det vil være nærliggende, når der foreligger godkendte regionplaner for hele landet, på ny at foretage en samlet gennemgang af de væsentligste planlægnings- og arealerhvervelseslove med henblik på at eliminere de uoverensstemmelser, som det praktiske planarbejde måtte have afdækket, og med henblik på – ligeledes på baggrund af praktiske erfaringer – at foretage de fornødne tilpasninger i det politiske og administrative apparat. I en sådan gennemgang vil Naturfredningsloven naturligt skulle indgå.«

Denne passus lader formode, at man med den skete ændring er indstillet på at acceptere den nuværende naturfredningsordning i en årrække. Det skal fremhæves, at ændringsloven i øvrigt ikke er præget af svækkelse af centraladministrationens indflydelse, men tværtimod giver mulighed for øget central styring, ligesom bemærkningerne forudsætter en udvidelse af fredningsstyrelsens kapacitet. Ud over med udvalgenes ophævelse begrundes dette med den almindelige samfundsudvikling, som betyder fortsat beskæring af og slid på naturværdierne.

Forslag til 1 om ændring af lov om naturfredning Folketingstid 1977/78 tillæg A sp 2529 ff, forslaget til loven om konsekvensændringer tillæg A sp 2739 ff, 1. behandling sp 4935 ff, 2. behandling sp 9137 ff og 3. behandling sp 9419.

II. Egentlige fredninger

S 180–201:

I dette afsnit, der omhandler de materielle betingelser for fredning samt lovens erstatningsregler, er der praktisk talt ingen realitetsændringer. Lovens kap III Fredning er ganske vist skrevet totalt om, men da det i det væsentlige kun er proceduren der er ændret – for at bringe den mere på linie med de nye planlægningslove – er fremstillingen s 180 ff ikke blevet forældet, hvilket derimod i nogen grad er tilfældet med fremstillingen under afsnit VII. Myndigheder og proces s 234 ff, jfr nedenfor.

Det skal her nævnes, at de tidligere betegnelser »fredningskendelse« og »fredningsservitut« erstattes af ordet »fredningsbestemmelser« for at nærme sprogbrugen til Planlægningslovens sprogbrug, jfr Kommuneplanlovens § 18 (»I en lokalplan kan der optages bestemmelser . . .«).

L 75, §§ 19–20 Fredningens indhold og § 21 Erstatning svarer til L 78 § 18 Fredningsbestemmelser og § 19 Erstatning.

Følgende mindre realitetsændringer i L 78 skal nævnes:

1. I § 18, stk 4, jfr § 19, stk 2, er optaget nye bestemmelser om udførelse af *offentlige foranstaltninger til virkeliggørelse af fredningens formål*.
2. *Forsinkelseserstatning*, s 196–97. Reglen herom er flyttet fra § 13, stk 3, til § 19, stk 3. Ved en tilføjelse til § 30 er det tydeliggjort, at afgørelser om forsinkelseserstatning ikke kan forelægges taksationskommissionen, da det drejer sig om billighedsersatning. Reglen har ikke været benyttet siden 1969.
3. *Rente af fredningserstatninger*, s 191. If *L 78* § 19, stk 4, bliver renten af fredningserstatninger variabel, d v s svarende til den til enhver tid gældende diskonto med tillæg af 1 %.
4. *Sagsomkostninger*, s 197–8. Ved *L 78* § 31, er nu indført en bestemmelse, der svarer til Ekspropriationsproceslovens § 29. Hver instans tager stilling til omkostninger for behandlingen for vedkommende instans. Afgørelsen kan ikke påklages, hvad der for så vidt angår fredningsnævnenes fastsættelse af omkostninger kan føre til en stærkt uensartet praksis.

Den s 198 omtalte retssag om advokatomkostninger ved sag om stenbrydning på Bornholm er nu afgjort ved *U 78 448 H* (Dissens). Samtlige dommere udtaler, at en sådan godtgørelse bør fastsættes efter et skøn under hensyn til retsforholdets beskaffenhed, sagens betydning for vedkommende part, herunder den økonomiske værdi af de erhvervsmæssige interesser og størrelsen af de omtvistede beløb, sagens udfald samt arten og omfanget af det af advokaten udførte arbejde, herunder den tid, som det har været rimeligt at anvende til sagens forberedelse og øvrige behandling.

Fem dommere finder efter samtlige foreliggende oplysninger, herunder om den vurdering af omkostningsspørgsmålet, som er kommet til udtryk i fredningsmyndighedernes afgørelser i nogle andre større fredningssager i de senere år, at det appellanterne tilkommende beløb bør fastsættes til 60.000 kr, medens én dommer finder, at en afvejning af de hensyn, der som ovenfor anført må være bestemmende for godtgørelsens størrelse, i det foreliggende tilfælde, som angår tiden 1968–71, ikke bør føre til højere godtgørelse end i alt 40.000 kr.

Det er ubestrideligt, at praksis er ændret netop i de år, sagen har verseret, idet overfredningsnævnets kendelse er fra 1971. I de større fredningssager fra de senere år, hvortil flertallet henviser, har advokatens indsats været helt anderledes relevant for sagens problemer end i det foreliggende tilfælde. Som den her omtalte sag blev ført, kom retten ikke til at tage stilling til spørgsmålet om regningens rimelighed.

Spørgsmålet om *fredning mod bebyggelse* er berørt en række steder i § 8, jfr s 183–184 om de såkaldte status-quo-fredninger. S 181 er omtalt frivillige fredninger, som kan skyldes f eks en godsejers ønske om

varig sikring af ejendommen. S 194 ff omtales erstatningsfastsættelse ved fredning i landzone.

Det siger sig selv, at sikring mod bebyggelse alene gennem fredning i nutidens samfund er en umulighed, og at By- og landzonenloven er et nødvendigt led i beskyttelsen af det åbne land, specielt mod uhæmmet spredt bebyggelse. I bemærkningerne til forslaget til L 78 understreges, at en individuel, af fredningsnævn og overfredningsnævn pålagt fredning stadig er den stærkeste offentlige servitut, der kan pålægges fast ejendom.

Det er klart, at fredning mod bebyggelse ikke bør ske uden kontakt med vedkommende planlæggende myndigheder, herunder altid den eller de implicerede kommuner, ligesom det må være således, at der en gang imellem bør fredes mod kommunal protest. Også en frivillig godsfredning må opfylde de sædvanlige betingelser: Ejendommen må være fredningsværdig, og de planmæssige konsekvenser må være overvejet. Der foreligger mange afgørelser om disse spørgsmål. Fra den seneste offentliggørelse i KFE skal nævnes 1978.110 (fredning mod kommunens og amtsrådets ønske af en landbrugsejendom i sommerhusområde. Fredning var tilbudt af ejeren uden erstatning, idet sagen var rejst af Danmarks Naturfredningsforening. Fredningen antoges ikke at udgøre et urimeligt indgreb i kommunens planlægning, men tværtimod at stemme med sigtet i landsplandirektiv om kystnære sommerhusområder). 1978.113: Fredning af mindre lod i landzone ikke fundet påkrævet, da kommune og amtsråd ville varetage fredningsformålet via Zonenloven (friholde udsigt ved landsbykirke). I en sag om en frivillig godsfredning opgaves fredningen (overfredningsnævnets kendelse af 22/5 1978) med bemærkning om, at der ved fredning i strid med kommunens sammenfattende fysiske planlægning må foreligge en meget høj grad af fredningsværdighed, for at en fredning bør gennemføres uden kommunalbestyrelsens eller amtsrådets tilslutning. Dette stemmer med hidtidig praksis.

Om erstatningsfastsættelse ved ekspropriation i landzone (forventningsværdier) se fremstillingen i 4. bd § 15. I. A, bl a om U 1975.718 H. Om spørgsmålets betydning i fredningssager se fremstillingen § 8. II. D. 2. b., s 194–196 og nu yderligere afgørelse i KFE 1978.115, 116 og 119.

Om fradrag for fordele KFE 1978.108.

III. Beskyttelses- og byggelinier samt andre almindelige begrænsninger

S 201–223:

I de lovbestemmelser, der ligger til grund for dette afsnit, er sket følgende ændringer (lovens kapitler VI, VIII, IX og XI):

1. Til fremstillingen side 204–5 om *proceduren med hensyn til ansøgninger, hvor der foreligger dobbeltkompetence*, kan nu føjes, at der til § 3, stk 6, er føjet en hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler for fredningsnævnenes samarbejde med andre myndigheder og for, i hvilken rækkefølge andre myndigheder skal inddrages i sagsbehandlingen, jfr tilsvarende bestemmelser bl a i Råstoflovens § 8, stk 3, og Zonelovens § 9, stk 4.
2. Til § 57 (kap IX *Friluftsklamer m v*) s 213–14, er ved et nyt stykke 5 givet ministeren hjemmel til at tillade anbringelse af reklamer på både.
3. Reglerne i kap XI *Forskellige fredninger* s 214–15 er skærpet, idet § 59 er udbygget bl a med mulighed for at indføre en konservatorordning § 60 a med mulighed for øget regulering af sejlads.
4. *Færdsel og ophold på stranden* s 215 ff. Det siges nu på ny – som før 1969 – udtrykkeligt, at der ikke på de for almenheden åbne strande må iværksættes foranstaltninger, der er til hinder for den frie færdsel og ophold, eller i det hele taget foretages noget, der vil være til væsentlig ulempe for almenhedens ret hertil, § 54, stk 5. Anbringelse af både omfattes af bestemmelsen. For de sønderjyske strande er indføjet en reguleringsmulighed, § 54, stk 9, 2. punktum.
Reglerne om *løse hunde* er skærpet. De må i tiden 1/4–1/9 ikke medtages på stranden (men nok i vandet), medmindre ejeren giver sin tilladelse, § 54, stk 1.
5. *Færdsel og ophold i skove og på udyrkede arealer*. Ministeren får hjemmel til at udfærdige et ordensreglement (med mulighed for straf for overtrædelse), § 55, stk 6, og § 56, stk 3. Løse hunde må ikke medtages.
6. Navnlig på grund af den voldsomme udvikling inden for lystsejladsen gives der ministeren hjemmel til at forbyde adgang til nærmere udpegede strandbredder og udyrkede arealer, herunder *ubeboede øer*, § 56 a.

IV. Anlægsarbejder i det åbne land

S 223–227:

Lovens kap V Anlæg m v omskrives helt. Kapitlet omfatter nu følgende:

§ 42 *Offentlige anlæg* giver ministeren mulighed for at fastsætte godkendelsesordninger med ham selv eller amtsrådet (hovedstadsrådet) som godkendende myndighed.

§ 43 *Anlæg m v i forbindelse med vådområder*. Denne bestemmelse er så afgjort lovens materielle tyngdepunkt – den politiske »modydelse« for fredningsplanudvalgenes ophævelse. I bemærkningerne anføres, at der gennem de sidste hundrede år er sket »en vældig formindskelse af de ferske vådområder i Danmark«, idet der gives en udførlig fremstilling af vådområdernes betydning og behovet for en særlig beskyttelse ud over beskyttelsen efter den egentlige vand- og miljølovgivning. Hovedindholdet er, at reglen fra 1972 om, at ændringer af offentlige vandløbs åbne forløb og af naturlige søers tilstand samt etablering af dambrug kun må ske med fredningsplanudvalgets (nu amtsrådets) tilladelse, udvides til at omfatte også det åbne forløb af private vandløb med en bundbredde på mindst 1,5 m samt moser. Tilsvarende gælder efter miljøministerens bestemmelse for nærmere angivne vandløb med en bundbredde på under 1,5 m. (NB: Bornholm har ingen offentlige vandløb). Efter § 43, stk 4, kan ministeren bestemme, at de nævnte bestemmelser ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af vandløb, søer og moser, enten for hele landet eller for nærmere angivne dele.

Efter § 43, stk 3, kan *rørskær* i perioden 1/3–1/11 kun ske med ministerens tilladelse (hensyn til fuglelivet).

Der forestår Fredningsstyrelsen et stort arbejde med at afgrænse og beskrive de forskellige kategorier. (Hvad er mose og hvad eng? Hvor lille kan en mose være? Er ethvert vandhul en sø?) Bemærkningerne til lovforslaget giver et levende indtryk af problemernes omfang og komplekse karakter. Bestemmelserne er udstyret med det efterhånden sædvanlige styringsregister i retning af call-in, instruktionsbeføjelse m v, § 43, stk 5–8.

§ 44 giver amtsrådene en almindelig beføjelse til at påbyde afhjælpende foranstaltninger i form af beplantning m v ved uheldigt anbragte campingpladser, pelsdyrfarme m v.

Efter L 75 havde fredningsplanudvalgene kompetence i forhold til en række private anlæg, der ikke har noget at gøre med vandløb, hvor amts-

rådet tillige havde kompetence efter By- og landzoneloven. Som følge af nyordningen foretages den oplagte forenkling, at der ikke længere kræves tilladelse efter Naturfredningsloven til de pågældende anlæg, medmindre fredningsnævnets tilladelse kræves efter lovens kap VIII.

Særlige klagebestemmelser er optaget i § 45, jfr nedenfor under afsnit VII.

V. Fortidsminder

Lovens kap VII, ingen ændringer.

VI. Planlægningsforanstaltninger

S 232–234:

Diskussionen omkring fredningsplanudvalgene har – bl a måske simpelt hen på grund af udvalgenes navn – i ikke ringe grad været ført, som om hovedsagen var selve planlægningen. Selvfølgelig har det været relevant at debattere planlægningen – dens naturvidenskabelige og praktiske metode samt proceduren ved tilblivelsen – og det skal heller ikke afvises, at praktiske grunde kan føres i marken for at indpasse denne planlægning i amtskommunernes øvrige regionale planlægning, således som det nu sker. Hovedbetænkeligheden hos den, der har været imod eller tøvende over for overførslen til amtsrådene, har imidlertid i det væsentlige ligget på et andet punkt, nemlig i frykten for at de »sarte« fredningsinteresser uden egne fortalere skal komme til kort, når de stilles over for de mere håndfaste økonomiske modstående interesser, f eks i form af kommunale udviklingsønsker eller natur»uvenlige« indgreb fra landbrugsside. Se nærmere *J. Garde: Naturens vogtere i Natur og Miljø 1978*, nr 2, s 4–5.

Naturligvis er det godt at have en kvalificeret planlægning, så argumentationen er i orden, men prøvestenen er nu engang, hvordan de uundgåelige konfrontationer løses. Bekymringen går her på, om fredningsnævnene yder beskyttelse nok, når de særlige fredningsplanudvalg ikke længere leverer fredningens oplæg. Dette spørgsmål må i øvrigt ses i sammenhæng med klagereglerne og Danmarks Naturfredningsforenings stilling, jfr nedenfor under afsnit VII.

Ved L 78 er kap IV Fredningsplanlægning helt ændret, idet der er indført en detaljeret procedure med offentlig fremlæggelse, men i øvrigt baseret på ministerielle vejledninger og retningslinier samt ministeriel godkendelse, §§ 35–39. Endvidere forudses ministeren at udarbejde landsdækkende oversigter over fredningsinteresserne og selv at stå for særlige dele af planlægningen.

L 75 § 40 om foreløbige forbud er afløst af en forbudsbestemmelse i fredningskapitlet, L 78, § 11, jfr nedenfor under VII.

VII. Myndigheder og proces

S 234–248:

A. FREDNINGSMYNDIGHEDERNE

1. De i henhold til Naturfredningsloven nedsatte fredningsorganer, lovens kap II

S 234–236:

Frederiksberg kommune, der hidtil har hørt til Københavns amts fredningskreds, overføres til Københavns fredningskreds. De amtskommunale medlemmer i hovedstadsområdet skal fremtidigt vælges af hovedstadsrådet (tilsvarende i taksationskommissionen).

Reglen om habilitet i § 3, stk 2, 4. pkt, udvides til også at gælde andre sager end fredningssager.

Den særlige hjemmel for Overfredningsnævnet i § 4, stk 4, til at lade visse sager afgøre i et udvalg ophæves, da den ikke har været brugt siden 1973. I bemærkningerne anføres, at man derved afskærer enhver tvivl om, hvorvidt denne bestemmelse hindrer den efter almindelige forvaltningsretlige regler gældende adgang til begrænset delegation til formanden. Som eksempler på sager, hvor behov herfor foreligger, nævnes spørgsmål af overvejende formel karakter, fastsættelse af omkostninger i fredningssager, mindre betydende dispensationer fra fredninger og sager hvis afgørelse helt beror på tidligere af nævnet fastslået lovfortolkning.

2. Andre naturfredningsmyndigheder

S 236:

Som led i aftalen mellem ministeren og amtsrådsforeningen om fredningsplanudvalgenes ophævelse er i § 65 c bestemt, at amtsrådet, i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet, skal oprette en fredningsadministration under en amtsfredningsinspektør eller tilsvarende stilling, som skal bistå rådet ved udøvelsen af dets beføjelser efter Naturfredningsloven samt i forbindelse med andre afgørelser, der berører fredningsmæssige interesser. I bemærkningerne redegøres udførligt for baggrunden. Det anføres bl a her, at § 65 c indebærer, at den administrative

bistand for amtsrådene samles i en selvstændig enhed, og at den endelige afvejning mellem frednings- og andre interesser foretages i et politisk forum.

Karakteristisk for fredningsplanudvalgene har været ikke alene at primærkommuner og statsadministration har været repræsenteret, men at der tillige i udvalgene har været repræsentation fra væsentlige interessegrupper: Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og landbrugsinteresserne. 1978-lovens ordning forudsætter ikke alene et betydeligt centralt indseende, jfr foran, men tillige at kommunerne løbende inddrages i planlægningsarbejdet, og at interesseorganisationerne gennem offentlighedsbestemmelserne får mulighed for at øve indflydelse.

Med forbillende i Miljøbeskyttelseslovens § 45 om Miljøstyrelsen er som § 65 b optaget en bestemmelse som nærmere angiver fredningsstyrelsens opgaver, herunder dens vejlednings- og informationsvirksomhed.

B. FREDNINGSMYNDIGHEDERNES KOMPETENCE

S 236–237:

Den her givne oversigt har stadig gyldighed, dog at § 24 under 1. erstatte af § 26, og at 6. og 7. affattes således:

6. *Anlæg m v*, kap V: Vedr §§ 43 og 44 (§ 45) *amtsrådet*, i hovedstadsområdet hovedstadsrådet – *fredningsstyrelsen*.
7. *Foreløbigt forbud* mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som strider mod en påtænkt fredning, kan nedlægges af *ministeren* eller *amtsrådet*, i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet, § 11.

C. FREDNINGSPROCESSEN

S 237–245:

1. *Egentlige fredningssager*

S 237–243:

a. Fredningssagers rejsning, s 237–38 og b. Fredningssagers behandling for fredningsnævnene, s 239–40.

Lovens kap III Fredning er skrevet helt om. Revisionen motiveres med et ønske om at tilpasse reglerne om fredningers tilblivelse til udviklingen i retning af at skabe øget offentlig medvirken i spørgsmål om arealanvendelse. Væsentligst er bestemmelsen i § 12 om, at den, der agter at

rejse fredningssag, skal offentliggøre et foreløbigt fredningsforslag, hvorved lodsejere og en bredere offentlighed kan stifte bekendtskab med og udtale sig om fredningsforslag, inden disse får deres endelige form gennem rejsningen, § 13.

Som også nævnt i bemærkningerne, har proceduren for fredningsnævn og overfredningsnævn altid været åben. Dette hænger sammen med, at nævnsprocessen i sin hidtidige form er opstået af domstols- og ekspropriationsprocessen, og den øgede tilbøjelighed til offentlighed i forvaltningen gennem de sidste årtier har derfor aldrig voldt problemer på fredningsområdet, fordi man allerede, med rod i de nævnte traditioner, praktiserede en udstrakt offentlighed, både som aktindsigt og ikke mindst gennem besigtigelser og forhandlinger på stedet. Dette har endvidere smittet af på fredningsnævnenes behandling af andre sager, således at en lignende fremgangsmåde har været almindelig i de større og mere kontroversielle sager også efter lovens kap VI og VIII. Der er derfor næppe så stor realitet i de indførte ændringer.

Foreløbigt forbud, § 11. Der har altid været knyttet suspensiv virkning til rejsning af fredningssag, *L 75 § 13, stk 1, s 238*. Denne ordning er bibeholdt, *L 78, § 16, stk 1*, men da den suspensive virkning som hidtil er knyttet til den formelle rejsning, nu *L 78 § 15*, og ikke til det foreløbige fredningsforslag efter § 12, kan der være behov for at nedlægge foreløbigt forbud. Reglen herom findes i § 11, hvorefter ministeren eller amtsrådet kan nedlægge forbud mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, der strider mod en påtænkt fredning. Forbudet er gældende, indtil der er foretaget bekendtgørelse i Statstidende om fredningssagens rejsning, jfr § 15, dog længst i et år. Bestemmelsen har fået en sådan udformning, at forbudsreglen i *L 75 § 40* samtidig kan ophæves.

Adgangen efter den hidtidige lovs § 12, s 239, til at afvise sagen uden rejsning af fredningssag er – med visse ændringer i proceduren – bibeholdt, jfr *L 78 § 14*.

c. Klage og forelæggelse for overfredningsnævnet

S 240–241 og

2. Fredningsmyndighedernes behandling af andre sager

S 243–244:

Efter 37-loven var klagebestemmelserne fælles for fredningsnævnenes kendelser og andre bestemmelser, jfr lovens § 19. I 1969 foretoges en opdeling, således at klagebestemmelser vedrørende fredningsnævnenes kendelser bibeholdtes i kap III (§ 24), medens klagebestemmelser ved-

rørende nævnenes »andre beslutninger« og vedrørende andre afgørelser efter loven, fik deres eget kapitel, Kap X (= § 58). En vis »elaborering« fandtes ved en særlig klagebestemmelse for afgørelser om undtagelser fra fredningskendelser, 69-lovens § 34, ligesom systemet blev en tak mere indviklet ved fredningssyrelsens oprettelse, jfr bkg nr 542 af 27/10 1975 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til fredningsstyrelsen. I loven, som udformet i 1978 findes klagebestemmelser i alt 10 steder i loven, hvortil kommer bkg nr 542 af 27/10 1975. Man må håbe, at myndighederne alvorligt skriver sig reglerne om underretningspligt og klagevejledning bag ørerne.

Den væsentligste nydannelse i L 78 består i, at der i henhold til § 26 i fredningssager tilkommer enhver klagebeføjelse, der efter § 20 skal underrettes særskilt om afgørelsen. Underretning skal efter § 20 sendes enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse. Muligt bliver betydningen af denne meget vidtgående klagebeføjelse ikke så stor, da det hidtil har været kutyme at indkalde dem, der begærede det, til overfredningsnævnets besigtigelser, hvor de fik lejlighed til at tage ordet, hvorved må erindres, at overfredningsnævnet har en almindelig beføjelse til at ændre i de indbragte eller forelagte sager uden særskilt påstand.

Det er et væsentligt spørgsmål i miljøretten, hvorledes man sikrer, at afgørelserne bliver i tilstrækkelig (streng) overensstemmelse med lovgivningens formål. Det bedste er selvsagt, at førsteinstansens afgørelse er tilstrækkelig god til at stemme med lovens formål, det næstbedste at »slappe« afgørelser i rimeligt omfang indbringes for klagemyndigheden, medens call-in beføjelsen næppe er til hverdagsbrug. Inden for naturfredningsområdet har *Danmarks Naturfredningsforening* traditionelt haft den opgave at påklage afgørelser, som den fandt for utilfredsstillende, og efter fredningsplanudvalgenes oprettelse har disse haft en væsentlig funktion i samme henseende. Ved planudvalgenes nedlæggelse øges naturfredningsforeningens betydning på dette som på andre felter, ligesom foreningen vil få en lignende funktion i relation til amtsrådenes afgørelser specielt vedrørende de våde områder.

Den vide klageadgang, der nu indføres med hensyn til fredningssager, skulle nødig medføre en almindelig devaluering af klageinstituttet, med negativt afsmittende virkning på klager indgivet af *Danmarks Naturfredningsforening*.

Det er yderst tvivlsomt, i hvilket omfang naboer og lokale kredse er de rette til at varetage fredningsinteresser over for det offentlige. Det er en selvfølge, at disse kredse, som hidtil, skal kunne komme til orde, men det må ikke glemmes, at ejere

og brugere tit ikke har ens interesser, og at naboer og lokale grupper ikke sjældent er mindre velegnede til at værgе fredningsinteresserne, enten fordi disse grupper er for svage og diffuse, eller fordi de skyder over målet. Interesseorganisationer som Naturfredningsforeningen har her en naturlig opgave, ofte i forening med de lokale grupper.

Fredningsplanudvalgene har også haft klagebeføjelse efter By- og landzone-loven, jfr s 232–233. Ved lov nr 220 af 24/5 1978 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af ændringer i Naturfredningsloven er i stedet indført klageadgang for enhver, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald. Det er ikke let på forhånd at vurdere værdien af en sådan bestemmelse og den dertil hørende offentlighedsordning – vil den være et nyttigt korrektiv til amtsrådenes (hovedstadsrådets) administration af landzonebåndet, eller vil den skabe et antal yderligere klagesager til gennemgående ikke megen nytte? En kontrol er måske nyttig, men så vidtgående? Gennemførelsen er i al fald ikke støttet af nogen fremlagt analyse af problemerne.

De her tangerede spørgsmål om klage, afgrænsning af klageberettigelsen og interesseorganisationernes rolle fortjener at blive gjort til genstand for en mere omfattende almindelig behandling med sammenligning mellem de forskellige – og forskelligartede – grene af miljøretten.

Om *Reformation in pejus* se E. M. Basse i J 1978.39 ff, særligt s 45.

Den i 1975 som § 64 a gennemførte regel om *bortfald inden 5 år af meddelte tilladelser* i henhold til bestemmelserne om bygge- og beskyttelseslinier er ved L 78 udvidet til at gælde også andre tilladelser i medfør af naturfredningslovgivningen.

Som § 64 b er endvidere i 1978 på linie med bl a By- og landzone-lovens § 11, stk 5, indført en bestemmelse, hvorefter *byggetilladelse* efter Byggeloven ikke må meddeles til byggearbejder, der nødvendiggør en tilladelse eller dispensation i henhold til Naturfredningsloven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter eller fredningsbestemmelser og lign, før tilladelsen m v er givet og klagefristen er udløbet, uden at klage er iværksat.

d. Fredningserstatningens fastsættelse og udbetaling

S 241–243:

Medens overfredningsnævnet efter de hidtil gældende regler ikke har haft beføjelse til at træffe beslutning om erstatningens størrelse, s 241, men skulle søge enighed opnået og i mangel heraf forelægge sagen for taksationskommissionen, skal overfredningsnævnet efter L 78 § 28 ligesom fredningsnævnene tilkende erstatning, således at overfredningsnævnets afgørelser kan indbringes for taksationskommissionen. I særlige tilfælde kan overfredningsnævnet dog undlade at tage stilling til et erstat-

ningskrav og umiddelbart forelægge spørgsmålet for taksationskommissionen, § 28, stk 4.

D. FREDNINGSUDGIFTERNES FORDELING PÅ DE OFFENTLIGE KASSER

S 245:

Den nye bestemmelse i L 78 § 24 svarer med enkelte ændringer til 75-lovens § 33.

E. FREDNINGSKENDELSERS GENNEMFØRELSE. ADMINISTRATIONSUDGIFTER

S 245–246:

Også på dette område er gennemført mindre ændringer, L 78 § 3, nyt stk 5, og §§ 21–22. Samtidig er L 75 § 9 ophævet.

F. OPHÆVELSE AF FREDNINGER. DISPENSATIONER

S 246–248:

Disse bestemmelser findes nu i § 34 og § 34 a, der sonderer mellem dispensationer fra fredninger og ændringer af fredninger.

Til s 248 bemærkes, at begrebet »påtaleret«, jfr ændringslovens § 2, stk 3, ophæves. I bemærkningerne anføres, at det ikke hermed er hensigten at mindske den indflydelse, som de påtaleberettigede hidtil har haft under behandlingen af dispensationssager.

I henhold til ændringslovens § 3 kan miljøministeren fastsætte regler om den fremtidige varetagelse af planudvalgenes beføjelser efter fredningskendelser o.l. De beføjelser der er tillagt udvalgene ved legatfundatser m v, udøves af fredningsstyrelsen, medmindre miljøministeren træffer anden bestemmelse.

§ 10. Vand

S 262–274:

Den danske vandforsyningslovgivning er ændret ved lov nr 299 af 8/6 1978 om vandforsyning m v. Den nye lov svarer i sine hovedprincipper til loven af 1969 som ændret i 1973, men indeholder dog væsentlige

ændringer af den hidtidige ordning. Bl a giver loven tilladelsesmyndighederne større mulighed for at styre vandforsyningsstrukturen ved at pålægge kommunale og private vandværker udbygninger og nye forsyningsområder; loven fastsætter en tidsbegrænsning for alle vandindvindingsstilladelser. Miljøministeren bestemmer lovens ikrafttrædelsestidspunkt, der ventes at blive omkring udgangen af 1979.

§ 11. Udnyttelse af råstofressourcer

S 289, 1. afsnit: Kontinentalsokkeloven er ændret ved lov nr 654 af 21/12 1977.

S 290, 8. nye afsnit: Naturfredningsloven er ændret ved lov nr 219 af 24/5 1978.

S 291, 2. nye afsnit: Landbrugsloven er ændret ved lov nr 263 af 8/6 1978.

S 293, 1. nye afsnit: Ny publikation »Råstofindvinding på land, lovgivning, geologi og teknik«. Fredningsstyrelsen (1978).

§ 12. Jordpolitiske grundregler

S 321 l 14 fo: »1668«, læs »1688«.

S 323 l 8 fo: »355 af 22/6 1977«, læs »17 af 16/1 1978«.

S 324 l 15 fn tilføjes: »Se også U 1978.331 HKK om ejerlejligheder«.

S 326 l 18 fo efter »15–16« tilføjes: »se bkg nr 22 af 16/1 1978«.

S 327 l 2 fn: »187 af 30/3 1973«, læs »222 af 24/5 1978«; l 1 fn tilføjes: »jfr lov nr 473 af 14/9 1977«.

S 328 l 7 fo tilføjes: »Loven er senere ændret ved lov nr 263 af 8/6 1978«.

S 337 l 11–10 fn: »320 af 20/6 1974: 57.000 kr ved 15.«, læs »624 af 15/12 1977: 113.500 kr ved 16.«; l 2 fn: »myndighed«, læs »alder«.

§ 13. Bygningsbevaring

S 360, afsnit II. A., litteraturoversigten: Udviklingen på længere sigt er senest belyst i *Fredningsstyrelsens opgaver 1977-82* (Fredningsstyrelsen, 1977) 49 ff.

S 369, afsnit II. E. 2. a.: Se nu lbkg nr 408 af 29/6 1977 om ejerlejlighed.

S 370, afsnit II. E. 2. b.: Brandsikringsloven. Se nu lbkg nr 228 af 26/5 1977. Cirk af 9/7 1977 med vejledning. Se cirk nr 141 af 9/7 1977 om ændringer i lovgivningen vedr brandsikring af ældre beboelsesbygninger m v samt cirk nr 66 af 15/3 1977, vejledning om brandsikring af ældre beboelsesbygninger.

S 370, afsnit II. E. 2. c.: Se nu lbkg nr 63 af 16/2 1978, § 15 I, stk 7, samt om vedligeholdelsesfradrag for ny erhvervede ejendomme »Meddelelser« fra januar 1978.214. En redegørelse for skattereglerne findes i *Bygningsbevaring og beskatning* (Fredningsstyrelsen, 1978). Lbkg nr 183 af 20/4 1970 om ejendomsskyld er med senere ændringer.

S 371: Lbkg nr 584 af 7/12 1974 om kommunal ejendomsskyld. Læs: Lbkg nr 307 af 30/5 1973 (med senere ændringer) om kommunal ejendomsskat.

S 371, afsnit II. F. 1.: Om betingelser for støtte m v, se fondets årsberetning nr 10 (1976/77) 41 ff og 44 ff.

S 376, afsnit III. A. 4. a., 2. afsnit: »Denne regel vil sikkert også gælde . . .«. Læs: »Denne regel vil formentlig desto mere gælde . . .«.

S 380, afsnit IV. C.: Saneringsloven, jfr lbkg nr 356 af 3/7 1975.

BIND IV

§ 14. Ekspropriationsindgrebet

S 18 midt: smh nedenfor II. B. 1., rettes til II. A. 1.

S 65: Naturfredningslovens § 34, stk 7, er ændret ved lov nr 219 af 24/5 1978 § 34 a, stk 2, hvorefter beløbet heller ikke må overstige den tidligere tilkendte fredningserstatning.

§ 15. Ekspropriationserstatningen

S 71: Se principielle synspunkter om markedsværdien som målestok, *Lars Werin* i SvJT 1978.81–120.

S 77–78: Se også NRt 1977.833 og 1065.

S 93: Om støj fra flyvepladser se en række norske afgørelser i NRt 1968.411, 1973.1193, 1974.524, 1977.1155. Ved den sidste afgørelse tiltræder H den omhyggelige og skønsomme vurdering både af den generelle tålegrænse og bedømmelsen vedr de enkelte ejendomme, særlig u h t erhvervelsestidspunktet set i relation til anlægget.

§ 16. Ekspropriationsprocessen

S 188: U 1978.448 H forhøjede sagsomkostningsbeløbet i frednings-sag, som angik arealer på Bornholm, hvorved stenbrydning på area-lerne blev hindret, fra 3.000 kr til 60.000 kr. Det udtaltes, at den ved Grl § 73 tilsikrede ret til fuld erstatning ikke hjemlede krav på fuld erstatning for omkostningerne, men beløbet blev fastsat efter et skøn u h t retsforholdets beskaffenhed, sagens betydning for vedk part, sa-gens udfald samt arten og omfanget af det af advokaten udførte arbej-de. Advokatrådet havde tiltrådt, at advokatens afregning med 123.000 kr, hvoraf de 3.000 kr var for udlæg, u h t sagens beskaffenhed og om-fang måtte anses for rimelig.

§ 17. Ejendommenes vejforhold

S 231: Det der omtalte lovforslag er nu gennemført som lov nr 197 af 3/5 1978.

Foruden afskaffelsen af vejvedtægterne indholder loven følgende mere betydningsfulde ændringer:

ad s 224: Efter lov nr 197 af 3/5 1978 er § 80, stk 2, i lbkg nr 585 af 20/11 1975 ændret således, at undtagelser fra de kundgjorte adgangs-bestemmelser nu meddeles af vejbestyrelsen. Paragraffens stk 3 og 4 er herefter ophævet.

ad s 204, 235 ff og 235: Ved ændringer af §§ 39 og 40 er disse bestem-melser, jfr bemærkninger til lovforslagets § 2, nr 13–18, se Folketings-

tidende 1977–78 tillæg A sp 459 og 464 ff, formuleret således, at det skulle være klart, hvilke krav vejmyndigheden kan stille til en udstykker for at bringe vejforholdene i orden, og i hvilke tilfælde det kan ske, uden at det giver anledning til erstatningskrav.

ad s 260: Efter ny 63 a finder nu bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 109 og 110 om vejnavne og husnumre tilsvarende anvendelse på alle private fællesveje.